

KURJER POZNANSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Tadeusz Kraszewski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmiński, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

„Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 407

Wydanie P

Poznań, piątek dnia 6 września 1935

Rok 30

Poznań, 5 września.

Niziny

Czytelnikom naszym wiadomo, że zasadnicze są względy, dla których obóz narodowy w wyborach obecnych udziału nie bierze, t. zn., dlaczego narodowcy nie kandydują i szerokie rzesze zwolenników obozu narodowego w niedzielę głosować nie będą.

Nazywało się ze strony twórców ordynacji wyborczej: Usuwamy partje i „partyjność”, a wysuwamy „działaczy społecznych”. Ale tak się tylko nazywało... To była tylko dekoracja i retoryka, pokrywająca prawdę całkiem inną.

Czy istotnie chodzi o „działaczy społecznych” jako takich, w przeciwstawieniu do polityków t. zw. „partyjnych”? Dlaczegoż to w takim razie postawiono jako kandydatów tylu sekretarzy i działaczy partyjno-politycznych B. B.? I dlaczegoż prasa „sanacyjna” z takim wprost rykiem triumfu witała każdego secesjonistę ruchu socjalistycznego, ludowcowego czy enperowskiego, który załaknął mandatu poselskiego i zgłosił się jako kandydat na kandydata?

O „działaczy społecznych” jako takich chodzi naprawdę? Nie, chodzi o ludzi zależnych bezpośrednio czy pośrednio. Dlatego stawiono na kartę przedstawicieli samorządu terytorjalnego (przedewszystkiem wiejskiego) i gospodarczego oraz organizacji zawodowych. Tej prawdy nikt i nie zasłonić nie zdoła: ludzie zależni mają stanowić skład Sejmu, którego jednym z głównych zadań winna być, według konstytucji, kontrola gospodarki i polityki rządu!

I jaki to rzeczywistość wyborcza przybrała charakter? Kto czyta odezwy wyborcze, artykuły prasy „sanacyjnej”, streszczenia przemówień kandydatów, tego uderza z całą siłą fakt następujący: akcja wyborcza jest pozbawiona wszelkiej ideologii.

Dawniej były błędy, krańcowości i wybryki w walce wyborczej (czy potrzeba przypominać np. „wyczyny” bojów „sanacyjnych”?), ale przy wszystkich dawniejszych wyborach poważne stronnictwa walczyły o zwycięstwo swych idei i zasad. Dziś zamiast tego słyszymy tylko o jednej rzeczy: o interesie.

Każdy kandydat podbija „swoim” bębenka ich interesu, a w gruncie rzeczy każdy reklamuje swój interes: każdy sobie rzepkę skrobie...

Usunięto partje (z wyjątkiem oczywiście B. B.), ale — w imię „zgody” — podzielono społeczeństwo na stany, klasy, zawody i podniesiono jednostronny ich egoizm do wyżyn elementu wyłącznie „państwowotwórczego”. W tych warunkach i w tej atmosferze, każdy stan, każda klasa, każdy zawód — w osobie wyłącznego „obroncy” danego interesu — rzepkę sobie skrobie...

Wielki ruch ideowy, jakim jest ruch narodowy, w takie niziny schodzić nie może. Ruch narodowy od początku swego istnienia odrzucał zawsze polity-

Ogromne napięcie w Genewie

Niebywałe zainteresowanie obradami nad Lemanem — Prasa francuska o doniosłości tych obrad — Brytyjska powściągliwość

WIELKI ZJAZD

Warszawa (Tel. wł.) Doniesienia napływające z Genewy stwierdzają, że napięcie jest tam ogromne i bodaj, że nie było nigdy od początku istnienia Ligi takiego nastroju.

W Genewie niema ani jednego wolnego pokoju. 150 dziennikarzy nie mogło się dostać do przepełnionej loży prasowej w sali obrad Rady.

Wszyscy wiedzą, że chodzi tu o rozgrywkę pomiędzy podstawowymi postulatami geograficznymi imperjum brytyjskiego i nowymi ekspansywnymi tendencjami rządu włoskiego. (w)

DUŻE ZNACZENIE

Paryż (PAT). Wszyscy korespondenci pism francuskich zgodnie przywiązują duże znaczenie do obrad w Genewie.

W ATMOSFERZE ODPRĘŻENIA

„Journal des Debats” twierdzi, że Rada Ligi rozpoczęła się w atmosferze pewnego odprężenia, spowodowanego następującymi faktami: 1) komisja arbitrażowa w sprawie zajęć w Ual-Ual jednogłośnie przyjęła orzeczenie, wykazujące niemożność ustalenia odpowiedzialności żadnej ze stron; 2) anulowanie koncesji Ricketta stanowi drugi poważny symptomat.

GROŹNY DYLEMAT

„L'Intransigeant” zauważa, iż wiadomość, jakoby Abisynja skłonna była przyjąć raczej protektorat Anglii, niż Włoch, wywołała pewien niepokój. Genewski korespondent tego pisma donosi, iż do ostatniej chwili sprawa pojednawczej rezolucji stała

na martwym punkcie. Ten stan niepewności nie może się jednak przedłużyć w nieskończoność. Przed Radą Ligi stoi dylemat: pokój albo wojna.

INTERWENCJA FRANCJI

„Paris Soir” podkreśla rolę pośredniczącą Francji w zatargu włosko-abisyńskim. Nie trzeba zapominać, że 200 tysięcy żołnierzy włoskich znajduje się na granicy abisyńskiej. Dziennik twierdzi, że Włochy miały zamiar rozpocząć działania wojenne w przeddzień zgromadzenia Rady Ligi.

LOSY GENEWSKIEJ INSTYTUCJI

„Le Temps” zaznacza, że w razie nieosiągnięcia kompromisu, Liga Narodów naraziłaby swój autorytet. W dzisiejszym stanie rzeczy nikt z lekkim sercem nie może ryzykować takiej ewentualności. Jeżeli się chce ocalić Ligę Narodów, to nie można po-

zwolić na popełnienie żadnego błędu.

OSTROŻNE KOMENTARZE

London (PAT). Komentarze prasy angielskiej na temat środowych enuncjacji genewskich są bardzo powściągliwe i ostrożne. Widoczna jest inspiracja zgóry, aby nie atakować Włoch w związku z mową Aloisiego i nie przedstawiać sytuacji zbyt pesymistycznie.

ODROCZENIE KRYZYSU?

Ton prasy idzie w kierunku przygotowania opinii publicznej do załatwienia sprawy w ramach procedury genewskiej, co określane jest jako równoznaczne z pewnym odroczeniem momentu kryzysu. Obszerny dokument włoski uważany jest za wystarczający do kontynuowania rozważań Rady Ligi na temat sporu abisyńskiego.

Pouczenie dla p. Greisera

Gdańsk. (PAT.) Sekretariat wysokiego komisarza Ligi Narodów nadał prasie komunikat w sprawie incydentu podczas przyjęcia (wydanego dla oficerów pancernika „Admirał Scheer”).

Komunikat stwierdza, że ze względu na obowiązki, wynikające z konstytucji i traktatów, żaden z wysokich komisarzy nie może, zapraszając na przyjęcie obywateli Polski, czy też Gdańska, kierować się ich przynależnością partyjną. Wysoki komisarz byłby bardzo przykro dotknięty, gdy-

by usiłowano wciągnąć oficerów, odwołujących się do Gdańska, w zatargi polityczne, mające charakter lokalny. Wysoki komisarz podkreśla, że dowódca oraz oficerowie pancernika „Admirał Scheer” wykazali na przyjęciu, wydanem przez niego, zupełną kurtuazję i poprawne zachowanie się w stosunku do przedstawiciela Ligi Narodów w Gdańsku.

Cała prasa gdańska przedrukowuje powyższy komunikat, nie dodając komentarzy.

W jutrzejszym wydaniu głównym:

SUKURSIŚCI

przez prof. U. J. dr. Stanisława Pigonia

kę stanową, klasową, zawodową, politykę wynoszenia interesu partykularnego, egoizmu grupowego ponad dobro zbiorowe, powszechne, ogólnonarodowe.

Byliśmy zawsze — przed wojną i po wojnie — ruchem międzystanowym, wszechpolskim w najszerszym i najgłębszym znaczeniu tego słowa. To był, jest i pozostanie zawsze najwybitniejszy rys naszej psychiki politycznej i społecznej.

Tego ducha, tej myśli zaprzeczeniem jest stanowo-klasowo-zawodowe rozproszkowanie odnośnej części społeczeństwa w obecnych wyborach wskutek świadomości tak, a nie inaczej konstruowanej ordynacji wyborczej.

Powtarzamy: niziny te nie są dla ruchu narodowego. Dlatego narodowcy w niedzielę do urn wyborczych nie pójdą.

Niziny te wyborcze obrazuje prorządowy organ lwowskich kombatan-tów w sposób następujący:

„Ryje się w niemoralny sposób w organizacjach pod poszczególnymi ludźmi, byle tylko za wszelką cenę pozbyć się konkurentów. Robi to wszystka wrażliwość, sta-

które biegnie do koryta, chcąc się doń dostać za wszelką cenę”.

Nie mniej ujemnie ocenia poziom moralny obecnych zakulisowych walk i intryg wyborczych konserwatywno-„sanacyjne”. „Słowo” wileńskie, jak tego przytaczaliśmy już przykłady. Surorowej krytyki nie szczędziły konserwatywno-„sanacyjny” „Czas” warszawski.

Tylko organ tutejszych sfer ziemiańsko-konserwatywno-„sanacyjnych”, „Dziennik Pozn.”, jest zachwycony poziomem moralnym obecnej akcji wyborczej, atmosferą „spokoju”, „zgody”, „rzeczowej dyskusji”, atmosferą „czystą”, pozbawioną „wszelkiej osobistej agitacji” itp.

Jaki dystans moralny między „Redutą” i nawet tamtęmi organami konserwatywnymi a tutejszym dziennikiem ziemiańsko-konserwatywnym!

Może najwymowniejszą ilustracją obecnej „czystej” atmosfery wyborczej jest oszustwo „sanacyjne” z „katolicką” ulotką, która rozpowszechnia nieistniejący „komunikat” Polskiej Katolickiej Agencji Prasowej, organu episkopatu polskiego, i podszywa się fałszywie pod Akcję Katolicką.

Do sprawy tej powrócimy po wyborach, bo trzeba się będzie pewnym objawom przyjrzeć spokojnie ale krytycznie. Żywioty narodowe z najsłabszymi

szą sumiennością unikają jakiegokolwiek łączenia spraw politycznych z Akcją Katolicką i stowarzyszeniami w jej skład wchodzącymi. Mimo to niektóre czynniki, jak gdyby uważały, że przekonania narodowe — właśnie tylko one — utrudniają czy zgła uniemożliwiają danym osobnikom pełnienie funkcji czołowych w ruchu Akcji Katolickiej. U sfer o przekonaniach innych, jak gdyby wątpliwości te nie zachodziły. Rezultaty bywają takie, jak w obecnych wyborach z łaski odnośnych „sanatorek” w Szamotulskim, które chciały stowarzyszeń „Młodych Polek” nadużyć do agitacji partyjno-politycznej.

Metod tych pozazdrościli „sanatorom” „sanatorzy” łódzcy. Wydał drukiem Frölicha ulotkę oraz afisze, rozplakatowane po mieście, w których anonimowy komitet wyborczy fałszuje stanowisko ks. biskupa Jasińskiego, każąc czytelnikom wierzyć, że ks. biskup wyraźnie wezwał wiernych do wzięcia udziału w wyborach.

Ekspozytura nasza łódzka komunikuje nam w tej sprawie, co następuje:

W związku z rozklejonemi na murach w Łodzi plakatami, wydanemi anonimowo, zwróciliśmy się do kurji biskupiej, gdzie wyjaśniono nam urzędowo, iż władze kościelne z wydaniem tychże plakatów nie mają nic wspólnego i że apel, nawołujący katolików do wzięcia udziału w głosowaniu, nie pochodzi od władz kościelnych.

Ofiary kataklizmu na Florydzie

Z powodu trudności komunikacyjnych nie można podać ścisłych danych — Ogromne spustoszenia

Waszyngton. (PAT). Nadal brak ścisłych informacji co do ilości ofiar huraganu na Florydzie.

Wedle oficjalnych doniesień, dość niepewnych z powodu braku komunikacji, ilość tych ofiar nie ma przekraczać 200. Reuter donosi z Jacksonville, że liczba ta waha się od 200 do 400. Późniejsze doniesienia mówią na zasadzie obliczeń Czerwonego Krzyża o 500 zabitych.

Wicher nieco ustał, choć zachodzi obawa nowego huraganu.

Narazie nie sposób obliczyć straty materialne, w każdym razie wynoszą one wiele milionów dolarów. Olbrzymie obszary są spustoszone. Samoloty, patrolujące okolice, nawiedzone klęską, zewsząd donoszą o trupach, ruinach, zatopionych kolejach, zawalonych drogach.

W jednej tylko miejscowości Tampa, obliczają straty na milion dolarów.

Urodzaj owoców jest w wielu miejscowościach całkowicie zniszczony.

Niemieckie umizgi

Berlin (PAT). W czasie przyjęcia, wydanego dla wycieczki uczonych i pedagogów angielskich w Berlinie, dr. Rosenberg wygłosił przemówienie, w którym oświadczył m. in.:

„Rozważając dzieje Niemiec i Anglii, możemy stwierdzić, że konflikt z r. 1914 był jedyną wojną która spowodowała wystąpienie obu wielkich narodów przeciwko sobie. Wspomniany fakt oceniamy w ten sposób, że jeśli przez całe stulecie nie doszło do starcia, to żywotne interesy były tak ułożone, iż nie musiały bezpośrednio występować w konflikcie. Z tego założenia wychodząc, oba narody mogą oceniać wydarzenia 1914 — 1918 i wiązać z nimi życzenie, aby już nigdy po tej wojnie nie wybuchł ciężki zatarg między Wielką Brytanią a Niemcami”.

Apel d'Annunzia

Rzym. (PAT). Gabriel d'Annunzio wystosował do prezydenta republiki francuskiej wielkie pismo na przeszło 200 stron. D'Annunzio wzywa naród francuski w tej chwili przełomowej do jedności z Włochami, aby dwa narody łacińskie stworzyły jedną wielką ojczyznę.

Wiadomości

Agencja Havasa donosi z Berlina, że gmina muzułmańska wystosowała depesze do najslawniejszych organizacji muzułmańskich całego świata z wezwaniem do bojkotu antywłoskiego. Ponadto wystosowano do Ligi Narodów petycję, wzywającą do poszanowania niepodległości Abisynji oraz utrzymania pokoju.

Z Berlina donoszą, że rząd nadzoru cen w porozumieniu z ministerstwem żywności postanowił wydać specjalne prawo nakładania kar administracyjnych za podnoszenie cen na towary żywnościowe.

Havas donosi, że Werner Spieker, kierownik niemieckiej organizacji narodowo-socjalistycznej w Paryżu został wydany pod zarzutem propagandy antyfrancuskiej.

Artur Henderson zawiadomił sekretarjat Ligi Narodów, iż odrzucił do października zwołanie prezydium konferencji rozbrojeniowej.

Hiszpański sąd wojenny w Leonie skazał na śmierć dwóch lotników wojskowych, którzy w czasie rewolucji październikowej sympatyzowali z powstańcami i usiłowali im pomóc w opanowaniu sił lotniczych.

Niem. Biuro Inf. donosi z Moskwy, że wprowadzono mundury we wszystkich szkołach sowieckich, nawet w szkołach powszechnych. Ponadto wprowadzono legitymacje (matrykuly), egzaminy i stawianie stopni. Powyższe zarządzenia są wynikiem wielkiego rozprężenia wśród sowieckiej młodzieży szkolnej.

Mniej ucierpiał St. Petersburg, natomiast stacja zimowa w Sarasota została poważnie zrujnowana.

Wedle doniesień otrzymanych przez

waszyngtoński Czerwony Krzyż, znaleziono około 100 trupów w obozie b. kombatanów w pobliżu m. Rock Harbor.

Groźne trzęsienie ziemi

Spustoszenia w Ekwadorze i w Argentynie — Kilkadziesiąt osób zginęło

Buenos Aires. (PAT). Trzęsienie ziemi, które nawiedziło okolice okręgu Obando, na pograniczu z Ekwadorem (Ameryka Płd.), uważane jest za najgroźniejsze ze wszystkich, jakie wydarzyły się w ostatnich dwunastu latach.

Miejscowość Tangua jest doszczętnie zburzona. W miejscowości Pasto leży w gruzach kilkadziesiąt budynków, przyczem zginęło kilkadziesiąt osób.

Wielkie szkody materialne wyrządziło również trzęsienie ziemi w kilkunastu miejscowościach na pograniczu z Ekwadorem, pociągając liczne ofiary w ludziach. Cały szereg szos uległo częściowemu zniszczeniu wskutek powstałych szerokich i głębokich rozpadlin.

W kilku miejscowościach musiano zburzyć wiele budynków i kościołów, groźących zawaleniem wskutek doznanych uszkodzeń.

Bojkot gospodarczy Żydów w Łodzi

Akcję prowadzą Młodzi Stronnictwa Narodowego

Łódź (Tel. wł.). Onegdaj Stronnictwo Narodowe w Łodzi ponowiło akcję bojkotu gospodarczego Żydów w Łodzi.

Na wszystkich ruchliwych ulicach i rynkach w Łodzi Młodzi Stron. Nar. kolportowali ulotki, nawołujące do niekupowania u Żydów. Akcja ta spotkała się z entuzjastycznym przyjęciem, zarówno ze strony polskich straganiarzy, jak i publiczności, która wyraźnie przyrzekała nie kupować u Żydów.

W kilku punktach miasta rozwieszeni Żydzi denuncjowali rozdających ulotki Młodych Stron. Narodowego funkcjonariuszom policji, która ich zatrzymywała i po kilkugodzinnej przetrzymywaniu w areszcie zwalniała, gdyż nie stwierdzono, ażeby zarówno akcja bojkotowa, jak i ulotki kolidowały z przepisami prawa. Wielką we-

sołość wywoływały kartki z napisem „Ta świnia kupuje u Żyda”, przypinane niepoprawnym żydomofilom.

W dzielnicy Bałut i Śródmieście w godzinach popołudniowych, mimo deszczu, Młodzi chodzili z dużymi transparentami z napisem: „Nie kupuj u Żyda”. Wezwana przez kupców żydowskich policja przytrzymywała ich i transparenty skonfiskowała. Ponadto w centrum miasta pojawiły się na domach wielkie plakaty z napisami: „Nie kupuj u Żyda”.

Po pewnym czasie, wskutek interwencji Żydów, policja kazała je zdjąć, lub sama zdejmowała. Należy zaznaczyć, iż akcja bojkotu gospodarczego Żydów bardzo silnie rozwinęła się również we wszystkich miastach w woj. łódzkim.

Zakaz ogłaszania listu pasterskiego

Berlin (KAP). Prasie niemieckiej oficjalnie zabroniono ogłaszania i komentowania listu pasterskiego konferencji biskupów w Fuldzie, który w niedzielę był odczytany z ambon we wszystkich kościołach katolickich. Podobny zakaz otrzymały również pisma kościelne.

Listu tego dotychczas nie wydruko-

wano. Duchowieństwo otrzymało go w odbitce hektograficznej, zawierającej 15 stron tekstu. Na egzemplarzach, jakie wręczono duchowieństwu berlińskiemu, znajdowało się podpisane przez nowego biskupa Berlina Preysinga rozporządzenie o odczytaniu orędzia w niedzielę 1 września po każdej mszy św.

Największy proces we Francji

Rozprawa przeciwko szajce Stawiskiego rozpocznie się 4 listopada

Paryż (PAT). Władze sądowe ukończyły już przygotowania do procesu Stawiskiego i jego współników.

Proces rozpocznie się 4 listopada przed trybunałem przysięgłych okręgu Sekwany. Swemi rozmiarami przewyższy on wszelkie sensacyjne spra-

wy, jakie dotychczas były we Francji, nawet słynną aferę panamską.

Akta sprawy obejmują 50.000 dokumentów, z których niektóre liczą po 400 stron. Całość ich waży 12 tys. klg. Aktem oskarżenia objętych jest 20 osób.

Nowe szkoły w Gdyni

Gdynia. (PAT). Komisarjat rządu oddał wczoraj do użytku władz szkolnych 5 nowych szkół. W gmachach tych znajdują pomieszczenie dwie dawne szkoły, mieszczące się w nieodpowiednich wynajętych lokalach, oraz trzy szkoły nowoutworzone z ogólną liczbą 4 tys. dzieci.

Ten przyrost szkół miejskich, osiągnięty w ciągu jednego roku, jest nawet na gdyniskie tempo rozbudowy imponujący.

Walka z hitleryzmem

Wiedeń (Tel. wł.). Państwa Małej Ententy śledzą pilnie rozwój organizacji hitlerowskich na ich terenie. Władze bezpieczeństwa w tych państwach są na tropie działalności poszczególnych agentów. Takim właśnie agentem był korespondent „Völkischer Beobachter”, Ueber, który przy pomocy radykalnych elementów Niem-

ców siedmiogrodzkich starał się oddziaływać na zmianę rumuńskiej zagranicznej polityki, a dysponował dużymi funduszami.

Władze, aby uniemożliwić łączność między mniejszością niemiecką w Rumunii a Berlinem, postanowiły nie udzielić rumuńskim hitlerowcom wiz do Niemiec.

Spisek w Meksyku

Buenos Aires (PAT). Według otrzymanych tu wiadomości z Meksyku, policja wpadła na trop spisku na życie prezydenta państwa, gen. Lazara Cardenas. W związku z tym władze bezpieczeństwa dokonały szeregu aresztowań.

Dziennik komunistyczny „El Machete” zamieścił w wydaniu nadzwyczajnym wiadomość, że po wykryciu spisku władze bezpieczeństwa wykonały wyrok śmierci na dwóch osobach bez uprzedniej rozprawy sądowej. Dziennik skonfiskowano.

Śmierć od pioruna

Berlin (Tel. wł.). W czasie krótkiej, lecz gwałtownej burzy, piorun uderzył w Meden, w południowej Holandji, w drewnianą szopę, w której schroniło się 8 robotników. Trzech z nich zostało na miejscu zabitych, pozostali pięciu zostali ranieni.

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.25 — 5.26 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.29 zł.

Kurs marki niem. Bank Polski oddział w Poznaniu, nienotowany.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, dnia 5. 9. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania była spokojna.

Z pożyczek państwowych płacono za 5% poz. konwers. 66,50 oraz za 4% premj. dol. po 51,75.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. poszukiwano 4½ dol. listy po 40%, zaś 4½ listy zast. złote w złocie obracano 41,—, poza tem poszukiwano w dalszym ciągu 4% listy konwert. po 39½%, w końcu obracano 4½ złotowe listy zast. po 40%.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polsk ipo 32,50 bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu

Kurs w procentach nominalu wzgl. w złotych za sztukę.

Papierow procentowe

5% państw. pożyczka konwersyjna 66,50 P.

4% pożyczka premj. dol. s. III 51,75 P.

4½% dol. listy zastawne serji K. z r. 1933 P. Z. K. 40,— P.

4½% listy zast. złote w złocie przestemplowane Pozn. Ziem. Kred. (dawn. 4½% dol. listy zast. w złocie = 8,90 za 1 dol. 41,— +.

4½% złotowe listy zastaw. s. K. z r. 1933 P. Z. K. 40,— +.

4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 39,50 P.

Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, dnia 5. 9. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Ceny transakcyjne:

Zyto 30 tonn par. Poznań 12,25

Ceny orientacyjne:

Zyto zdr. suche (Usp. stałe) 12,00— 12,25

Pszennica (Usp. stałe) 16,50— 16,75

Jęczmień 700—725 g/l 13,50— 14,25

Jęczmień 670—690 g/l 12,75— 13,00

Usp. stałe 13,75— 14,25

Owies nowy 13,75— 14,25

Usp. stałe 13,75— 14,25

Maka 18,75— 19,75

żytnia I gat. 0,55% wł. w. 17,75— 18,75

żytnia I gat. 0,65% wł. w. 15,50— 16,50

żytnia II gat. 55—70% wł. w. 13,50— 14,50

żytnia posł. pon. 70% wł. w. 13,50— 14,50

Usp. stałe 30,00— 32,50

pszena gat. IA 0-20% wł. w. 29,50— 30,00

pszena gat. IB 0-45% wł. w. 28,50— 29,00

pszena gat. IC 0-55% wł. w. 27,50— 28,00

pszena gat. ID 0-60% wł. w. 26,50— 27,00

pszena gat. IE 0-65% wł. w. 26,00— 26,50

pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 25,50— 26,00

pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 23,25— 23,75

pszen. gat. IID 45-65% wł. w. 21,75— 22,25

pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 20,75— 21,25

psz. gat. IIIA 65-70% wł. w. 18,75— 19,25

psz. gat. IIIB 70-75% wł. w. 18,75— 19,25

Usp. stałe 9,50— 10,00

Otreby żytnie stand. 9,75— 10,25

Otreby pszen. grube stand. 9,25— 9,75

Otreby pszenne średnie st. 9,00— 10,25

Otreby jęczmienne 32,50— 33,50

Rzepak zimowy 30,00— 31,00

Rzepak zimowy 31,00— 32,00

Siemie lniane 35,00— 37,00

Gorczyca 25,00— 28,00

Groch Wiktorja 20,00— 22,00

Groch Folgera 43,00— 45,00

Mak niebieski 37,00— 40,00

Inkarnatka 17,50— 17,75

Makuch lnian. w taflach 13,50— 13,75

Makuch rzepakowy w tafl. 18,75— 19,25

Makuch słon. w tafl. 42/43% 19,00— 20,00

Srut Soja 1,50— 1,70

Stoma pszena luzem 2,10— 2,30

„ pszena prasowana 1,75— 2,00

„ żytnia luzem 2,25— 2,50

„ żytnia prasowana 2,50— 2,75

„ owsiana luzem 3,00— 3,25

„ owsiana prasowana 1,00— 1,50

„ jęczmienna luzem 1,90— 2,10

„ jęczmienna prasow. 5,50— 6,00

Siano zwykłe luzem 6,00— 6,50

„ zwykłe prasowane 6,50— 7,00

„ nadnoteckie luzem 6,50— 7,00

„ nadnoteckie pras. 7,00— 7,50

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: zyta 940 tonn, pszenicy 925 tonn, jęczmienia 553 tonn, owsa 135 tonn, maki żytniej 231,5 tonn, maki pszennej 87,3 tonn, otrab żytnich 217 tonn, otrab pszennych 70 tonn, grochu Wiktorja 12,5 tonn, grochu Folgera 15 tonn, rzepaku 26,5 tonn, rzepiku 1,5 tonn, maku niebieskiego 5 tonn, konieczyzny białej 11,2 tonn, makuchu lnianego 67,5 tonn, makuchu rzepakowego 22,5 tonn, makuchu słonecznikowego 15 tonn.

Obłudna oszczędność

Pułkownikowsko - konserwatywna prawica obozu „sanacyjnego” zachorowała ostatnimi czasy na oszczędności budżetowe. Gdy „Gazeta Polska” obliczyła, że budżet od r. 1929 wzrósł realnie, t. zn. w stosunku do wskaźnika cen, o 28 proc., — „Czas” rozpoczął kampanję oszczędnościową z tak niesłychanym zapalem, że — jak powiada — gdyby wychodził dwa razy dziennie, to w obu wydaniach nawoływałby do oszczędności.

Ma to być uwertura do nadchodzącej debaty budżetowej, czyli instrukcja dla nowego Sejmu. Instrukcja taka jest bardzo potrzebna, bo coś mogła wiedzieć o budżecie, o jego realności i ciężarze gospodarczym, rozmaici prowincjonalni luminarze, którzy przeszli przez „ucho igielne” okręgowych zgromadzeń wyborczych? Bardzo jest tylko wątpliwe, czy instruktorzy mają odpowiednie kwalifikacje do wykładów z zakresu higieny budżetowej.

Wszak mieli oni ten budżet w swych rękach przez 5 lat. I co z nim zrobili?

Miljard trzysta milionów deficytu! P. Matuszewski, obecny redaktor „Gazety Polskiej”, jako minister skarbu w r. 1931, wniósł do Sejmu i kazał sobie uchwalić taki budżet, który pomimo zredukowania go przez p. Prystora o 400 milionów dał jeszcze przeszło 200 milionów deficytu.

A co robili ci Izajasze i Jaremasze, którzy teraz dwa razy dziennie chcą głosić hasła oszczędnościowe?

Uchwalali swemi głosami wysokie, deficytowe budżety, uchwalili na pokrycie deficytów kilkadziesiąt nowych ustaw podatkowych, a tym, którzy — jak oni dzisiaj — już przed siedmiu laty nawoływali do pohamowania wzrostu wydatków budżetowych, zarzucali „czarnowidztwo”, „partijnictwo”, brak „rzeczowego” ustosunkowania się do zagadnienia budżetowego.

Znana to rzecz, że neofita przesadza zwykle w manifestowaniu zewnętrznych form kultu, do którego został przyjęty. Można by zatem darować organowi konserwatywnemu pewną teatralność w propagandzie oszczędnościowej i cieszyć się z jego — mocno zresztą spóźnionego — nawrócenia, gdyby to nawrócenie było szczere.

Otóż ta szczerość jest więcej niż podejrzana. Nowi heroldowie oszczędności wiedzą bardzo dobrze, jaka jest sytuacja. Sami uznają budżet wojсковy za nietykalne „tabu”. Do zaprzestania płacenia długów nie nawołują. Wiedzą, że rzeczowe wydatki w obecnej wysokości rząd uważa za t. zw. minimum egzystencji i obniżyć ich nie chce. Wiedzą także, że ministerstwa gospodarcze nie godzą się na redukcję ich wydatków, przeznaczonych na popieranie życia gospodarczego w dobie kryzysu. Wszystko to wiedzą i dlatego ogólnikowo nawołują do oszczędności, nie wskazując wyraźnie ich źródła.

Prowadzą oni poprostu podwójną grę. „Albo polityka deflacyjna będzie konsekwentnie na wszystkich odcinkach kontynuowana, i wówczas budżety publiczne muszą ulec globalnej powszechnej redukcji, albo kierunek deflacyjny należy zarzucić jako nie dający się zrealizować i pomyśleć o innych sposobach koniunkturalnej czy strukturalnej walki z kryzysem” — pisał „Czas”.

Inni słowy: „albo deflacja, — albo inflacja, „koniunkturalna”. Obydwa, absolutnie przeciwne sobie systemy postawione są tu na równi. Obydwa są dobre.

Tak się pisać musi, bo wyraźnie nawoływać do inflacji narazie jeszcze

nie wypada. Gdyby jednak — wbrew podszeptom rozmaitych stron — dotychczasowy kierunek deflacyjny był utrzymany, to — czego znowu wyrażnie się nie mówi — trzeba by przeprowadzić najłatwiejszą oszczędność, a

Zatarg włosko-abisyński
Minister angielski Eden, po odbytej konferencji w Paryżu z Lavalem w sprawie włosko - abisyńskiej, opuszcza Quai d'Orsay w towarzystwie ambasadora angielskiego Clercka.

Byle do celu

Z Genewą, bez Genewy, wbrew Genewie

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Rzym, 4 września

Gdy Mussolini jeszcze przed kilku miesiącami oświadczył, że Włochy mają do uregulowania stare i nowe rachunki z Abisynją, że w kwestii bezpieczeństwa swych kolonii i ich rozwoju nie ustąpią, i nie mogą ustąpić, bo są to postulaty pozostające w związku z demograficznym wzrostem Włoch, gdy równocześnie Duce mobilizował nie tylko armię, ale duchowo cały naród, w Londynie nie brano tego na serio. Ludzono się, że jest to zwykła magnielokwencja, mająca na celu podbicie w górę żądań włoskich dla przeprowadzenia targu w najkorzystniejszych warunkach.

Mimo, wszystko co się pisało i mówiło o postępkach Włoch pod rządami Mussoliniego, opinia i rządowe czyniki angielskie, uznając postępy materialne, nie doceniały przemian ideowych i moralnych, dokonywujących się na półwyspie. Gdyby było inaczej, minister Eden nie byłby dwukrotnie zrobił Mussolinemu ofert, które tu określono jako nie odpowiadające włoskim koniecznościom życiowym. Nie liczono się z psychologią i ze wzrostem potencjalnym nowej Italii. Jak wiadomo, Anglicy nie grzeszą zrozumieniem dążeń innych narodów.

Nie ulega wątpliwości, że z punktu widzenia interesu angielskiego powstanie imperjum włosko-abisyńskiego nie jest pożądane. A jeśli się z tą myślą godzono, to, by odparować tę ewentualność, należało od razu Włochom dać poważniejszą przynętę, któraby była w stanie odwieść je od ryzyka wojny kolonialnej i rozwijania całego aparatu sił zbrojnych. W razie zwycięskiego wyniku wojny urok i znaczenie Włoch urosną na Wschodzie niezmierznie i mogą zaćmić urok i potęgę imperjum brytyjskiego. Otóż Anglia we własnym interesie nie powinna była dopuścić do tego, by Włochy miały sposobność rozwinąć i pokazać swą siłę na Wschodzie. Głód kolonialny włoski powinien być zaspokojony w porę.

Tymczasem cała taktyka Anglii była od początku nieszczerą, pełną sprzeczności. Osiągnęła też skutek wręcz przeciwny, niż zamierzała. Anglia nie może z czystym sumieniem powoływać się na zasady Ligi, bo sama pogwałciła je w ostatnich czasach, zawierając jednostronny układ morski z Niemcami. Co do sankcji, to jak wiadomo nie była skłonna zastosować ich przeciwko Japonii i Niemcom, gdy chodziło o naprawę o ideały Ligi. Grozi niemi natomiast Włochom niabyto w obronie tych ideałów, a w gruncie rzeczy, by salwować własne interesy.

Opozycja i opór Anglii wywołały we Włoszech ten skutek, że zespoliły wszystkich Włochów. Pozyskały dla sprawy tych, którzy dla rozmaitych powodów wahali się lub wąpili. Polityka Anglii ułatwiła tylko propagandę wewnętrzną.

mianowicie jeszcze raz „wyrównać na rolnictwo” pensje urzędnicze.

W tym też kierunku bardzo określającą drogą urabiają opinię przyszłych postów ci, którzy, sami zasiadając w Sejmie, pomimo uchwalenia mnóstwa podatków nie umieli dać sobie rady z deficytem budżetowym.

M. K.

UWAGI

Depesze donoszą o pośpiesznym przegrupowaniu sił morskich i lądowych Wielkiej Brytanii na Morzu Śródziemnym. Kilkanaście kolosów morskich leży na kotwicy przed Portlandem i czeka pod pełną parą na sygnał wyjazdu. Transportowiec marynarki „Bel-lerophon” ładuje dzień i noc węgiel i amunicję. Pod osłoną jednego z największych pancerników brytyjskiej floty, 31 000-tonnowego „Queen Elizabeth”, popłynie ku Malcie.

Równocześnie wyruszył do Malty oddział „Royal Marines” z Portsmouth, aby wzmocnić tamtejszą artylerię przeciwlotniczą. W porcie Valetta ukończono zapórę z belek i łańcuchów dla kontroli ruchu u wylotu portu. Imperjum brytyjskie zdwoiło czujność. Siły wojskowe są zmobilizowane na wypadek wojny kolonialnej.

*

Swoistego rodzaju „obozem wyszkolenia” jest Farnham-House. Placówka ta jest jedną z dziesięciu „wylegarni” ducha wojskowego, jakie utrzymuje Imperial Agricultural Bureau w Londynie. Szkoła, internat, czy — jak kto chce — garnizon. Wychowankami w dziwnym tym zakładzie nie są ludzie. Najmniejszymi wojownikami potężnego imperjum są — maleńkie robaczki.

Każdego roku wysyła Anglia miliony owych mikroskopijnych wojowników do rozmaitych zakątków swych olbrzymich posiadłości. Na barkach tych stworzonek spoczywa trud nielada: obrona majątku narodowego, który reprezentują lasy i uprawne pola, przed inwazją nieproszonych gości. Gdy przed kilkoma laty ukazał się w dziewiczych lasach Kanady groźny szkodnik w rodzaju naszej sówki-chojnowki, i 7 000 mil kwadratowych cennego drzewostanu stanęło w obliczu klęski, zmobilizował Farnham-House szeroką akcję obronną, odkomenderowując momentalnie swoje „pułki” ratownicze z Anglii na drugi brzeg Antyltyku.

Z pośród swej „kolekcji” 60 tysięcy rozmaitych „rodzajów broni”, wybrał Farnham-House odpowiedni gatunek żołnierza, układając zarazem strategiczny plan kampanii. Wpierw wysłano za morze około 3 000 poczwerek, które stanowiły pieruszy, pośpieszny kontyngent, mający za zadanie zatrzymać nieprzyjaciela w pochodzie. Parę miesięcy później, gdy przysposobiono tymczasem kadry nowego żołnierza w obozie wyszkolenia w Anglii, rozpoczęły się dalsze transporty, podzielone na regularne „bataliony” oraz „rezerwy”, dochodzące do cyfry przeszło 4 milionów „chłopa”.

Laboratorium Farnham-House wysłało w roku zeszłym ogółem ponad pięć milionów swoich wychowanków-wojowników do różnych części imperjum. Prócz kampanii w Kanadzie przeprowadziło w tym samym czasie zaciętą walkę z szkodnikiem na plantacjach warzywnych w Nowej Zelandii.

Wszystkie ekspedycje przysporzyły oryginalnej placówce „wychowawczej” nowych wawrzynów.

*

Niema posiadłości, któraby właścicielowi nie sprawiała kłopotu. Im obiekt większy, tem też i większy kłopot. Posiadanie na ziemi aż całego „imperjum” spiętrza troski do olbrzymich rozmiarów, mieszając troski małe z wielkimi.

Czy będą to nowoczesne pancerniki u brzegów Malty, czy mali wojownicy z Farnham-House, — służą one temu samemu celowi: obronie imperjum brytyjskiego!

szone bardzo małym uwzględnieniem kandydatur kobiecych.

*

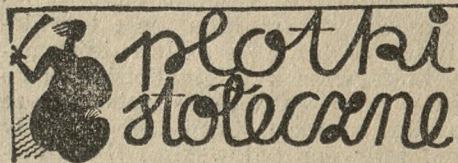
Frakcja Rewolucyjna Jaworowskiego czuje się obrażona. Postanowiła bojkotować wybory, nie mając nigdzie żadnych szans przeprowadzenia swoich. Ale pieni się na myśl o tem, że mogą wyjść dawni jej towarzysze, którzy przeszli do Moraczewskiego. Dlatego też cichaczem wydano polecenie głosowania w tych okręgach, gdzie oni stają, na wszystkich innych, byleby tylko owych secesjonistów nie dopuścić. Coś podobnego może być także z dawnymi secesjonistami z Stronnictwa Ludowego, przeciwko którym wypowiedzi się zdecydowanie tzw. dół ludowy.

*

Najwięcej zainteresowania okazuje jednak p. Sławek. Wszak on ponosi główną odpowiedzialność za obecną ordynację wyborczą i za los przyszłego Sejmu. W dużym stopniu rzucił na szalę swe wpływy.

*

Dokoła przyszłych zmian, jakie nastąpią po wyborach, zaczynają kursować najprzedziwniejsze pogłoski. Kawiarnie zaczynają teraz coraz bardziej rozbrzmiewać rozmaitemi kombinacjami na ten temat. Najprzedziwniejszymi i najsprzeczniejszymi. A wszystkie kombinacje w końcu dochodzą do jednego, że wszystko zależy jakoby od osoby Prezydenta i jego woli.

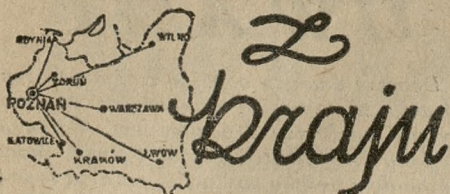
4 września

Kilka dni już tylko dzieli nas od wyborów sejmowych. Trzeba stwierdzić, że w kołach „sanacyjnych” zaznacza się zdenerwowanie.

Przyczyną takich nastrojów jest przede wszystkim zupełna nieświadomość w dwu kierunkach: co do ilości głosujących i co do osób, które mogą być wybrane.

*

Zastanawiają, się czy uzyska mandat wiceminister Siedlecki; ma on przeciw sobie kobiety ze Związku Pracy Obywatelskiej, które zostały poru-

JESIENNY ROZKŁAD JAZDY KOLEJOWEJ

Od poniedziałku 2 września wszedł w życie nowy jesienny rozkład jazdy pociągów pasażerskich z ważnością do 13 grudnia rb. Na okres jesienny przewidziano pociągi pasażerskie stosowane tak pod względem ilości, jak i rozkładu do potrzeb tego sezonu. Szczegółowe dane są podane w nowowydanym urzędowym rozkładzie jazdy i lotów.

W ruchu nowych pociągów motorowych przewidziano od 2 września rb. na próbę przebieg wagonu motorowego typu dalekobieżnego między Warszawą a Katowicami oraz wagonu motorowego do ruchu miejscowego między Skarżyskiem — Ostrowcem a Sandomierzem.

ZWYKŁE I EKSPRESOWE WAGONY MOTOROWE

Według nowego rozkładu jazdy, polskie koleje państwowe wprowadziły dwa rodzaje wagonów motorowych: zwykłe i ekspresowe. Pierwsze służą do komunikacji lokalnej i zatrzymują się na wszystkich stacjach, nazwa zaś ekspresowych objęto tylko wagony motorowe, przeznaczone do szybkiej i odległej komunikacji pomiędzy wielkimi miastami, bez przystanków pośrednich lub z nielicznymi przystankami.

Zwyczajne wagony motorowe podlegają ogólnym zasadom taryfowym, jako wagony II i III klasy pociągów osobowych, natomiast w wagonach ekspresowych podróżny musi się zaopatrzyć w bilet III klasy pociągu pospiesznego oraz w specjalny kupon na miejsce. W związku z wprowadzeniem również biletów ulgowych III klasy pociągów pospiesznych na wagony motorowe ekspresowe, wyjaśnić należy, że cena kuponu na miejsce nie podlega żadnym ulgom. Ulgi na przejazdy wagonami motorowymi (oprócz ulg grupowych i okresowych) stosowane będą tytułem próby do końca października rb.

STRAJK WŁOSKI W KOPALNI

W kopalni „Dorota” w Gołonogu pod Sosnowcem wybuchł strajk włoski, którego powodem jest wypowiedzenie pracy założę w związku z wyczerpaniem się pokładów węglowych. Robotnicy po naradzie uchwalili kopalnię okupować aż do wycofania wypowiedzenia lub zapewnienia założę pracy w innym zakładzie. Nazajutrz również załoga kopalni „Jakób” przystąpiła do strajku na znak solidarności ze stanowiskiem górników kopalni „Dorota”. Przebieg strajku spokojny.

PROCES O POBICIE ŻYDÓW

W tych dniach sąd okręgowy w Zamościu rozpoznawał sprawę 5 narodowców, oskarżonych o pobicie Żydów w Krasnobrodzie powiatu zamojskiego. Jak z zeznań oskarżonych wynika, Żydzi w Krasnobrodzie napadli na włościan, nazywając ich „polskimi świniami” i obrażając naród polski. Oskarżeni działali więc w obronie koniecznej. Sąd na wniosek obrońcy adw. I. Barskiego sprawę odroczył, celem wezwania wskazanych przez niego świadków odwoławczych.

WYPADKI NA LOTNISKU SZYBOWCOWYM W PINCZOWIE

Podczas szkolenia pilotów szybowcowych w kategorii C szybowiec typu „wrona” wpadł w korkociąg na wysokości 10 metrów nad startem i uległ rozbiciu. Pilot Wojciech Korczyński z Krakowa odniósł poważne obrażenia wewnętrzne, tak, że odstawiono go do szpitala w Kielcach. Również rozbilił się szybowiec typu „Czajka”. Pilot Paweł Szuszkiewicz z Sandomierza znajduje się pod opieką lekarską w szpitalu.

Podczas lotu na szybowcu typu „Czajka”, pilotowanym przez Dyonizego Hodorowskiego z Chrzanowa, aparat uległ rozbiciu. Pilot udać się musiał pod opiekę lekarską. Również podczas lotu rozbilił się inny szybowiec typu „Czajka”, natomiast pilot Bolesław Rupiński z Poznania wyszedł bez szwanku. (R-r)

SEZONY W UZDROWISKACH KRAJOWYCH

Jak informuje Związek Uzdrowisk Polskich, z dniem 30 września rb. kończy się sezon w następujących kąpieliskach krajowych: Druskienniki, Goczałkowice, Gdynia, Hel, Lubień Wielki, Krzeszowice, Kąminierz Dolny, Ojców, Rymanów, Szko, Szczawnica i Solec. Z dniem 10 października rb. kończy się sezon w Iwonicy, z dn. 15 października w Morszynie, Niemirowie i Zegiestowie. Z dniem 31 października kończy się sezon w Busku - Zdroju, w Ciechocinku, Inowrocławiu, Zakładzie Leczniczym dr. Tarnawskiego w Kosowie, w Krościnie, Muszynie, Truskawcu i Ustroniu, a z dniem 30 listopada w Jastrzębiu-Zdroju.

Z wymienionych uzdrowisk prowadzić będą sezon zimowy: Ciechocinek od 15 grudnia do 28 lutego. Horyniec od 1 grudnia do 30 marca, Szczawnica od 15 grudnia do 28 lutego, Truskawiec od 1 grudnia do 28 lutego, Zegiestów od 1 grudnia do 31 marca. Ponadto czynne cały rok są następujące uzdrowiska: Jaworze, Hrebenów, Jaremcze, Jurata na Helu (Hotel Lido), Iwonice (sanatoria „Excelsior” i „Sanato”), Kosów, Krynica, Nałęczów, Ojców, Otwock, Rudka, Rabka, Smukała, Włocławek, Wroclaw, Zaleszczyki i Zakopane.

Szeregi narodowe rosna

Z ostatnich zebrań Stronnictwa Narodowego

ZJAZD STRONN. NARODOWEGO W KISZEWIE

Zjazd Stronnictwa Narodowego obwodu Kiszewo odbył się przy licznych udziałach członków w niedzielę, 1 września. Po przeglądzie przybyłych placówek nastąpił raport, poczem uczestnicy zjazdu udali się dwójkami do kościoła na nabożeństwo. Mszę św. odprawił miejscowy ks. proboszcz.

Nowy Tomysl. Dnia 28 sierpnia odbyło się zebranie Stronnictwa Narodowego w Nowym Tomyslu w sali Kresowianki. Raport przybyłemu prezesowi powiatowemu p. Frankowskiemu złożył zast. kierownika p. Wieczorek. Po odśpiewaniu Pieśni Bojowej odczytał p. prezes powiatowy referat na temat „Gdańsk a Polska”. Następnie dokonał on uroczystej dekoracji 22 nowych członków. Na zakończenie odśpiewano Hymn Młodych. Koło Nowy Tomysl, które pracuje w nadzwyczaj trudnych warunkach, rozwija się pod kierownictwem sprężystego zarządu z kol. kierownikiem Tycem na czele, bardzo dobrze. (ki)

Gebice. Dnia 31. ub. m. odbyło się w Gebicach zebranie Stronnictwa Narodowego pod przewodnictwem p. Gutorskiego. Dłuższy referat o programie narodowym, odczytał p. H. Buszewicz. Z powodu ustąpienia prezesa p. Gutorskiego, który opuszcza Gebice, przystąpiono z kolei do uzupełnienia zarządu. Prezesem wybrano jednogłośnie p. H. Buszewicz, zaś sekretarzem p. K. Łagunowskiego.

Po omówieniu szeregu ważnych spraw bieżących, zakończono zebranie hymnem Młodych (gi)

Kobylin. W dniu 1. bm. odbyło się w Kobylinie zebranie Stronnictwa Narodowego z udziałem przeszło 500 osób. Już przed rozpoczęciem zebrania aresztowano kierownika powiatowego Stronnictwa Narodowego p. Jelinowskiego z Krotoszyń, którego wypuszczono dopiero po zebraniu tak, że nie mógł na niem przemawiać. Przemawiali pp. Ig. Gajowczyk, Aleksander Biczysko, Ig. Kwiatkiewicz i Ig. Waściński. Zebrani w skupieniu wysłuchiwali przemówień. Na zakończenie wzniesiono okrzyki na cześć Romana Dmowskiego i generała J. Hallera oraz odśpiewano pieśń „Boże coś Polskę”. (kj)

Ryczywół. Odbyło się tu duże zebranie Stron. Narodowego w lokalu p. Kaczorowej. Zagaił je przewodniczący p. Fr. Kledzik, poczem odśpiewano „Pieśń Bojową”. Referat wygłosił prelegent z Poznania, któremu przerywano niemiłymi okłaskami. Odbyła się potem dyskusja. Na zakończenie wzniesiono okrzyk na cześć Romana Dmowskiego, poczem odśpiewano hymn Młodych.

Na zebraniu obecnych było około 800 osób. Po zebraniu odbyła się dekoracja 79 nowych członków.

Do udekorowanych przemówił delegat z Poznania, w gorących słowach

uczestnicy zjazdu udali się następnie na zebranie zjazdowe, które zagaił kier. obwodowy p. Wilamowski. Zabrał głos prelegent zarządu wojewódzkiego, który w dłuższym swoim referacie omówił program Stronnictwa Narodowego. Wywodów wysłuchali zebrani z wielką uwagą.

Następnie odbyła się dekoracja nowych członków. Uroczystość zakończono odśpiewaniem hymnu Młodych. (Ko)

zachęcając ich do intensywnej pracy. Odbyła się potem zabawa taneczna.

Inowrocław. W sali hotelu Basta odbyło się pod przewodnictwem prezesa p. dr. Ganowicza, liczne zebranie Stron. Nar., na którym obszerny referat wygłosił p. red. Cieślak z Torunia. Wywody prelegenta przerywano często okłaskami.

Po referacie wykonała się obszerna dyskusja, w której poszczególni mówcy wyrażali głęboką, niezłomną wiarę, że mimo wielkich trudności, przysiężność Polski należy do Obozu Narodowego.

Gniewkowo. Na ostatnim zebraniu miejscowego koła Stronnictwa Narodowego, które odbyło się w po brzegi wypełnionej salce Hotelu Dworcowego, wygłosił aktualne przemówienie prezes p. J. Milewski. Po dyskusji, która wykazała pełną jednogłośnieść i zwartość ruchu narodowego na terenie miasta Gniewkowa, uzupełniono skład zarządu przez wybór pp. Olszaka, Kubiaka i Kaźmierskiego.

Powiat wrzesiński. Dnia 1 września odbyło się w Szemborowie zebranie Stronnictwa Narodowego, na które przybyło około 80 osób. Po przywitaniu delegata zarządu powiatowego zostały wygłoszone referaty na temat sytuacji gospodarczej i akcji przedwyborczej. Odśpiewaniem hymnu Młodych zakończono zebranie.

Tegoż dnia odbyło się w Brudzie zebranie publiczne Stronnictwa Narodowego, na którym obecnych było około 50 osób. Przemawiał delegat zarządu powiatowego. Po referacie wywiązała się obszerna dyskusja. Między innymi była poruszona kwestja żydowska i sprawy gospodarcze. Odśpiewaniem „Boże coś Polskę” zakończono zebranie.

Dnia 1 września odbyły się również dwa dalsze zebrania a to w Pogorzeli o godz. 11.30 przed południem oraz w Pięchowie. Oba cieszyły się liczną frekwencją, na drugim było 150 osób. Na obu przemawiał delegat zarządu wojewódzkiego S. N. (rw)

Powiat koniński. Dnia 31 sierpnia br. o godz. 8 wieczorem odbyło się wielkie zgromadzenie publiczne Stronnictwa Narodowego w Wróbczynie, pow. Konin. Na zebranie przybyli członkowie kierownictwa wojewódzkiego i kierownik obwodowy. Po przywitaniu ich nastąpiło przemówienie, które przerywano burzliwymi okłaskami. Wywiązała się następnie obszerna dyskusja. Okrzykami na cześć ruchu narodowego zakończono zebranie. Na zebraniu było obecnych 500 osób. (r. w.)

Zły przykład z góry

Na Pomorzu panuje w kołach zarówno duchownych, jak świeckich duże rozgorzenie z powodu tego, że chełmińska kurja biskupia zawarła umowę z żydowskim koncernem Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń w Warszawie, dotyczącą ubezpieczenia od ognia budynków kościelnych.

Sprawa wspomniana jest tem dotkliwsza, że dzieje się na terenie Pomorza, które wraz z Wielkopolską, jako jedyne przez cały okres zaborów, ze skutkiem bronić i obronić się potrafiły przed zalewem żydowskim. Dziś niestety, z każdym rokiem i miesiacem jest gorzej, odporność coraz liczniejszych jednostek, a co gorsza, nawet poważnych zrzeszeń i organizacji, kruszeje z zadziwiającą szybkością. Z powodu braku solidarności polskiego społeczeństwa przedsiębiorstwa i instytucje polskie upadają, a z ich niedobitków dźwigają się koncerny żydowskie, jak właśnie wyżej wymieniony koncern Warszawskiego Towarzystwa Ubezpieczeń, z kilku wykupionych polskich towarzystw ubezpieczeń, jak „Vita”, „Krakowskie”, „Port” i kilku innych.

Dlaczego tak się dzieje? Dlaczego podporządkowujemy instytucje żydowskie, a po-

zwalamy upadać swoim? Dlaczego pośrednio przyczyniamy się do zubożenia kraju przez zabezpieczenia się w towarzystwach obcych, gdzie siła faktu kolosalne sumy choćby tylko samych wypłacanych dywidend wpływają zagranicę?

Dlaczego cały szereg polskich firm kupieckich głośno występuje przeciw konkurencjom żydowskim i nie tylko głosi hasło „swój do swego”, ale nawet w sklepach swych wywiesza tabliczki z napisem „firma chrześcijańska”, a zabezpiecza się w instytucjach żydowskich?

Dlaczego przeważająca ilość cukrowni, w których radach nadzorczych zasiadają przeważnie ziemianie, zabezpiecza się od odpowiedzialności cywilnej i nieszczęśliwych wypadków w towarzystwach niepolskich?

Dlaczego tak bardzo przed wojną zasłużony Związek Ziemian, który niezliczoną ilość majątków ocalił przed przejściem w obce ręce i na terenie walki z zalewem obcym tak kolosalną i owocną rozwinął działalność, dziś w dobie najcięższego kryzysu gospodarczego — zawiera ugodę z „Polonią”, towarzystwem opartym na kapitałach żydowskich?

Dlaczego wreszcie chełmińska kurja biskupia nie ubezpiecza się w czysto polskich zakładach ubezpieczeń, lecz czyni to w żydowskim towarzystwie?

Żle się dzieje i byłby czas, aby społeczeństwo opamiętało się i zabrało się rzetelnie do budowania podwalin silnej Polski, opartych na wysiłku polskich głów, pracy polskich rak i polskich kapitałach. Tym jedynie sposobem Polska przestanie być terenem eksploatacyjnym, niejako kolonią złotodajnych żył dla cudzych, a wrogich nam interesów.

Pogrzeb

ś. p. Stefana Olszewskiego

Ostatnią drogę ś. p. Stefana Olszewskiego opisuje „Warsz. Dziennik Nar.” w sposób następujący.

W środę odbyły się w Warszawie smutne obrzędy oddania ostatniej posługi śp. Stefanowi Olszewskiemu, redaktorowi naczelnemu „Warszawskiego Dziennika Narodowego”, zasłużonemu dziennikarzowi, publicyście i działaczowi narodowemu.

Do kościoła św. Karola Boromeusza, gdzie zostało odprawione nabożeństwo żałobne, przybyło liczne grono rodziny, przyjaciół i współpracowników Zmarłego. Po odprawieniu mszy św. i odśpiewaniu egzekwii koledzy Zmarłego wynieśli trumnę i uformowano długi kondukt pogrzebowy, który wyruszył na cmentarz.

Na czele żałobnego pochodu postępowały trzy poczty sztandarowe Stronnictwa Narodowego oraz grupa Młodych, częściowo w mundurach, niosąca liczne wieńce, wśród których wyróżniały się wspaniałe wieńce biało-czerwone od zarządu głównego Stronnictwa Narodowego.

Dalej szli księża z ks. prałatem Marcelim Godlewskim, ks. prałatem Marcelim Nowakowskim i ks. prał. Zygmunt Kuczyńskim na czele, za nimi trumna, niesiona aż do mogiły na barkach przyjaciół, za trumną zaś najbliższa rodzina.

W konducie wzięło udział prezydium zarządu głównego Stronnictwa Narodowego, zarząd wydawnictwa i redakcja „Warszawskiego Dziennika Narodowego” w komplecie, oraz liczni przedstawiciele świata dziennikarsko-politycznego m. in. Syndykatu Dziennikarzy Warszawskich, Kasy Literackiej i Klubu sprawozdawców parlamentarnych, którego Zmarły był niegdyś wiceprezesem, oraz wielu przyjaciół, znajomych i kolegów organizacyjnych Zmarłego.

Przeszedłszy przez miasto zmarłych, smutny pochód zatrzymał się w miejscu, przeznaczonym na grób ś. p. Stefana Olszewskiego. Kiedy postawiono trumnę na skraju otwartej mogiły, oczekiwali wszyscy rozpoczęcia przemówień żałobnych. Nie nie przerwało jednak skupionego milczenia, aż rozległy się uderzenia łopaty i odgłosy ziemi spadającej na wieko trumny. Przemówień nie było, gdyż nie chciał ich Zmarły. Nawet po śmierci pragnął uniknąć rozgłosu, którego nie szukał nigdy za życia.

Żałobne obrzędy kończyły się i uczestnicy powoli zaczęli się rozpraszają. Ukochana przez Zmarłego za życia żonka mazowiecka zakryła trumnę i wypełniła wkrótce mogiłę. A nad wyrastającym grobem pochylały się trzy sztandary narodowe, symbol walki o Wielką Polskę, której poświęcone było całe życie Zmarłego.

Sprawozdanie z pogrzebu ś. p. Stefana Olszewskiego nie byłoby kompletnie, gdybyśmy pominęli charakterystyczny szczegół. W pobliżu cmentarza powązkowskiego skonsygnowano oddziały pogotowia policyjnego, a na samym cmentarzu opodal grobu wystawiono policyjne posterunki obserwacyjne. Zdumieni uczestnicy żałobnych obrzędów zauważyli też dwóch oficerów policyjnych pilnie przyglądających się pogrzebowi.

STRONNICTWO NARODOWE

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE

Zebranie Sekcji Młodych odbędzie się we czwartek 5 b. m. o godz. 20 w sali S. N., św. Marcin 65.

Przybycie wszystkich obowiązkowe. Czolem! Kierownik.

Zebranie sekcji żeńskiej odbędzie się w piątek dnia 6 b. m. o godz. 20-aj na sali Str. Narod., św. Marcin 65.

Obecność wszystkich członków obowiązkowa.

Z „Obchodu Gór” w Zakopanem

Przemysł ludowy góralski a wpływ inteligencji

Zakopane, we wrześniu. Wystawa przemysłu ludowego na „Obchodzie Gór”, połączona z jarmarkiem, miała reprezentować wytwórczość wszystkich regionów góralszczyzny, wchodzących w skład delegacji zjazdu. Jednakże nie były one potraktowane z jednakową starannością; niektóre bowiem zbiory wyczerpywały wszystko, co cechuje daną okolicę, inne zaś okazały tylko wyroby, wytwarzane masowo dla mało wybrednych nabywców z pominięciem prawdziwej swojszczyzny w motywach i pomysłach.

Najbogaciej wystąpiła Huculszczyzna. Prócz całej masy sprzętów, przeznaczonych na sprzedaż, a wyrabianych pod opieką Tow. Przyjaciół Huculszczyzny, strzegącego czystości tej sztuki ludowej od obcych wpływów, mieliśmy możliwość oglądać w osobnej sali obfite zbiory muzealne. Tu i tam można było stwierdzić niezmiernie bogate zdobnictwo tego ludu i wysoce artystyczny smak jego; tak w motywach drobnych, misternych, jak w ich wykonaniu, a przede wszystkim w różnorodnym sposobie zadowolenia potrzeby zdobienia wszystkiego, co otacza wieśniaka huculskiego.

Mieliśmy przed oczyma i rzeźby, połączone z inkrustacją paciorkami, i ceramikę, i snycerstwo, wreszcie przesłane, o mocnych barwach hafty, oraz wełniaki niezrównanej lekkości. Wszystko to stanowiło wielką atrakcję tak dla zwiedzających, jak dla kupujących. To też w dwóch salach, przeznaczonych dla Huculszczyzny, było przez cały tydzień świąteczny przepełnienie. Niezmiernie zajmujący był również zbiór muzealny z „orkanowej ojczyzny” podhalańskiej. Składały się nań sięgające średniowiecza świątki i malowidła kościelne w okazałej ilości, oraz starodawne sprzęty domowego i gospodarczego użytku.

Kilimkarstwo było nader słabo reprezentowane. Poza pięknymi okazami z Lubelszczyzny, zabłąkanymi na tę wystawę góralską, nie było śladu słynnych kilimów, które na Podhalu, a zwłaszcza w Zakopanem wykonywały dla całej Polski bądź warsztaty chałupnicze, bądź artystyczne wytwórnie o wysokim poziomie, zatrudniające góralskie dziewczęta. Przemysł ten niestety zanika tu powoli. Wypiera go tandeta wyrobów o pospolitych deseniach i wulgarnych barwach, produkowana w żydowskich hurtowniach warszawskich, a sprzedawana na ulicach dużych miast przez agentów, przebranych w ludowe stroje, zaś na prowincji wprost z rozwożących towar aut ciężarowych. Zupełny brak opieki czynników wpływowych nad tą cenną gałęzią wytwórczości rodzimej, oraz tolerowanie przez władze oszukańczego, żerującego na naiwności ludzkiej handlu domokrażnego, nieobarczonego kosztami kupieckimi i podatkami, skazuje tę twórczość na doszczętną zagładę.

Ogromne powodzenie miały misterne koronki istebniańskie. Sprzedawały je urocze dziewczęta z Beskidu Śląskiego ze spuszczonej warkoczami, w białych krótkich, luźno puszczonej nad pasem bluzach, ściągniętych rękawem haftem pod szyję i nad łokciem u krótkiego rękawka.

Znacznie mniej zainteresowania budziły eksponaty tych okolic, w których obce wpływy wyrugowały swojskie motywy i pomysły. Do tych niestety należało Zakopane. Mowa tu jednak tylko o jarmarku wystawowym; bowiem wspaniałe zbiory góralszczyzny podhalańskiej autentycznej stały dla publiczności otworem w Muzeum im. Chałubińskiego. Jednak to, co Zakopane pokazało na kiermaszu, odkryło nam istotny obraz obecnej wytwórczości lokalnej, zupełnie spaczony przez szukanie jak najłatwiejszego zarobku. „Styl pamiątkarski” usunął w cień niepamięci istotny styl t. zw. „zakopiański”, jaki opiewa szczegółowo bezcenne dzieło Matlakowskiego p. t. „Zdobienie ludu na Podhalu”.

Znikły drobne pracowite desenie, które są cechą twórczości ludowej; znikły swojskie motywy i ich misterne kombinacje. Rozpanoszyła się nienaturalnej wielkości szarotka, podobny do pajaka dziwieciornik i przesadnie „orli” profil głowy górala w kapeluszu, wszystko nakreślone luźnymi liniami, łatwe w wykonaniu. Mamy też wzory na każdym puźdrze, lasce, czy tyczce. A teraz przybyła nowa ohyda: kładzenie tych rytych rysunków na barwio-

nem jaskrawo drzewie i to różnorodnymi kolorami.

Tania robota obniża cenę towaru i zachęca do kupna ludzi o niewyrobionym smaku. Wypacza się w ten sposób gust szerokich mas przyjezdnych, a zabijają wrodzony artyzm u odrabiających dla kupeców tę „robotę” górali chałupników. I proces ten dokonywał się na oczach elity artystów i znawców góralszczyzny, zamieszkałych w Zakopanem, w sąsiedztwie muzeum im. Chałubińskiego, które jest już dziś jedyną ucieczką dla zbłąkanej, wygnanej z rynków zbytu sztuki podhalańskiej!

Od lat kilkudziesięciu społeczeństwo polskie interesuje się, entuzjastycznie Tatrami i góralszczyzną, a nie wyłoniło ze siebie trwałej organizacji, która czuwałaby nad twórczością tego uzdolnionego wszechstronnie ludu i strzegła jej od inwazji lichoty i geszefciarstwa, jak to ma miejsce na Huculszczyźnie z tak dobrym wynikiem. Przeciwnie;

nie tylko toleruje się ten stan rzeczy, ale wypacza się świadomie i z dobrą wiarą talenty ludu tutejszego, pchając ją na tory nowatorstwa i modernizmu w szkole przemysłu drzewnego, jak tego dowiodła oddzielnie urządzona wystawa. Pielęgnowanie rdzennego stylu góralskiego gra w tej uczelni rolę kopciuszka.

Może wiejący obecnie modny wiatr regionalizmu przyniesie tym zagadnieniom jakiś zwrot pomyślny.

Na jarmarku wystawowym nie brakło też eksponatów, reklamujących nowe wynalazki z najrozmaitszych dziedzin. Między niemi uwagę zwracał szklany ul p. Marszałki z Nowego Sącza. Wynalazek ten ma na celu umożliwienie obserwacji życia roju pszczoł dla celów szkolnictwa i nauki pszczelarstwa. Właściciel ula pokazywał chętnie ciekawym ten ukryty zazwyczaj przed ludzkim okiem świat uspołecznionych owadów, przesuując umiejętnie

MODLITWA O WIELKĄ POLSKĘ

Panie Boże Wszechmogący w Trójcy Świętej Jedyny, Panie Jezu Chryste, i Ty Najświętsza Panienko Kalwaryjska z cudownego obrazu, raczcie wejrzeć na szczerość dusz naszych i na czystość dążenia naszego. Choć grzeszni i ułomni wielce, pod Twoją, Najświętsza Panno, opiekę się uciekamy, i Ciebie za Oredowniczkę naszą obieramy sobie.

Jakoś sama cierpiała pod Krzyżem Syna Twego, Matko bolejąca, tako wejrzyj na ucisk i utrapienie Ojczyzny, Polski naszej. Wejrzyj na głód i niedolę milionów, które bez pracy i chleba pozostają. Na podeptanie prawa Bożego wejrzyj. Na pogwałcenie wejrzyj najuczciwszych, na zanik sumienia. Wejrzyj jako się panoszą coraz zuchwalej wrogowie Wiary naszej Świętej i Kościoła Bożego. Wejrzyj na braci naszych, którzy za miłość Narodu i Ojczyzny pokutują, zdrowie tracą i mienie, na uciemnienie godności ludzkiej i wolności. Wejrzyj na tę naszą niedolę i poniewierkę.

Pod Twoją obronę się chronimy, Panno Najświętsza na Kalwarii cudami słynąca, Tobie wiarę i miłość ślubujemy. Klękniij wraz z nami, Królowo Korony Polskiej, u podnóża Tronu Syna Twego, i poprzyj modły nasze, gdyż oto błagamy o spełnienie marzeń naszych, dla których walczyliśmy i cierpimy.

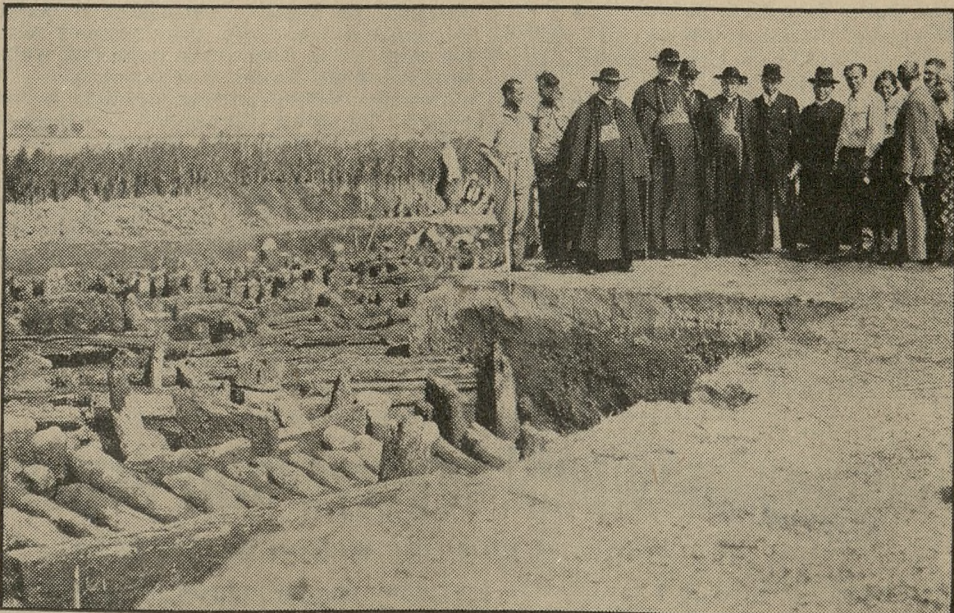
O Polskę godziwą — błagamy Cię, Panie!
O Polskę sprawiedliwą — błagamy Cię, Panie!
O Ojczyznę dla ubogich — błagamy Cię, Panie!
O Polskę dla Polaków — błagamy Cię, Panie!
O Polskę katolickiego nabożeństwa — błagamy Cię, Panie!
O Polskę ludzi wolnych — błagamy Cię, Panie!
O Polskę ludzi sytych — błagamy Cię, Panie!
O Polskę czystego sumienia — błagamy Cię, Panie!
O Polskę uczciwości i miłosierdzia — błagamy Cię, Panie!

O Wielką Polskę — błagamy Cię, Panie!

Racz nam dać, Panie, Polskę Wielką i Godziwą, która była na wzór Królestwa Twego.

Modlitwa ta, której autorem jest inż. Adam Doboszyński z Krakowa, autor książki „Gospodarka Narodowa”, została odmówiona po raz pierwszy gromadnie przez wielką, czterotysieczną pielgrzymkę narodową do Kalwarii Zebrzydowskiej dnia 14 sierpnia 1935 roku.

Dostojnicy kościoła nad wykopaliskami w Biskupinie

W związku ze zjazdem Katolickiego Studium o Rodzinie dostojni goście tego zjazdu J. Em. ks. kardynał Prymas Hlond i J. Em. ks. kardynał Kakowski zwiedzili w dniu 3 bm. wykopaliska w Biskupinie. Na zdjęciu widzimy gości nad odkopaną osadą. Od lewej: J. E. ks. biskup Laubitz, J. E. ks. kardynał Kakowski, J. E. ks. kardynał Prymas Hlond starosta żniński oraz archeolodzy: mg. Rajewski i prof. Kostrzewski.

Przeciw obstrukcji, hemoroidom zaburzeniom w żołądku i kiszkiach zastoinie w wątrobie i śledzionie, bólowi krzyża zaleca się picie naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa kilka razy dziennie. Zalecana przez lekarzy. Tg 1681

szklanne przegrody i odmiatając piórkami, wsuwaniem w specjalną szparę, masy pszczoł, zajętych swą pracą.

Zaledwie mogło uczestnikom zjazdu wystarczyć te osiem dni „Obchodu Gór” na zwiedzenie wszystkich wystaw prócz wymienionej, a więc muzealnej, malarskiej, meblarskiej, uzdrowiskowej, legionowej i t. d.

J. ROGUSKA - CYBULSKA

W obliczu wojny

Berlińskie koła polityczne uważają zażegnanie wojny włosko-abisyńskiej za nieomal wyłączone. Zbliżona do Reichswehry „Berliner Börsen-Zeitung” pisze o nieuniknionej wojnie, która zdaje się być tem pewniejszą, że Włosi mają poparcie Francji w sprawach europejskich.

Z wybitnie antywłosko nastrojonej prasy wyczuwa się niezadowolenie z zacieśnienia się więzów politycznych państw romańskich, wobec czego teraz, podczas zaangażowania się Włoch w wyprawie afrykańskiej, wpływy francuskie będą czynnikiem wyrównawczym w zagłębiu naddunajskim wobec dążeń niemieckich.

„Berliner Tageblatt” zamieszcza doniesienie budapeszteńskiego korespondenta, według którego rolę gwarantki status quo nad Dunajem, wobec zaangażowania Włoch w Afrykę, przejmie Mała Ententa, rozporządzająca 700 tys. żołnierzy na stopie pokojowej.

Aresztowania wśród narodowców

Z Gniezna donosi nasz korespondent:

W nocy z 3 na 4 bm. policja aresztowała pp. Eugenjusza Łabenko, Mikołaja Kwapicha, Stanisława Winiowskiego i Tomasza Szczepaniaka, wszystkich z Gniezna.

Winowskiego i Szczepaniaka zwolniono w środę w południe, zaś Kwapicha i Łabenkę w godzinach popołudniowych.

Z Krzywina donosi nasz korespondent:

W piątek, 30 ub. m., policja krzywińska aresztowała dwóch członków wydziału Młodych S. N. w Czempiniu, którzy przybyli do Krzywina w sprawach handlowych. Aresztowanych wypuszczono na wolność po 47-godzinnym przetrzymaniu.

W sobotę, 31 ub. m., policja krzywińska aresztowała sekretarza Młodych S. N. w Krzywiniu, p. K. Pawłowskiego, skarbnika p. Fr. Rataja i członków Młodych S. N. W. Wielbackiego i Ig. Szpetę. U p. Wielbackiego 5 policjantów przeprowadziło rewizję, której wynik był negatywny. P. Szpetę zwolniono po 3 godzinach, p. Wielbackiego po 36 godzinach, p. Rataja przetrzymano 48 godzin, a p. Pawłowskiego 50 godzin.

Wychodzących z aresztu witała serdecznie ludność i znajomi wiązkami kwiatów.

Ze Strzałkowa donoszą:

Ostatnio aresztowano kierownika obwodowego Stron. Nar. p. K. Maciejewskiego i p. Edm. Marcinkowskiego, którym zarzuca się malowanie po ścianach odezw przeciwwyborczych. Obaj znajdują się w więzieniu we Wrześni.

Warszawa. (Tel. wł.) Jak donosi „Warszawski Dziennik Narodowy”, w Białymstoku został aresztowany Czesław Serwatko, kierownik organizacyjny Stronnictwa Narodowego na okręg białostocki i przewodniczący koła radnych w miejscowej radzie miejskiej. Został on przewieziony do Berezy Kartuskiej. W lokalu Stronnictwa Narodowego w Białymstoku przeprowadzono rewizję. W nocy z 1 na 2 bm. zostali aresztowani prezes koła Białystok śródmieście Horodko, instruktor powiatu Kejna, Czernik, Zura, Iliński, Barszczewski, Czernik, Biegański i kilku innych. W aresztach policyjnych znaleźli się też działacze Stronnictwa Narodowego z kilku wsi okolicznych.

W Łomży policja dokonała w lokalu Stronnictwa Narodowego rewizji i niemal u wszystkich wybitniejszych członków stronnictwa.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Wrzesień

6

PIĄTEK

Kalendarz rzym.-kat.
Piątek: Zacharyusza pr.
Sobota: Reginy p.
Kalendarz słowiański
Piątek: Drogowida.
Sobota: Domostawy.
Słońca: wschód 5.10,
zachód 18.31.
Długość dnia 13 g. 21 min.
Księżyc: wschód 14.39,
zachód 21.44.
Faza: Pierwsza kwadra o 3 godz.

Przepowiednia pogody na piątek: Pogoda
zmienna, drobne lokalne deszcze.

KRONIKA POZNANIA

KRONIKA KOŚCIELNA

— * Gałodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu w kościele św. Marcina. W piątek, dnia 6 bm. z okazji pierwszego piątku miesiąca przypada w kościele św. Marcina całodzienne wystawienie Najśw. Sakramentu. Początek wystawienia o godzinie 7 rano, o godz. 9 rano wotywa do Najśw. Serca Jezusa, o godz. 7.30 wieczorem nieszpory, nabożeństwo do Najśw. Serca Jezusa i procesja. W czwartek 5 bm. o godz. 9 wieczorem „Godzina Święta.”

KOMUNIKATY RÓŻNE

Komunikat ORBISU

Wycieczka do Warszawy od 13 — 17 września z 16.20.

Wycieczka do Wrocławia od 13 — 16 września ca z 25.—

Do Zaleszczyk indywidualnie od 14 — 27 września z 27.50.

Do Sztokholmu od 20 — 24 września z 70.—

Do Kopenhagi od 27 — 30 września z 60.—

Informacje i zapisy ORBIS, Poznań, plac Wolności 9, telefon 52-18, ng 14847

— * Koło Geografów Stud. U. P. udziela w sprawie wpisów, wykładów i ćwiczeń, nowowstępującym na sekcję geografii we wtorki i czwartki od godz. 11—12 w Zakładzie Geograficznym — Al. M. Piłsudskiego 12.

— * II Sodalicia Pań Nauczycielek. Msza św. w niedzielę, 8 bm. o godz. 7.45 w kaplicy solidacyjnej — św. Marcin 69. Potem zebranie plenarne.

— * Rekolekcje publiczne i pielgrzymka specjalna. Rekolekcje dla członków poznańskich organizacji przeciwalkoholowych i sympatyków odbędą się w czwartek, piątek i sobotę, 12, 13 i 14 września i to w kościele św. Marcina punktualnie o godz. 19. W niedzielę 15. 9. wspólna komunia św. na mszy św. o godz. 6.30, potem wyruszy specjalna pielgrzymka do Tulec. Odjazd koleją o godz. 9. Opłata wynosi tylko 1 zł za przejazd w obie strony. Ponieważ należność za użycie nadprogramowe koleji trzeba uiścić dwa dni naprzód, przeto prosimy zgłosić swój udział i wpłacić należność najpóźniej 11 września w biurze Katolickiego Związku Abstynentów przy ul. Podgórznej 12 b w godz. od 9 do 14.

— * Pielgrzymka do Dąbrówki Kościelnej wyrusza w sobotę, 7 bm. o godz. 6 rano. Wobec rozsiwianych po mieście pogłosek, że jakoby pielgrzymka urządzana corocznie do Dąbrówki Kościelnej nie miała wyruszyć, możemy uspokoić pragnących udać się z pielgrzymką, że odbędzie się ona w oznaczonym terminie. Pielgrzymka wyruszy w sobotę, 7 bm. o godz. 6 rano, powraca zaś w niedzielę, 8 bm. o godz. 7 wieczorem. Kto rozpowszechnia tego rodzaju pogłoski, niewiadomo.

— * Wszyscy do Dąbrówki Kościelnej. Katolickie Tow. Robotników Polskich Poznań-Fara organizuje pielgrzymkę do Dąbrówki Kościelnej w niedzielę, dnia 15-go września br. Pelnicy wysłuchają w kościele farnym mszy św. o godz. 3-ciej podczas której przyjmują komunię św. O godzinie 4-ej wyrusza pielgrzymka pod przewodnictwem Ks. Patrona Stan. Matuszczyka przy dźwiękach orkiestry i ze śpiewem na dworcu Tama Garbarska, skąd pociągiem do Łopuchowa i dalej wśród pięknych lasów do Dąbrówki. Na intencję pielgrzymki odprawia się 3 msze św. w kościele Farnym i to 1 września o godz. 8-ej, 15 września o godz. 3-ej i 21 września o godzinie 8-ej. Koszty biletów w obydwie strony i koszty organizacyjne wynoszą tylko 1.90. Bilety można nabywać już od 1 września począwszy w biurze parafialnym od godz. 11—1, u p. Kozłowskiej, ul. Jezuitcka 9 (w składzie) w zakrystii przy kościele Farnym względnie w mieszkaniu p. Pietrzaka (Nowy Rynek 16), u druha Hernesa Jana ul. Piotra Wawrzyniaka 39, w Ognisku Pap. Dzieła Dziec. Jezus (krużganek — Gołębia 1) od 2—9 wiecz.

Prosimy Szanownych Patników, ażeby zaopatrzyli się w bilety kolejowe jak najwcześniej.

Wybuchy amunicji na pograniczu

Materiały wybuchowe w zagrodzie niemieckiego kolonisty

Ostrzeszów (20). Podczas pożaru w zagrodzie rolnika Gotschlinga we wsi Chojniki, położonej opodal granicy niemieckiej, nastąpiły w pewnej chwili w płonącym budynku mieszkalnym gwałtowne wybuchy, które uniemożliwiły akcję ratunkową.

Wybuchy te świadczyły o nagromadzeniu materiałów wybuchowych. Syn pogorzelca skazany został swego czasu na więzienie za szpiegostwo i znajduje się w więzieniu.

Policja prowadzi dochodzenia.

U powstańców i wojaków Śródmieścia

Uroczysty przebieg miało wczoraj zebranie członków Towarzystwa Powstańców i Wojaków im. Franciszka Ratajczaka Poznań-Śródmieście, w sali restauracji St. Heyduckiego. Wspomniane towarzystwo wzrasta w ostatnim czasie na siłach i wykazuje coraz większą prężność organizacyjną.

Obrady odbyły się przy licznych udziałach członków. Na wstępie prezes Olejniczak powitał w serdecznych słowach przybyłego w towarzystwie ks. mianjonarza Matuszczyka, proboszcza parafii farniej ks. prałata Steinmetza, zapewniając go o przywiązaniu powstańców wielkopolskich do Kościoła i idei narodowej.

Dalszym obradom przewodniczył wiceprezes Towarzystwa p. Głogowski, który, wyraziwszy w serdecznych słowach podziękowanie ks. prałatowi Steinmetzowi za okazaną powstańcom wielkopolskim przychylność, podkreślił serdeczne węzły duchowieństwa polskiego z walczącym żołnierzem, przypiętym krwią bohaterskiego księdza Skorupki.

Po odczytaniu sprawozdań ze strze-

lania dorocznego i zabawy na Szelagu przez skarbnika p. Foltyna i sekretarza p. Sibrechta, wyczerpujące sprawozdanie z uroczystości przeniesienia zwłok powstańców i poświęcenia pomnika w Środzie zdał wiceprezes Gwitt. Podkreślił manifestacyjny przebieg krzepiących serca powstańców uroczystości w Środzie.

Uroczystym momentem zebrania było uczczenie pięćciolecia działalności prezesa Olejniczaka, któremu wręczono pamiątkową szablę. Po odczytaniu uchwały zarządu przez p. wiceprezesa Głogowskiego przemówił por. rez. Nowak i przyjąwszy szablę z rąk komendanta towarzystwa p. Wal. Libery, wręczył ją dawniejszemu dowódcy kompanii kornickiej adw. dr. St. Celichowskiemu jako byłemu prezesowi związku, który po przemówieniu wręczył ją p. Olejniczakowi. Również wyróżniono upominkiem gorliwego sekretarza p. Sibrechta.

Po odpowiedzi p. Olejniczaka wiceprezes Głogowski solwował obrady pięknej uroczystości, poczem odbyło się zebranie towarzyskie. (kl)

O jak najliczniejszy udział w pielgrzymce prosi X. Paweł Steinmetz, prałat-prepozyt.

— * 50 proc. zniżki kolejowe do Warszawy przez 20 dni. W związku z wystawą drogową, która odbędzie się w Warszawie na terenie Politechniki w czasie od 7 do 22 września br., Ministerstwo Komunikacji powierzyło Lidze Popierania Turystyki organizację grupowych przejazdów ze wszystkich dzielnic Polski. Zorganizowane grupy od 15 osób korzystają z 50 proc. zniżki zarówno na przejazd do Warszawy jak i w drodze powrotnej do miejsca zamieszkania. Zaświadczenia upoważniające do zniżki przejazdów grup ważne na dwa dni przed otwarciem Wystawy, tj. od dnia 5 do 24 września br., wydają bezpłatnie Delegatury Ligi Popierania Turystyki przy Dyrekcjach Okr. K. P., Zarządach Okręgów i Oddziałach Ligi Drogowej oraz wszystkie placówki P. B. P. „Orbis” i Wagons Lits-Cook. Grupy zorganizowane w miejscowościach, gdzie nie istnieją żadne z wyżej podanych instytucji, mogą zwracać się pisemnie do najbliższych — wyżej wyszczególnionych — placówek o wydanie bezpłatnych zaświadczeń, uprawniających do ulgowych przejazdów.

— * Licytacja psów. W piątek 6 bm. o godzinie 10 odbędzie się na dziedzińcu taboru miejskiego, przy Wolnicy nr. 1 publiczna licytacja psów niżej podanych: 2 niem owczarki, 2 szpice, 1 foksterier, 1 jamnik, 1 polowczyk, 1 podwórzowiec.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * Ostatnia posługa. Przy udziale najbliższej rodziny odprowadzono w tych dniach na miejsce wiecznego spoczynku na cmentarzu farnym s. p. Izabellę z Dembińskich Makowską. Zmarła była córką znanego kompozytora poznańskiego Bolesława Dembińskiego, zmarłego w pierwszych dniach wojny światowej. Cechowała ją skromność i ofiarność, a znana z tego była śród starszego obywatelstwa naszego miasta. Skromny też był pogrzeb s. p. Makowskiej, który eksportował ks. prałat Steinmetz przy udziale najbliższej rodziny. Nad mogiłą przy zacieł matrony, wykonał żałobne pienia chór farny pod dyr. p. Aleksandra Klichowskiego. Niech ziemia rodzinna, która tak kochała będzie jej lekka. R. i. p.

— * Nowy skład zegarmistrzowski. P. Edmund Szymczak przeniósł swą pracownię zegarmistrzowską z Św. Marcina 75

na Św. Marcin 79, gdzie założył skład zegarmistrzowski. P. Szymczakowi, który jest synem właściciela składu zegarmistrzowskiego na ul. Wielkiej i sumienną pracą zyskał sobie zaufanie w kołach klientów, towarzysząc życzeniu pomyślności na nowej placówce pracy. (kl)

— * Zabawy dzieci przy pomniku Wdzięczności. Niejednokrotnie zwracaliśmy rodzicom uwagę na to, że pozwalają dzieciom swoim bawić się na ruchliwych ulicach, narażając się na liczne niebezpieczeństwa. Tym razem zaobserwowaliśmy inną rzecz, też wynikającą z niedostatecznej kontroli rodziców nad dziećmi. Mianowicie od pewnego czasu gromadki chłopczyków w wieku przedszkolnym uznają pomnik Wdzięczności za teren zabawy. Dzieci nie rozumieją, czym jest pomnik dla katolickiej Polski, ale rodzice powinni skierować swoje pociechy na inne, godne do zabawy miejsca, a nie przyczyniać się w każdym razie do gorszących widoków. (wel)

— * Dzień opieki nad rodakami na obczyźnie odbędzie się w niedzielę, dnia 22 bm. W dniu tym odbędzie się publiczna kwesta na rzecz naszych braci, rozrzuconych po całym świecie i pozbawionych w wielu wypadkach opieki duchowej. Komitet, organizujący „dzień opieki” zamierza drogą specjalnych imprez zbliżyć szeroki ogół do Polaków, zmuszonych szukać chleba na obcej ziemi. Społeczeństwo nasze, które tylekroć okazało swoją ofiarność na rzeczy godne poparcia, tym razem także okaże serce dla tułaczów. (wel)

— * Dzień chorych w Główniej. Piąty z kolei dzień chorych w Główniej urządzono staraniem Stow. Pań Miłosierdzia w ubiegłą środę. Troskliwym przewiezieniem chorych do kościoła parafialnego zajęły się panie miłosierdzia, przy pomocy karettek pogotowia. Uroczystą mszę św. wobec wystawionego Najśw. Sakramentu — w starannie udekorowanym kościele — odprawił ks. prob. Chilomer, wygłaszając jednocześnie podniosłe przemówienie o ofiarze. Po mszy św. obdarowano chorych posiłkami. Cała uroczystość miała przebieg niezwykle podniosły. Nic też dziwnego, że z oblicza chorych dostrzec było można zadowolenie i wdzięczność dla organizatorów podniosłego dnia (jar)

— * Na dworcu kolejowym wywieszono swego czasu obok rozkładu jazdy pociągów także rozkład przyjazdu. Było to niewątpliwie rzeczą pożyteczną. Jednakże, po dokonaniu rozmaitych zmian, również i

rozkład przyjazdu pociągów wyniesiono do lamusów. Znajdując się w głównym westibulu dworcowym rozkłady jazdy są mało przejrzyste i nie mogą oddać takiej przysługi podróżnym, jak zniesione wielkie tablice. W interesie korzystających z usług kolei należałoby zawiesić dawny rozkład przyjazdu pociągów ponownie w miejscach dostępnych. To samo dotyczy dworca autobusowego. (wel)

— * Nowy dowód sprawności poczty. Pewien mieszkaniec Poznania miał do wysłania ostatnio większą ilość pilnych druków. Ponieważ wiedział, że druki zasadniczo traktuje się jako przesyłki drugorzędne, miał obawę, że druki mogą być adreśatom dostarczone nie w tym terminie, jakiegoby sobie życzył. Obawy te powiększała okoliczność, że było daleko po północy, a więc czas, w którym poczta nie wypróżnia skrzynek na mieście. Korzystając jednak z naszej onegdajszej notatki (informującej zainteresowanych o służbie pocztowej, pełnionej przez całą noc w kiosku, znajdującym się w westibulu dworca głównego), zaniósł druki osobie na dworzec. Urzędnik pocztowy przyjął druki, za telefonował na urząd 3. i umyślnym posłańcem wysłał przesyłki do natchmiastowej dekartacji. Z niemałym zdziwieniem stwierdził ów interesent, że druki doręczone zostały adreśatom zaledwie 5 godzin po nadaniu przesyłek. (wel)

— * A krata nie szpeci? Swego czasu pisaliśmy o historii zegara na Półwiejskiej, który został zdjęty na skutek zarządzenia Zarządu miejskiego, gdyż rzekomo szpecił dom i ulicę. O ile niejeden widzi może w tem zarządzeniu mało usprawiedliwienia, ale jeszcze je rozumie, o tyle dziwi się niepomiernie, czemu rzeczywiście szpecąca piękny Stary Rynek, krata pokreklamowa (na domu przy Rynku i ul. Żydowskiej, nie została dotychczas usunięta. Bo słuszenie rozumuje ten i ów, że jeśli już dba się tak o estetykę miasta, należy bezwzględnie przestrzegać tego. Tymczasem mała rzecz usunięta, wielka została. Czyżby więc ohydna krata nie szpeciła miasta. (sk)

KRONIKA WYPADKÓW

— * Chłopiec najechany przez samochód. Na Kaponierze samochód cukierni Fangrata, prowadzony przez szofera Jana Hantscha (Wesoła 1) najechał 6-letniego Leona Luderskiego (św. Marcin 14). Po opatrzeniu przez pogotowie ratunkowe (66-66), chłopiec udał się o własnych siłach do domu. (kl)

KRONIKA POLICYJNA

— * Zaginięcie 14-letniej. Z domu rodzicielskiego przy ul. Piotra Wawrzyniaka 24 oddaliła się w dniu 3 bm. 14-letnia Franciszka Sokołowska z oświadczeniem, że idzie do pracy i dotychczas nie wróciła. Zaginiona jest ciemna blondynka, wzrostu 1.65 m. Ubрана była w letnią granatową suknię z krótkimi rękawami, niskie czarne trzewiki i niebieski beret. Na prośbę rodziców policja wszczęła za zaginioną poszukiwania. (kl)

— * Obława policyjna. Podczas obławy na przestępców zawodowych w rejonie komisariatu I przytrzymało 5 osobników, podejrzanych o dokonanie kradzieży i kilkakrotnie karanych więzieniem. — Na mocy nakazu sądu grodzkiego w Poznaniu ujęto i ostawiono do więzienia karnościowego instalatora Władysława Krawca (Romana Szymbalskiego 9). (kl)

— * Kontrola ruchu kołowego. Przy kontroli ruchu kołowego w komisariacie III ukarano doraźnie nakazami karnymi 7 osób i sporządzono 6 doniesień. (kl)

7 WIEI KOPII SKI

— * Bydgoszcz. Z rozpoczęciem nowego roku szkolnego duży ruch zauważyć można przede wszystkim w księgarniach, gdzie rodzice i młodzież starają się jak najszybciej zakupować książki szkolne. Niestety sprawność naszych księgarń w obsłudze kupujących, zamiast się z roku na rok poprawiać, pozostawia ciągle bardzo dużo do życzenia. Aby zdobyć potrzebne podręczniki, trzeba parę, a nawet kilka razy dopominać się o nie, bowiem sprowadzane do Bydgoszczy transporty nawet w części nie wystarczają zapotrzebowaniom. Odbywa się więc stała wędrówka od jednej księgarni do drugiej, przeważnie bezskuteczna, a to powoduje opóźnienie w normalnym rozpoczęciu lekcji.

— W wtorek, 10. bm. odbędzie się o godz. 8 rano na targowisku rzeźni miejskiej licencja ogierów, przeprowadzana przez wojewódzka komisję kwalifikacyjną. Właściciele obowiązani są w tym terminie przyprowadzić swoje konie na targowisko pod rygorem grzywny w wysokości 200 zł.

— W sobotę w sali Resursy Kupieckiej odbędzie się reprezentacyjny bal jesienny Kola Absolwentów bydgoskiej szkoły kupieckiej.

— Zarząd Sokółki V zawiadamia, że miesięczne wrześniowe zebranie plenarne przełożone zostało na drugi tydzień i odbędzie się w środę, 11. b. m.

— Przed bydgoskim sądem okręgowym odbyła się ponowna rozprawa o zbrodnię podpalenia gospodarstwa Ludwika Wróbla w Brzostowie, powiatu wyrzyskiego. W sprawie tej skazany już był poprzednio na 5 lat więzienia Czesław Dziubarczyk, który przez jakiś czas pracował u Wróbla, a następnie za drobne kradzieże zwolniony był z zajęcia. Przyczem Wróbel potrafił mu z należnych zasług 5 zł na pokrycie swoich strat. Dziubarczyk wzmniósł w 19-letnim Edwardem Jarockim, mieszkającym w Brzostowie, podrzucił do stodoły płonącą świecę, z czego powstał pożar, który strawił całe gospodarstwo. Na poprzedniej rozprawie Dziubarczyk twierdził, że wpał na siebie i zaprzeczył zeznaniom, składanym w śledztwie, że do zbrodni namówił go i szeregował zbrodni obmówił Jarocki. Po skazaniu na 5 lat i wobec faktu, że Jarocki oraz jego rodzina nie wykazywali chęci pom-

Spłoszony koń wpadł na przydrożne drzewo

Dwie osoby jadące w powózce walczą ze śmiercią

Szubin (zd) Stroną i bardzo skalistą drogą w Samokłeskach Małych w pow. szubińskim jechał powózek rolnik Kazimierz Ślimka. W pewnym momencie koń się spłoszył. Rolnik wyskoczył z powózki, usiłując konia zatrzymać. Wszelkie jego wysiłki okazały się jednak bezskuteczne, a koń w

pełnym galopie wpadł na przydrożne drzewo, rozbijając doszczętnie powózek.

Jadące w powózce kobiety Marcela Owsiak i Filema Kaspowa zostały wyrzucone siłą uderzenia i doznały ciężkich obrażeń cielesnych. W stanie beznadziejnym przewieziono je do szpitala.

Lekka zniżka cen mięsa

Zwyżka cen na mięsa i wyroby mięsne była tak znaczna, że społeczeństwo było mocno zaniepokojone możliwością wzrostu dalszej drożyzny, obejmującej także inne artykuły pierwszej potrzeby.

Zmiany cen dopatrywano się w klesce posuchy, jakkolwiek dużą przyczyną drożyzny był niewątpliwie słaby dówóz żywca. Producenci dostrzegali bowiem tendencję zwyżkową na targowicy i oczekiwali stabilizacji cen. Władze miejskie z tego powodu, dla zaspokojenia potrzeb ludności, oraz aby zapobiec dalszej zwyżce, zniewolone były sprowadzać żywiec z Lubelszczyzny za pośrednictwem komisjonerów.

Drugą konkretną formą, zmierzającą do obniżki cen była wczorajsza konferencja, zwołana przez radcę miejskiego, dr. Czasza. W konferencji wzięli udział przedstawiciele: starostwa grodzkiego, Związku Komisjonerów, cechu rzeźnickiego, Izby Rolniczej, Izby

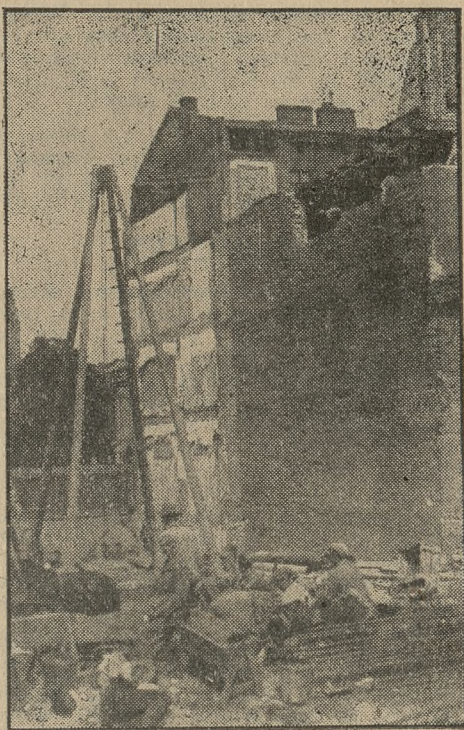
Przem. Handlowej i Izby Rzemieślniczej. Konferencja ta wyłoniła z siebie fachowców, którzy dzisiaj, w czwartek, o godz. 12, rozpoczęli przeprowadzać dokładną kalkulację cen. Jeżeli komisja stwierdziła, że ceny są istotnie za wysokie i przekraczają miarę gozdziwego zarobku, władze miejskie będą starały się wszelkimi możliwymi środkami ustalić ceny względne, a gdyby i to nie nastąpiło, ogłoszą na mięso i wyroby mięsne ceny maksymalne.

Wczorajsza konferencja dała już pewne wyniki, gdyż — jak stwierdziliśmy — nastąpiła lekka zniżka cen. Także od wczoraj notowania żywca na targowicy miejskiej mają tendencję zniżkową.

Według oświadczenia p. radcy Czasza, władze miejskie — po ustaleniu cen na mięso i wyroby mięsne — przystąpią do rewizji cen innych artykułów spożywczych. (wel)

Hałasy w nocy przy budowie PKO

Otrzymał list następujący:
„Jako długoletnia abonentka „Kurjera Poznańskiego“ proszę Wpawo usilnie o poruszenie w piśmie Swem

Najświeższe zdjęcie z prac przy budowie fundamentów pod nowy gmach P. K. O. Po prawej stronie widzimy rozbieranie ściany oficyny domu przy Pl. Wolności nr. 2. Sciana ta musi być rozebrana, gdyż pozbawiona podpory, grozi zawaleniem.

sprawy hałasów przy budowie gmachu P. K. O. podczas nocy.

Dosyć przykro już znosić ciągle krzyki i stuki w ciągu całego dnia, tem gorzej w nocy, w dodatku odnosi

dnia dla dzieci i od 5 do 7 dla dorosłych w bibliotece przy ul. Komeńskiego 33.

— Pogrzeb ofiary tragicznego wypadku na szosie karkołowskiej s. p. W. Maślankiewicza odbył się w ub. poniedziałek w Górczynie przy licznych udziałach krewnych i znajomych.

— 15-lecie koła śpiewu „Halka“ w Rydzynie odbyło się przy licznych udziałach okolicznych kół śpiewackich. Zebranie zagrał prezes okręgowy p. dr. Błażejczyk. Po południu odbyły się popisy i zabawa.

— Kiermasz sokoli, który się odbył w ub. niedzielę, zgromadził na boisku tłumy publiczności.

— Turniej w siatkówkę o mistrzostwo miasta, zorganizowany przez „Sokola“, cieszy się dużym zainteresowaniem uczestników. W turnieju bierze udział 9 drużyn. Obecnie po 6 dniu turnieju prowadzi Kolo Studentów 5 pkt. (3 gry), 2) K. P. W. 4 p. (2 gry), 3) Harcerze II 4 p. (3 gry), 4) „Sokol“ I 3 p. (2 gry), 5) Harcerze I 2 p. (2 gry), 6) Strzel., 7) „Sokol“ II. 8) Ubezpieczalnia, 9) P. P. W.

— Mecz w siatkówkę i koszykówkę między „Goplania“ — Poznań, a miejscowym „Sokolem“ odbędzie się w niedzielę, 8 b. m., o godz. 16 na boisku „Sokola“.

— * Modrze. Włamanie dokonali nieznani sprawcy do warsztatu rzeźnickiego p. Stefanowicza w Modrzu, skąd zabrali wyroby i wielką ilość mięsa.

— * Oborniki. Za zebraństwo i włóczęgostwo przytrzymała policja Mieczysława Gniatczyka bez stałego miejsca zamieszkania, a sąd grodzki skazał go na 6 miesięcy przymusowej pracy w Bojanowie.

— Celem przeprowadzenia klasyfikacji gruntów w powiecie przydzielono do Urzędu Skarbowego działu katastralnego inż. p. Antoniego Kubiczaka.

— Stóg owsa i słomy żytniej spalił się na szkódce Marcina Rybarczyka z Lyncyna.

— Ostatni jarmark ogólny oznaczony był brakiem popytu przedewszystkiem na tandety, zwieziona w wielkiej ilości przez handlarzy żydowskich. Spęd była byłą niska.

— Rejestracja mężczyzn ur. 1917 r. odbywać się będzie w ciągu września. Wszyscy mężczyźni urodzeni w tym roku winni się zgłosić w ratuszu w godz. urzędowych.

— Przeniesiony został z Bydgoszczy do Ostrowa p. mjr. Zglenicki.

— Syrena alarmowa odezwała się wczoraj wieczorem. Okazało się, że nasza straż pożarna z okazji „tygodnia obrony przeciwpożarowej“ przeprowadzała ćwiczenia i alarm był próbny. Pokazy odbyły się na rynku i zgromadziły licznych widzów.

— Rada miejska w Mikstacie, pow. ostrowski, postanowiła, jako najpilniejszą inwestycję w najbliższych latach, przeprowadzić budowę szosy z Mikstatu do stacji kolejowej Antonin oraz wyźwirować drogi Mikstat — Przygodzicki i Mikstat — Kaliszewice Ołob., poza tem wybudować basen kąpielowy obok ul. Krakowskiej.

— Kolonie letnie w Mikstacie gromadziły w tym roku 200 najwięcej potrzebujących wypoczynku dzieci ze szkół ostrowskich, które spędziły wakacje wspólnie z dwustu dziećmi ślaskimi, nawiązując níc braterskiej przyjaźni.

— * Środa. Wielką sensacją dla naszego miasta jest przeniesienie dotychczasowego dyrektora gimnazjum p. Franciszka Synoradzkiego do Lubawy. Na jego miejsce powołano p. Podobę, dyrektora gimnazjum z Lubawy. Osoba p. Synoradzkiego była często powodem niemiłych nieporozumień z Kolem Rodzicielskim na tle wychowania młodzieży. Zaznaczyć należy, że p. Synoradzki brał udział w wielu „sanacyjnych“ komitetach itp.

— Tutejsze instytucje finansowe przyznają kredyty dla drobnych rolników (np. do 50 ha). Bank Ludowy w Środzie udziela kredytu swym członkom na zastaw zboża. — Podania, jakie wpłynęły do K. K. O. powiatu średzkiego, zostały już rozpatrzone i interesanci mogą się zgłaszać w starostwie, pokój 14. Dalsze podania o kredyty zaliczkowe przyjmowane będą przez starostwo tylko do 10 września br.

— * Swarzędz. Tegoroczny odpust Narodzenia Najśw. Marii Panny w Tulcach pod Swarzędzem przypada w niedzielę, 8. bm. Miejsce wy ks. prob. Galdyński czyni starania, by uroczystość wypadła okazale. Rano wyruszy pielgrzymka ze Swarzędza.

— Ochotnicza Straż Pożarna obchodziła w ub. niedzielę „dzień strażacki“. Po mszy św. odbyły się zawody strażackie z udziałem okolicznych drużyn oraz samarytańskiego oddziału żeńskiej straży pożarnej z Kobylnicy, które wykazały teżyzną i sprawność naszych strażaków. Wieczorem w sali ogrodu wycieczkowego odbyła się zabawa taneczna, na której bawiono się ochoczko do późnego wieczora.

— Na boisku miejskim w Swarzędzu odbyła się w niedzielę, 8. bm. zawody piłkarskie o mistrzostwo klasy C. między „Unją“ a „Britanią“ z Poznania.

— * Skoki. „Dzień Druchien“ obchodzono tu bardzo uroczystie. Wszystkie drużyny przystąpiły do Stołu Pańskiego. Po południu odbyło się zebranie, które zabrał prezes ks. dr. Z. Glinkiewiczówna, poczem objął przewodnictwo ks. prob. Zamyśłowski. Treściwy referat wygłosił dr. Stefania Mejdłówna pod tyt. „Ślady Marii“. Prelegentkę nagrodzono okłaskami. Na zakończenie odśpiewano wspólnie „Hej do apelu“.

— * Śmigiel. Gospodarz Franciszek Lewandowski z Czacza, sprowadzając wóz z wyżej położonej ulicy na podwórze, został tak nieszczęśliwie dyszłem w pierś uderzony, że na miejscu ducha wyzwał, osieracając żonę i dzieci.

Nieludzki dozorca

Z n i n (zd). Z zakładu poprawczego w Szubinie zbiegło dwóch 19-letnich chłopców, przebywających w zakładzie. W pościg za uciekinierami puścił się dozorca zakładu w towarzystwie syna jednego z rolników, którzy dogonili zbiegów w Kotoniu. Przywiązawszy zbiegów paskami do rowerów, dozorca wraz z towarzyszem udali się w drogę powrotną.

Uciekinierzy musieli biec za rowerami. Kiedy opadli już z sił, dozorca począł ich bić pałą, zmuszając ich do dalszego biegu. Ludność, która przypatrzyła się temu zncęaniu, napadła dozorcę i pobiła go tak dotkliwie, że interwenjować musiała policja.

Zbiegów ulokowano w autobusie i odesłano do Szubina.

Składki i pokwitowania

Na chleb św. Antoniego: S. H. procent od pensji zł 5.— razem 5.— zł.

Na Tanie kuchnie: rodzina Ansion zł 5.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 45.— zł.

Na ociemniałych żołnierzach: rodzina Ansion zł 5.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 49.— zł.

Giełda używanych książek szkolnych w Poznaniu

Codzień w godzinach popołudniowych gromadzą się teraz na ul. Podgórnej uczniowie, by wytargować się na używane, kupić lub wymienić go od kolegi potrzebny podręcznik.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

WŚRÓD NOWYCH KSIĄŻEK

„BALTIC COUNTRIES”

Jest to tytuł okazałej publikacji (in quarto, str. 140), która zaczyna wychodzić w języku angielskim, a dotyczy ma „narodów i państw nadbałtyckich z szczególnym uwzględnieniem ich historii, geografii i stosunków gospodarczych”. Publikacja pomyślana jest jako wydawnictwo periodyczne, wychodzące trzy razy do roku. Miejszem wydawnictwa: Toruń. Redakcja leży na barkach dyrektora zasłużonego Instytutu Bałtyckiego, który uchodzić musi zarazem za inicjatora ciekawego tego przedsięwzięcia.

Wystarczy powierzchowny rzut oka na pierwszy numer „Baltic Countries”, by przekonać się, że mamy do czynienia z niezmiernie interesującą próbą zorganizowania z terenu polskiego badań nad regionem bałtyckim i wciągnięcia do tej współpracy szerszego zespołu uczonych z większej liczby krajów. Za język porozumiewawczy wybrano język angielski, jako ten, który łączy wspólne interesy krajów nadbrzeżnych Bałtyku, a zarazem stanowi symbol więzów „podwórka bałtyckiego” z szerszym światem na Zachodzie. Do współpracy zaproszeni są uczeni z krajów skandynawskich i wschodnio-bałtyckich z Polską na czele (atoli bez Niemiec i Rosji Szw.). Wreszcie przedstawiciele świata anglosaskiego. Już sam powyższy zespół wskazuje na to, że inicjatorom wydawnictwa chodziło o skoncentrowanie świata nauki pod kątem widzenia „solidarności bałtyckiej” i zadziergnięcia zarazem więzów z naturalnymi wylotami regionu bałtyckiego, które grawitują ku światu anglosaskiemu.

Jest momentem wielce obiecującym, że właśnie inicjatywa ta wychodzi z Polski. Nietylko że polski świat naukowy będzie miał możność wypowiedziania się wobec zagranicy o zagadnieniach, dotyczących sfery bałtyckiej, ale i zagranica widzieć będzie w naszym dorobku dowód umacniania się więzów Polski z morzem. To też dobrze jest, że sprawę wziął w ręce Instytut Bałtycki w Toruniu, który wyrobił sobie szacunkowe miejsce jako placówka organizująca badania na polskim Pomorzu i naszymi sprawami morskimi w ogóle.

Sierpniowy numer „Baltic Countries” zawiera pokaźną liczbę artykułów i recenzji, które idą po myśli obranego kierunku. W pierwszej części, która sama już zawiera blisko sto stron dużego formatu, widzimy z polskich autorów Sulimskiego (klimat i zaludnienie), Konopczyńskiego (przebieg historyczny stosunków polsko-szwedzkich), Smoleńskiego (o zaporach nadbrzeżnych w regionie bałtyckim), Zagórskiego (handel polski z Anglią), Kaleckiego (uprzemysłowienie Prus Wschodnich i Gazeta (handel krajów bałtyckich). Obok tego szereg autorów zagranicznych porusza inne kwestie z nad Bałtyku, n. p. Anglija a Bałtyk, kultura społeczna w Finlandji, badania ludnościowe w Estonji, położenie gospodarcze w Danji, w Szwecji oraz unja celna łotewsko-estońska. W drugiej części, która zamyka w sobie przegląd instytucji naukowych i stosunków kulturalnych, zabierają głos: Roman Dyboski, Kaz. Tyszkowski, St. Sawicki i Waclaw Borowy, oprócz tego A. P. Coleman z Nowego Jorku oraz K. Hildén z Finlandji. Wreszcie następuje długi rejestr omówień bibliograficznych, w których bierze udział szereg pierwszorzędnych specjalistów zarówno z Polski jak i z innych krajów. Na końcu zestawione są starannie ważniejsze dane statystyczne z wszystkich krajów bałtyckich, które publikowane być mają periodycznie pod osobnym tytułem „Baltic Yearbook”, umożliwiając przez to badaczowi zagadnień bałtyckich szybką orientację w aktualnym materiale statystycznym.

„Baltic Countries” jest w pierwszej linii wydawnictwem naukowym. Przez swój program staje się ono legitymacją polskiego świata naukowego wobec zagranicy, że w dziedzinie badań bałtyckich mamy ambicję współpracować ramię przy ramieniu z naszymi sąsiadami z tej strefy. Wskutek tego staje się wydawnictwem to zarazem placówką naszej propagandy, która oby była ze wszech miar owocną, jako że jest propagandą najlepszego gatunku.

B. L.

OŚMIORNICA

Świeżo ukazała się nakładem Księgarni Św. Wojciecha nowa powieść Jerzego Marlicza „Ośmiornica”, znakomitego tłumacza powieści Curwooda i autora dwóch oryginalnych powieści (Łowców Przrygód i Bractwa Białego Lamparta). Tłem nowej powieści jest Syberja Zachodnia, okolica Omska. Niedaleko małego miasteczka mieszka prokurator Derwicz, trochę zmoskwiczony Polak, ze swą córką Natalją. Człowiek to oschły, chciwy bogactw, zajęty przedewszystkiem sobą. Pragnie wydać swą córkę za bogatego Rosjanina Łopatina, osobnika niezwyklej siły fizycznej, kobieciarza i brutalna. Natalja tak przesiąknęła duchem rosyjskiego bezwładu psychicznego, że niema odwagi przeciwstawić się temu projektowi małżeństwa. Zbliża się już termin ślubu, kiedy się na widowni ukazuje młody oficer, podający się za hr. Viscontiego. Pomiedzy Natalją Viscontim nawiązuje się nie uczuciowa. Chcąc ocalić Nataszę przed Łopatinem, powoduje Visconti wypadek z bronią i zabija Łopatina. Wyznaje to Nataszy, która się nie chce zdecydować na wspólną ucieczkę i budzi w niej tem wyznaniem energię życiową. Mimo, że prokurator Derwicz Viscontiego nie cierpi i podejrzewa go o zamordowanie por. Kosmonienki, który zginął w tajemniczych okolicznościach, ślub Viscontiego z Nataszą dochodzi do skutku i oboje małżonkowie zdają się prowadzić życie bardzo szczęśliwe. Aż pewnego dnia zjawia się hr. Alfred Kersten. Dowiedziawszy się, że Visconti, którego uważał za umarłego, żyje, postanawia go odwiedzić. Na wieść o zamierzonych odwiedzinach ulatnia się Visconti. Kersten przychodzi do Nataszy, nie zastaje przyjaciela, ale widzi jego fotografię. Identyfikuje ją jednak jako fotografię szpiega i kryminalisty, jakiegoś Dymitra. Rzecz staje się jasna. Fałszywy Visconti zamordował prawdziwego i podszedł się pod jego nazwisko, zamordował także por. Kosmonienkę, który go mógł zdemaskować. Podczas ucieczki zostaje Dymitr przychwycony i Alfred Kersten wraz z bratem swym i prokuratorem odbywają nad Dymitrem sąd. Dowiadujemy się, że przyczyną wszelkich nieszczęść życiowych Dymitra była tajemnicza Julia, szpieg i wamp, prawdziwa ośmiornica. Dymitr zostaje skazany. Przedtem ma się jednak pożegnać z żoną, nie wyjawiając prawdziwej przyczyny odejścia, aby nie niszczyć życia Nataszy. Dymitr zaciąga się rzekomo do wojska aby walczyć z bolszewikami.

Powyższe streszczenie nie wyczerpuje oczywiście całej, niezmiernie ciekawie zmontowanej powieści. Wiele tu jeszcze postaci drugoplanowych, wpłatających w zasadniczy zgrab powieści i częściowo związanych z ową Julią. Równoległe z głównym wątkiem powieści snuje się druga nić miłosna, o bie zaś rozwijają się na tle egzotycznej dla nas przyrody, na tle innych obyczajów i zwyczajów, w okresie pierwszej fazy rewolucji komunistycznej w Rosji. Mnóstwo tu uwag i interesujących spostrzeżeń o życiu Rosjan syberyjskich i nielicznych wśród nich osiadłych Polakach, śliczne opisy przyrody, wielka różnorodność postaci, choć nagość naszkicowanych tylko, to jednak trafnie i ciekawie scharakteryzowanych.

Mimo pewnej rozlewności opowiadania, mimo szeregu zbędnych dłużyń — powieść w całości bardzo zajmująca, napisana stylem potoczystym, językiem starannym, jeśli nie brać pod uwagę niecierpliwych tłumaczeń pieśni rosyjskich, niezawsze fortunnych. Powieść wydana jest bardzo estetycznie, śliczna okładka, dobry papier i druk.

ALFRED JESIONOWSKI.

*) Jerzy Marlicz: Ośmiornica — Powieść Syberyjska, str. 512. Księgarnia Św. Wojciecha Poznań — 1935

Dokumenta starostwa człuchowskiego. Stosunkowo mało mamy źródeł do dziejów dawnego Pomorza. Gdy bowiem odnośnie do innych dzielnic zachowała się pokaźna ilość ksiąg sądowych grodzkich i ziemskich, przechowywanych po archiwach państwowych, to do Pomorza prawie, że ich nie mamy. Swójże układ stosunków pomorskich sprawi, że ksiąg tych było mało, a to co się zachowało przeszło do archiwów niemieckich w Gdańsku i

ŻYCIE KULTURALNE

POLONICA WŁOSKIE

Trzy kursy jęz. polskiego w Rzymie. Od jakich dwóch lat prowadzi się w Rzymie aż trzy kursy jęz. polskiego nie dla tego, jakoby liczba ich uczestników była tak wielka, ale ze względu na ich silne zróżniczkowanie. I tak dla studentów uniwersytetu prowadził kursy języka dr. Brahmner, on też udzielał nauki polszczyzny w t. zw. sekcji młodych rzymskiego Tow. im. A. Mickiewicza. W Instytucie Europa Orientale prowadził kurs dr. Maryla Falkówna. W każdym z tych kursów brało udział po kilka osób. (P)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

W Belgii o artystach polskich. W „La Métropole”, dzienniku, wychodzącym w Antwerpii, znajdujemy artykuły H. Majkowskiego, poświęcone polskim artystom-plastykom. „Vladyslas Skoczylas”, „Les Jeunes Artistes Polonais — Jan Żok” i „Wladislas Roguski — Peintre des Madonnas Polonaises”.

LITERATURA

Książka polska w Rumunji. Jesienią bież. roku otwarta będzie w Czerniowcach wystawa książki polskiej, reprodukcji i wydawnictw artystycznych. Wystawa ma na celu zapoznanie Polonii rumuńskiej z polskim ruchem wydawniczym oraz umożliwi Polakom w Rumunji nabycie książek po niskich cenach.

Odnaczony tłumacz. Prof. S. Łukasik, znany tłumacz i popularyzator literatury rumuńskiej w Polsce, został odznaczony rumuńskim orderem „Meritum Cultural”.

SZKOLNICTWO

Słownictwo charakterologiczne dzieci. Ile wyrazów rozumie dziecko? Jaką treść wkłada w wymawiane słowa? — oto zagadnienia, które interesują nie tylko uczonych psychologów, ale w równej mierze wychowawców. Zagranicą istnieje już obszerna literatura na ten temat. U nas z inicjatywy prof. Baley przeprowadzono takie badania w Warszawie, wyniki zaś zostały ogłoszone w tomie VII Polskiego Archiwum Psychologii. Autorzy badań ograniczyli się do słów, związanych z charakterem. Badania wykazały, że np. wyrazu „powierzyć” nie rozumie żadne dziecko, a tak często używane słowo „moralny” rozumiało tylko 8 proc. uczniów kl. V, VI, i VII. Jest też kilka wyrazów, które rozumie 100 proc. dzieci, mianowicie w kl. I — III „grzeszny” a w wyższych klasach: kłamca i leniuch. Badania objęły blisko 300 wyrazów. Na podstawie procentowych obliczeń, dołączonych do rozprawy, można z łatwością ustalić słownictwo dziecka w danym roku życia. Dla wychowawców, a także dla autorów podręczników, słownik taki może być pomocny przy ustalaniu języka, którym przemawia się do dzieci. (sn)

UCZNIOWIE KU CZCI PROFESORA.

Dzisiaj o godz. 10-ej odbyło się w kościele poddominikańskim, nabożeństwo żałobne w 25-tą rocznicę zgonu s. p. prof. ks. F. Haberla. Mszę św. odprawił ks. prob. T.

W następnym Dziale: STARY ORFEUSZ przez Alfreda Jesionowskiego

Królewcu, gdzie pozostały, choć ziemia pomorska w 1920 r. wróciła do macierzy. Dostęp do tych materiałów dla polskich badaczy jest bardzo utrudniony. Biorąc taki stan rzeczy pod uwagę cieszyć się należy, że w tych dniach ukazała się jako 28 tom Fontes Towarzystwa Naukowego w Toruniu, książka zawierająca zbiór dokumentów dawnego starostwa człuchowskiego z czasów niepodległej Rzeczypospolitej przygotowany przez ks. kan. Pąpskiego z Pelplina. Książka ta wyszła pod tytułem: „Documenta capitaneatus slochowensis (1471—1770), a obejmuje szereg przywilejów i zapisków zebranych po różnych archiwach, jako to: biskupim w Pelplinie, państwowym w Gdańsku i parafialnych diecezji chełmińskiej. Zbiór ten jest cenny i ciekawy, choć może nieco jednostronny, gdyż obejmuje przedewszystkiem różne przywileje dla miast lub poszczególnych obiektów, tudzież kontrakty, a więc sprawy handlowo-gospodarcze. Natomiast tak częste i swoiste sprawy sądowe pomiędzy stronami, które setkami spotyka się w księgach innych dzielnic, są tutaj zupełnie pominięte, a życie kulturalne właśnie w tych sprawach znajduje pewnego rodzaju odbicie, być może jednostronne i jakby w krzywym zwierciadle widziane, ale mające życie obyczajowe. Pomimo jednak tego braku mając na uwadze jak znaczny byłby szereg dokumentów odnoszących się do Pomorza, należy pracę ks. Pąpskiego powitać z całym uznaniem (J. St.)

NAUKA

Warszawa ku czci M. Curie-Skłodowskiej. Plac przed gmachem Instytutu Radowego na Ochocie został nazwany imieniem Marii Curie-Skłodowskiej. Na środku placu został odsłonięty pomnik Wielkiej Polki, ufundowany przez miasto, dłuta L. Nitschowej.

TEATR

Teatr Katowicki otworzył sezon przedstawieniem komedii Bałuckiego „Krewniaki”. Następną premierą będzie sztuka „Zabiję ją” A. Rossato i G. Capo.

Łódzki Teatr Miejski przed nowym sezonem. Donoszą nam z Łodzi: Teatr Miejski zainaugurował nowy sezon sztuką Ibsena „Wróg ludu” z udziałem Karola Adwentowicza w roli tytułowej. Drugą z kolei premierą będzie „Mysz kościelna” z p. Zaklicką — następnie „Przebieczerka” Żeromskiego, i „Więcej niż miłość” Bus-Feketyego. W pierwszych miesiącach ukażą się: misterjum Hoffmannstahla „Ktoś błądzi”, „Wyzwolenie” Wyspiańskiego i niegrana jeszcze nigdzie sztuka T. Konczyńskiego pt. „Zburzenie Jerozolimy”.

Zespół artystyczny Teatru Miejskiego został już przez dyr. Wroczyńskiego ostatecznie skompletowany. Z artystek grać będą nadal: Benita, Bronowska, Chojnacka, Dunajewska, Malejówna, Niedźwiecka, Tymowska i Żeromska. Z sił nowych pozyskano: Zaklicką z Warszawy, Skrzydłowską z Wilna i Dywińską z Krakowa. Z artystów pozostają: Gurynowicz, Krell, Leśniewski, Matuszkiewicz, Madaliński, Mroziński, Snay, Szetyński, Winawer i Zurowski. Zaangażowano ponadto: Hierowskiego z Krakowa, Kalinowskiego z Bydgoszczy, Pelińskiego z Poznania, Lonerę z Łucka oraz z Warszawy: Fiderla, Lisewskiego, Łukasiewicza i Ziembickiego.

Reżyserować będą: Bujański, Leśniewski, Kochanowicz, Perzanowska, Ziembicki i Zytecki. Dział dekoracyjny objęli: Kulewicz i Mackiewicz.

Prócz sił powyższych Dyrekcja Teatru Miejskiego pozyskała szereg najwybitniejszych artystów sceny polskiej, którzy będą w Łodzi występować gościnnie. Są to: Adwentowicz, Brydziński, Junosza - Stępowski, Jaracz, Wegierko, Modzelewska i Osterwa. (w. p.)

Pisma nadesłane

„Myśl Narodowa” Nr. 36. Treść: S. Kozicki: „Anglia i Włochy”. — K. Stojanowski: „Niemiecka rasa”. — J. W. Gomulicki: „O mistycyzmie Norwida”. — Z. Wasilewski: „Poganka”. — Z. W.: „Na widowni”. — Głosy. — Nauka i literatura. — W. Podolski: „Ze świata sztuki”. — S. J. G.: „Teatr”. — Argus: „Pokłosie”. — „Na marginesie”. — Adr. Red. Warszawa, Mokotowska 11 m. 5.

Poprawski; przy organach zasiadł prof. F. Nowowiejski — obaj uczniowie ks. Haberla, w ten sposób składają hołd pamięci swego profesora.

Ks. F. K. Haberl pochodził z dolnej Bawarii, urodził się w r. 1840. Po otrzymaniu święceń kapłańskich był prefektem muzyki w seminarjach biskupich w Passawie, następnie studiował w Rzymie, pełniąc jednocześnie obowiązki kapelana i organisty w kościele S. Maria dell Anima. Po powrocie z Włoch został mianowany kapelmistrzem chóru katedralnego w Ratysbonie i chór ten doprowadził do bardzo wysokiego poziomu artystycznego. W roku 1874 założył w Ratysbonie, wspólnie z ks. dr. Jacobem i ks. M. Hallerem, akademję muzyki kościelnej i był jej dyrektorem aż do śmierci. Wielu uczniów — Polaków przeszło przez mury tej uczelni, wynosząc z niej ducha poszanowania dla przepisów liturgicznych, głęboką wiedzę i doskonałe wzory do pracy na terenie muzyki kościelnej. Ks. prał. Haberl, świetny znawca historii muzyki kościelnej, wzbogacił literaturę z tej dziedziny licznymi swymi pismami. Zamieszczał cenne artykuły w różnych wydawnictwach, a przedewszystkiem w wydawanych przez siebie: „Caecilien - kalender”, „Kirchenmusical Jahrbuch”, „Musica sacra”, „Caecilienvereinsorgan” i in. Urządzał też liczne kursa instrukcyjne o muzyce kościelnej.

Książki nadesłane

Ludwik Gomolec: „Ziemia Średzka”, Środa 1935. Nakł. Autora.

Jadwiga Dańciewiczowa: „Ćwiczenia i wiadomości gramatyczne. Dla VII klasy szkoły powszechnej. Książka dla nauczyciela. Lwów, 1935. Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

Juliusz Balicki i Stanisław Maykowski: „Mówia wieki”. Część III Trzeci rok nauki języka polskiego w gimnazjach. Lwów, 1935. Wyd. Zakładu Narodowego im. Ossolińskich.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Tworzenie popytu przez Pociąg - Wystawę

W piątek, dnia 6 b. m. rozpoczyna objazd po wojew. poznańskim z pierwszym postojem w Poznaniu na terenach Targów Poznańskich Pociąg-Wystawa, zorganizowany przez Centralne Towarzystwo Popierania Wytwórczości Krajowej w Warszawie. W związku z tem zamieszczamy poniższe uwagi:

Pociąg-Wystawa ma za zadanie przede wszystkim zwiędzić te miasta i miasteczka, które są oddalone od centrów przemysłowych. W tem jego dodatkna rola, jeśli chodzi o ożywienie obrotu handlowego. Istotnie nikt chyba teraz nie będzie dyskutować na temat korzyści dla obrotu gospodarczego, które przynoszą należycie zorganizowane wystawy. Jest to środek bardzo wydajnej reklamy i główna cecha polega na tem, że jest to reklama zbiorowa, która przyciągnie do siebie nie tylko ludzi interesujących się jednym działem wytwórczości, lecz wieloma działami. Funkcje takiej wystawy spełnia już Pociąg-Wystawa, którego przyjazd do mniejszych miast staje się niewątpliwie sensacją, budząc zainteresowanie zarówno wśród konsumentów jak i kupców.

Pociąg-Wystawa tworzy popyt. Liczne rzesze konsumentów żywo dopływają się, czy można i gdzie można nabyć te czy inne wyroby. Setki zapytań kierowane są do poszczególnych firm, nie mówiąc o rozdawaniu literatury propagandowej. Bardzo wielkie zainteresowanie wykazał również handel, zwłaszcza drobny, jakkolwiek z ciekawością przyglądają się ekspozycjom wszystkich kategorii handlu. Pociąg-Wystawa przez tworzenie popytu spełnia bardzo doniosłą rolę, pośrednicząc pomiędzy konsumentami a miejscowym kupiectwem, gdyż — musimy powiedzieć otwarcie — w większości wypadków trudno jest oczekiwać, aby jakaś poważniejsza wytwórnia była w stanie wykonać drobne zamówienia. Znaczenie to potęguje się zwłaszcza w okresie obecnym, kiedy warunki

kredytowe nie pozwalają na skompletowanie w handlu wyczerpujących asortymentów towaru. Te czasy, kiedy z małą ilością gotówki można było mieć w sklepie bogaty i wyczerpujący asortyment towarów, przesyłają się, bezpowrotnie, a dostatecznych kapitałów handel nasz — jak wiadomo — nie posiada. Nic więc dziwnego, że sklepy nasze obecnie wyglądają bezporównania skromniej, niż przed laty, co nie jest środkiem zachęcającym kupującego. Nie może tej luki wypełnić również i podróżujący, który z natury rzeczy utrzymuje kontakt jedynie z kupiectwem, co nie może wpłynąć bezpośrednio na tworzenie popytu. I w tem tkwi doniosłe znaczenie Pociągu-Wystawy, że, będąc zbiorowym podróżującym, że zgromadziwszy wyroby przeszło 180 firm, — w tem bardzo poważna liczba nowości, wypuszczonych na rynek w bardzo niedawnym czasie — staje się poważnym czynnikiem tworzenia popytu, czynnikiem, który wpływa na zwiększenie obrotów handlowych. Oczywiście w tem większym stopniu, im dalej od jakiegoś centrum znajduje się dana miejscowość. A nawet w większych ośrodkach Pociąg-Wystawa spełnia swoją służbę propagandowo-reklamową, będąc niestosowanym dotychczas w Polsce sposobem reklamy zbiorowej, a wiemy przecież, że w reklamie nowości często decyduje o powodzeniu.

Na zakończenie należy podkreślić, że sfery kupieckie doskonale rozumieją owe znaczenie Pociągu-Wystawy jako środka dla ożywienia obrotów gospodarczych i wszędzie go obdarzają swoją życzliwością.

miast utrzymała się bez zmiany w związku z wspomnianym osłabieniem funta. Lira włoska, która w dniu 4 bm. na otwarciu w Londynie — pomimo osłabienia funta — osłabła, w późniejszych godzinach poprawiła swój kurs. Frank szwajcarski notowano wczoraj w Warszawie nieco niżej niż w dniu 3 bm.

(k) VIII Kongres Międzynarodowej Federacji Prasy Technicznej i Zawodowej. W dniu 10 września rozpocznie się w Warszawie VIII Kongres Międzynarodowej Federacji Prasy Technicznej i Zawodowej. W programie zjazdu przewidziane są oprócz posiedzeń plenarnych i zebrań komisyjnych, otwarcie wystawy międzynarodowej prasy technicznej i zawodowej oraz wycieczki po kraju. Uczestnicy kongresu zwiędzić mają m. in. Kraków, saliny wielkie, Katowice i Poznań.

(k) Cel zmiany norm przemysłowych. Jak już donosiliśmy, ukazało się w Dzienniku Ustaw rozporządzenie ministerjalne, zmieniające dotychczasowe normy przemiału pszenicy i żyta. Zmniejszenie wydajności przemiału do 55 procent, a dla pszenicy do 65 proc. ma na celu ułatwienie likwidacji nadwyżek zbożowych drogą zwiększenia konsumpcji miejskiej. Przy Przy konsumpcji tej, szacowanej na około 2 mil. tonn rocznie, wszelkie zwiększenie zużycia zbóż odbija się korzystnie na rynku wewnętrznym. W obecnej sytuacji nie tyle wysokość urodzaju czy eksportu decyduje o cenach co „głodowy popyt”. Przez zwiększenie konsumpcji nierolniczej w wyniku norm przemiałowych można spodziewać się pewnego odciążenia rynku od nadmiernej podaży. Nowowprowadzone normy przemiałowe spowodują poza tem zwiększenie się ilości otrąb i obniżenie ceny tych otrąb w stosunku do zboża, co zdaniem czynników rządowych przyczyni się do realizacji postulatu urentownienia hodowli.

(k) Sprawa rozmieszczenia przemysłu w Gdyni. W założeniach planu zabudowy Gdyni znalazło wyraz rozmieszczenie przemysłu, oparte na tendencjach rozwojowych miasta. Według tych założeń rozlokowanie ciężkiego przemysłu obejmie tereny od granic obecnych terenów portu drzewnego, aż do drogi Pogórskiej. Po obu stronach tego pasa, leżącego po obydwu stronach przyszłego kanału Przemysłowego, zostaną stworzone dzielnie robotnicze, celem związania robotnika z jego dzielnicą pracy. Przemysł nieszkodliwy dla zdrowia, nietamujący ruchu i niepsujący estetyki, a związany pracą z pasem ciężkiego przemysłu — zostanie rozlokowany wzdłuż szosy Gdańskiej na terenach Grabówka, Chyloni i Cisowej. W centrum przewidziano jest obszar po obu stronach luku, utworzonego przez trasę kolejową między przejazdami ulic 10 Lutego i ul. Marsz. Piłsudskiego, który to obszar zostaje przeznaczony na dzielnicę handlowo-administracyjną. Niżej przy szosie Gdańskiej oraz torach kolejowych przewidziane jest ulokowanie „nieszkodliwego przemysłu” dla zakładów zatrudniających powyżej 20 robotników, natomiast zakłady zatrudniające do 20 robotników będą mogły powstawać na całym terenie miasta, z wyjątkiem dzielnic ściśle mieszkaniowych.

(k) Ciężka sytuacja przemysłu mydlarskiego. Niemożność otrzymania podstawowych surowców dla produkcji mydła, a mianowicie egzotycznych olejów palmowych i kokosowych, których przywóz został swego czasu zakazany, zmusiła szereg fabryk mydła do unieruchomienia swych przedsiębiorstw. Choć obecnie stan zatrudnienia nie uległ jeszcze zmianie — przeprowadza się bowiem remonty, to jednakże w kilku najpoważniejszych przedsiębiorstwach tej branży na terenie woj. poznańskiego robotnicy otrzymali już wypowiedzenie. Zakaz przywozu został ostatnio uchylony, równocześnie jednak podwyższono stawki celne bardzo wydatnie. Wobec takiego stanu rzeczy przemysł mydlarski zmuszony będzie podwyższyć ceny sprz. dazy. (AZ)

(k) Stosunki handlowe Wielkopolski z kresami wschodnimi. Z ostatnio przeprowadzonej przez Izbę przemysłowo-handlową w Poznaniu ankiety wynika, że obroty handlowe Wielkopolski z kresami wschodnimi są bardzo niskie. Jedną z głównych przeszkód stanowią wysokie stawki przewozowe. (AZ)

(k) Projekt ustawy mleczarskiej. Przedstawiciele poznańskiego przemysłu mleczarskiego odnoszą się negatywnie do projektu ustawy o prawie mleczarskim, m. i. z tego powodu, że wymieniony projekt zamierza poddać ważną tę gałąź przemysłu rolniczemu nadzorowi min. rolnictwa i reform rolnych oraz izb rolniczych. (AZ)

(k) Rezultaty ustawodawstwa oddźniowego na terenie wojew. poznańskiego przedstawiają się następująco: na podstawie ustawodawstwa z przed 24 października 1934 r. zgłoszono wniosków o odroczenie wypłat 414; w drodze parcelacji oddźniowej rozparcelowano ca 6000 ha. Układów przez Bank Akceptacyjny zawarto na sumę 20 milionów zł. Powiatowe urzędy rozjemcze rozstrzygnęły około 16 mil. zadłużenia, do czego dochodzi jeszcze rozstrzygniowanie przez wojewódzki urząd rozjemczy. (A. Z.)

(k) Polsko - japońska wymiana gospodarcza, nosząca dotąd charakter pionierski, zaczyna przybierać coraz szersze rozmiary. W ostatnich czasach rozwinął się

Pokręciło mu się w głowie

„Dziennikowi Pozn.” w okresie wyborów do reszty pokręciło się w głowie. Insynuuje nam popieranie inflacji, którą stale zwalczamy i której właśnie w ostatnich dniach przeciwstawiliśmy — w porozumieniu zresztą ze sferami gospodarczymi — dwa artykuły. Pozostawiamy „Dziennik Pozn.” jego bieżkowici czy bzikowi.

zwłaszcza eksport chmielu i cynku do Japonii. Czynnione są przygotowania do skierowania na rynek japoński szeregu innych produktów polskich z ominięciem pośrednictwa zagranicy. Z Japonii sprowadzane są do Polski rośliny lecznicze, jod, kamfora, piperment, mentol, szczoteczki do zębów, tłuszcze zestalone. Import z Japonii do Polski ogranicza się wyłącznie do tych towarów, które nie są konkurencją dla produkcji polskiej. (I)

Z ZAGRANICY

(z) Ostatnie zarządzenia gospodarcze Włoch nie dotyczą cudzoziemców. W związku z uchwałami włoskiej rady ministrów z dn. 29 sierpnia br. odbytej w Bolzano, w sprawie przekazania państwu udzielonych zagranicy kredytów oraz przymusowej konwersji papierów ukazało się wyjaśnienie, iż decyzja ta nie dotyczy papierów zagranicznych znajdujących się we Włoszech. Poza tem obywatele państw obcych nie mają żadnego obowiązku przekazania państwu przyznanych przez nich kredytów i posiadanych przez nich zagranicznych papierów wartościowych.

(z) Konwersja pożyczki wojennej w Stanach Zjednoczonych. Skarb Stanów Zjednoczonych postanowił przeprowadzić konwersję 4½ proc. pożyczki wojennej, emitowanej na 1,250 mil. dolarów. Wzajemian za dotychczasowe odcinki pożyczki zaofiarowane będą posiadaczom 12-letnie obligacje oprocentowane na 2½ proc., albo bony krótkoterminowe, płatne w ciągu półtora roku i oprocentowane na 1½ proc. Równocześnie skarb ma zamiar wypuścić bony krótkoterminowe na sumę około 500 mil. dolarów. Emisja tych bonów będzie przeprowadzana niezależnie od wspomnianej konwersji.

Krótkie informacje gospodarcze

— Import towarów japońskich do Chin w lipcu b. r. wykazuje wzrost o 26%, natomiast eksport towarów chińskich do Japonii zmniejszył się o 8%.

— Rokowania o zawarcie międzynarodowego porozumienia celulozy sulfitowej skończyły się niepowodzeniem.

— Światowa produkcja cyny w I półroczu r. b. wyniosła 51 071 tonn. Konsumcja cyny w tym samym czasie znacznie przekroczyła produkcję i wyniosła 67 450 tonn.

Judaica gospodarcze

Zażydzenie przemysłu konfekcyjnego

Wobec zupełnego niemal braku materiałów statystycznych ogromnie trudno naprawdę zorientować się w zażydzeniu naszego gospodarstwa społecznego. Pewne dane, aczkolwiek pośrednie, jeśli chodzi o przemysł konfekcyjny, daje nam wydana staraniem Związku Przemysłu Konfekcyjnego książka p. t. „Stan i położenie przemysłu konfekcyjnego w Polsce”.

Przedewszystkiem takie ogólne dane, jak skład władz związku, mogą dać ogólne, choć niedość wierne wyobrażenie o zażydzeniu tej dziedziny gospodarstwa społecznego. Tak więc na sześciu członków przyzdyum mamy trzech Żydów, na 24 członków rady 17 Żydów, na 11 członków komitetu wykonawczego 6 Żydów, komisja rewizyjna — sami Żydzi.

Wszystkie niemal większe wytwórnie odzieży męskiej, damskiej i dziecięcej w Warszawie i w Łodzi są żydowskie. Największa fabryka bielizny męskiej „Asko” oraz szereg mniejszych wytwórni bielizny męskiej w Warszawie są żydowskie. Duża ilość średnich wytwórni bielizny damskiej w Warszawie jest w rękach żydowskich.

Cała warszawska i łódzka produkcja beretów jest w rękach żydowskich. Wszystkie ważniejsze wytwórnie krawatów w Warszawie, z wyjątkiem jednej, są żydowskie.

Wszystkie największe wytwórnie parasoli są w rękach żydowskich.

Taki można niewątpliwie stwierdzić stan posiadania żydowski w dziedzinie przemysłu konfekcyjnego. W rzeczywistości jest on jednak znacznie większy. Stoi więc przed nami duża praca spolszczenia tej gałęzi przemysłu. (k)

KRONIKA GOSPODARCZA

Uruchomienie Olejarni w Szamotułach

W dniu 3 b. m. odbyło się w Szamotułach uruchomienie nieczynnej od dłuższego czasu Olejarni Szamotuły, wydzielonej przez niedawno utworzoną „Rolniczą Spółkę Olejarską”.

Uruchomienie tej placówki rolniczo-przemysłowej zostało poprzedzone Mszą św., odprawioną na intencję nowego przedsiębiorstwa w starej farze szamotulskiej. Następnie zaproszeni przez zarząd Spółki przedstawiciele miejscowych sfer urzędowych i gospodarczych, rolnictwa oraz prasy zwiędzili puszczoną w ruch olejarnię, oprowadzani przez członków zarządu Spółki pp. dr. W. Borowskiego z Górk i inż. Jerzego Radomskiego z Poznania, poczem zostali przyjęci skromną przekąską w lokalach biurowych przedsiębiorstwa. Podczas tego przemówili do zebranych członkowie zarządu Spółki, witając gości i przedstawiając wysiłki zorganizowanych producentów nasion olejnych, których wynikiem jest przyjęcie i uruchomienie tej tak ważnej dla naszego rolnictwa przetwórni.

Na przemówienie to odpowiedzieli p. starosta, burmistrz p. Bartkowski, plk. Thomas, dyr. Barański, p. Stan. Maciejewski z Chłapowa, wiceprezes Stowarzyszenia Nasion Oleistych w Poznaniu, składając nowemu przedsiębiorstwu życzenia jak najlepszego rozwoju dla dobra rolnictwa i miejscowego społeczeństwa.

Uruchomiona Olejarnia w Szamotułach jest jedną z największych w Polsce przetwórni nasion olejnych, przerabia rocznie ca 6 000 tonn nasion. Olejarnia ta poza wytłaczaniem olejów rzepakowego, lnianego i słonecznikowego, posiada specjalne urządzenia do fabrykacji pokostu i oleju do palenia, co umożliwia jej dostarczanie na rynek również gotowych fabrykatów.

Uruchomienie Olejarni w Szamotułach poza korzyściami dla życia gospodarczego Wielkopolski, ma duże znaczenie społeczne dla m. Szamotuł, gdyż dzięki temu około 40 dotychczas bezrobotnych pracowników umysłowych i fizycznych znalazło pracę.

Fakt ten należy powitać z tem większym zadowoleniem, że placówkę przejęto z rąk żydowskich.

PODATKI I OPŁATY

(p) O zwolnienie transakcji eksportowych dziczyzny od podatku obrotowego. Ze względu na ograniczenia dewizowe i celne wprowadzone w tych krajach, które jak np. Niemcy — były najpoważniejszymi odbiorcami polskiej dziczyzny, sytuacja w tej dziedzinie eksportowej uległa od dłuższego czasu znacznemu pogorszeniu. Przystawienie naszego eksportu dziczyzny na nowe, a w dodatku bardzo odleże rynki zbytu (np. rynek francuski) napotyka na

szczególne trudności kalkulacyjne ze względu na znacznie wyższe koszty przewozu oraz łatwiejsze psucie się towaru przy dłuższych transportach. Wobec powyższego Związek izb przemysłowo-handlowych R. P. zwrócił się do min. skarbu z prośbą o zwolnienie na zasadzie postanowień art. 39 ustawy o państwowym podatku przemysłowym transakcji eksportowych dziczyzny od podatku przemysłowego od obrotu, podobnie jak zwolnione są od tego podatku przy eksporcie obroty drobiem i jajami z tem, iż ulga ta będzie obowiązywała wstecz począwszy od 1 stycznia 1935 r.

(p) Areszt w razie niezapłacenia grzywny za przestępstwa skarbowe. Sąd Najwyższy wyrokiem z dn. 26. 8. 35 wyjaśnił, że grzywny, nakładane na podstawie przepisów ordynacji podatkowej za przestępstwa skarbowe, nie mogą w razie ich nieuiszczenia być zastępowane karą aresztu. (k)

Z KRAJU

(k) Bilans Banku Polskiego za trzecią dekadę sierpnia. W ciągu 3 dekady sierpnia zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,2 mil. zł do 511,5 mil. zł, natomiast stan pieniędzy zagranicznych i dewiz spadł o 0,5 mil. zł do 10,8 mil. zł. Suma wykorzystanych kredytów wzrosła o 33,3 mil. zł do 765,3 mil. zł. Zapas polskich monet srebrnych i bilonu spadł o 32,8 mil. zł do 10,6 mil. zł. Pozycje inne aktywa i „inne pasywa” zwiększyły się: pierwsza o 2,7 mil. zł do 156 mil. zł, druga zaś o 1,4 mil. zł do 300,6 mil. zł. Natychmiast płatne zobowiązania spadły o 63,4 mil. zł do 158,6 mil. zł. Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — wzrósł o 70,0 mil. zł do 982,6 mil. zł. Pokrycie złotem obniżyło się do 49,13 proc. i przekracza normę statutową o przeszło 19 punktów.

(k) Obieg polskich monet srebrnych i bilonu w dniu 31 sierpnia przedstawiał się następująco (w mil. zł — w nawiasach obieg w dniu 20 ub. m.): ogółem — 415,4 (381,8), w tem polskie monety srebrne 324,4 (296,0), bilon niklowy i brązowy 91,0 (85,8).

(k) Osłabienie funta i dolara. W dniu 4 bm. na giełdach walutowych nastąpiło osłabienie funta szterlinga. Dolar wykazał dziś naogół tendencję słabszą, utrzymując się jednak na poziomie zbliżonym do kursu z dnia 3 bm. Z powodu większego osłabienia funta w stosunku do dolara, dewizę na Nowy Jork notowano dziś w Londynie 4.95^{1/16} wobec 4.95^{1/16} wczoraj. Dewiza na Amsterdam zniżkowała w Zurychu, w Warszawie i w Paryżu, w Londynie nato-

Zjawiska astronomiczne w mies. wrześniu

Wygląd nieba gwiazdzistego we wrześniu (około godz. 23 na początku, a 21 na końcu miesiąca) przedstawia się następująco:

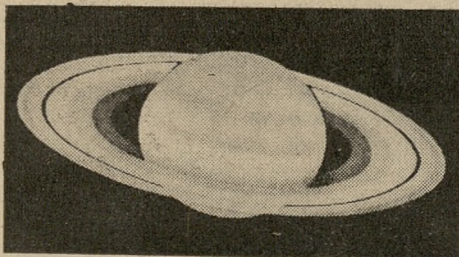
Na północnym wschodzie, na tle Drogi Mlecznej, dostrzeżemy duży gwiazdozbiór Woźnicy z piękną gwiazdą pierwszej wielkości, Kapellą (Kózka). Na wschodzie ukazują się nad horyzontem gwiazdy Byka; należąca do tegoż gwiazdozbioru gromada Plejad stanowi prześliczny obiekt obserwacyjny, zwłaszcza dla posiadacza dobrej lornetki. Pod Plejadami, jeszcze dość nisko, błyska czerwono Aldebaran (alfa Byka), otoczony przez gromadkę gwiazd, zwaną Hyadami (Dziewnice).

Plejady znajdują się na optycznym przedłużeniu wielkiego łuku gwiazd tworzących konstelację Perseusza. Między tym ostatnim a Kasjopeją, którą łatwo wyróżnić po podobieństwie do litery W, dostrzegamy mały obłoczek: jest nim podwójna gromada gwiazd w Perseuszu. Przy użyciu małej lunety stanowi ona obiekt niezwykle piękny. Na prawo od Perseusza Andromeda, jeszcze dalej wielki czworobok Pegaza. Pod Andromedą trójkąt Barana, dalej ku zachodowi Ryby, jeszcze niżej ogromny Wieloryb.

Nisko nad południowym horyzontem ukazuje się Fomalhaut w konstelacji Ryb Południowych. Nad nią Wodnik, w którym przebywa obecnie Saturn. Zachodzą gwiazdozbiory Strzelca, Węża i Wężownika.

Krzyż Łabędzia przesunął się już na zachodnią połą nieba, poniżej na lewo Orzeł, na prawo Lutnia z jasną Wega. Jeszcze bardziej ku północy spłoty Smoka otaczają północny biegun nieba, rozdzielając Małą i Wielką Niedźwiedzicę (Wielki Wóz); ten ostatni gwiazdozbiór zajmuje swe najniższe położenie tuż nad północnym horyzontem. Na północno-zachodzie rozpoznajemy jeszcze Herkulesa oraz gotujące się do zajścia Koronę Północną i Arkturna (alfa Wolarza).

Z planet na pierwszym miejscu pod względem dobrych warunków widzialności postawić musimy Saturna,

będącego obecnie w okresie opozycji (31 sierpnia), a więc widocznego dobrze przez całą niemal noc. Napozór nie różni się on wyglądem od innych planet; dopiero rzut oka przez lunetę wywołuje okrzyk zachwytu. Tarczę planety otacza duży, eliptyczny pierścień, czyniący z niej unikat we Wszechświecie. Prócz pierścienia Saturn posiada 9 księżyców, z których jednak w małych lunetach widać dobrze tylko jeden imieniem Tytan. Sam glob planety, 734 razy większy od ziemskiego, dokonuje obrotu dookoła swej osi w 10 godz. 14 min. Na powierzchni mało możemy dostrzec szczegółów głównie dzięki wielkiej odległości, dzielącej planetę od ziemi; w dniu 1. IX. była ona najmniejszą, wynosząc 1300 milionów km. Na ilustracji widzimy Saturna z szeroko rozwartym pierścieniem; w roku bieżącym oglądamy go jednak pod mniejszym kątem, dzięki czemu wydaje się znacznie węższy. W roku przyszłym ziemia przechodzić będzie w przedłużeniu płaszczyzny pierścienia, skutkiem czego stanie się on na pewien czas prawie zupełnie niewidoczny.

Na zachodnim nieboskłonie odszukamy Jowisza, który jednak już tylko krótko jest dostępny obserwacjom, zachodząc początkowo w niecałe dwie godziny po słońcu, pod koniec miesiąca w pół godziny.

Mars skutkiem znacznego oddalenia od ziemi (ponad 180 milionów km) nie nadaje się do obserwacji teleskopowych, ciekawem jest jednak śledzić jego szybki ruch wśród gwiazd w kierunku wschodnim. Na początku miesiąca odnajdujemy go w pobliżu Jowisza (na południo-wschód); oddalając się szybko, przemierza Niedźwiadka i część Wężownika. W ostatnich dniach miesiąca znajdzie się on dokładnie na północ od Antaresa (alfa Niedźwiadka), zbliżając się bardzo doń, tak pod względem jasności, jak barwy. Nadmieniam tu, że nazwa „Antares” powstała właśnie dzięki temu podobieństwu: „Ares” znaczy po grecku

Mars, ant(i) jest dodatkiem łacińskim na oznaczenie czegoś przeciwnego. Antares to „współawodnik” Marsa.

Wenus wyłoni się dopiero pod koniec miesiąca z pobliza słońca i będzie widoczna jako Jutrzenka przed wschodem tegoż. W dniu 8 września przechodząc między słońcem a ziemią, osiągnie ona minimalną odległość od ziemi (42 miliony km), będzie jednak wówczas niewidoczną, zwracając ku nam nieoświetloną część swej tarczy, podobnie jak księżyc w czasie nowiu.

Księżyc osiągnie w dniach: 7 — pierwszą kwadrę, 14 — pełnię, 21 — ostatnią kwadrę, 29 — now. W nocy z 23 na 24 słońce przetnie równik niebieski, przechodząc na półkulę południową; z chwilą tą rozpoczyna się kalendarzowa jesień.

P. I.

Walka z hałasem w Anglii

Powołana rok temu do życia z inicjatywy grona lekarzy Liga do walki z hałasem, ogłosiła obecnie pierwsze sprawozdanie roczne ze swej działalności.

Liga zaznacza, że w pracy swej spotkała się z żywym i czynnym poparciem ze strony instytucji naukowych, ministerstwa komunikacji i higieny, architektów, kół przemysłowych.

Naskutek zaleceń i starań Ligi osiągnięto już pewne, praktyczne wyniki: np. towarzystwa mleczarskie zastąpiły dawne wozy do rozwożenia mleka nowymi, bezgłośnie, poruszane motorami elektrycznymi zaopatrzone koła wozów w grube opony pneumatyczne, wszystkie zaś bańki i naczynia blaszane otrzymały obwódki kauczukowe, aby przy przewożeniu i wyładowywaniu nie wytwarzały hałasu i brzęku.

Roczna działalność Ligi zjednała jej sympatię szerokich sfer społeczeństwa i czynny współudział sfer samorządowych i rządowych oraz instytucji społecznych.

Niesamowita kara.

W San Francisco w Stanach Zjednoczonych zaprowadzono wobec kierowców, którzy wskutek swej nieostrożności pozbawili życia przechodnia niesamowitą karę. Kierowcę, czy kierowczynię prowadzi się do kostnicy, gdzie się znajdują ofiary ostatnich wypadków. Sposób wychowania może skuteczny, jednak dość niesamowity.

ne są każdemu bezpłatnie, bez względu na to, czy jest on konsumentem restauracyjnym, czy też tylko „człowiekiem ulicy”. Klienci są zadowoleni, Lyons również, gdyż jest to dla niego dobrze ujęta reklama, miss Petrie tak samo, gdyż w tych niełatwych czasach udało się jej stworzyć ad hoc posadę. (g)

Ziszczone marzenie naszych pań domu

Bezpłatne ogrzewanie centralne —
Bezpłatna pralnia

W Francji istnieje miejscowość, która daje jedyne zapewnienie w swoim rodzaju udogodnienia na świecie swym mieszkańcom, a szczególnie gospodyniom domu. W miasteczku tym płynnie bowiem dniem i nocą z wodociągów gorąca woda o temperaturze 82 stop. i ogrzewa w zimie domy i mieszkania. Chaudessignes — tak brzmi nazwa tej miejscowości, położonej w południowej Francji — posiada siedem źródeł z gorącą wodą. Jedno jedyne z tych źródeł dostarczyć potrafi w ciągu doby 450 000 litrów gorącej wody o temperaturze 82 stop. Zarząd miasteczka założył centralę wodociagową, rozprowadzającą zapomocą rurociągów gorącą wodę do wszystkich domów i mieszkań. Tak więc każdy mieszkawiec miasteczka może za darmo bezpłatnie gotować, prać i kąpać się w gorącej wodzie. Zrozumiałem jest w tych warunkach, że tamtejsze gospodynie nie obawiają się wcale wysokich rachunków za gaz i opał. Przed kilku miesiącami urządzono w Chaudessignes także pralnię publiczną dla użytku bezpłatnego mieszkańców. W i P

Posag

Lekarz: — W przyszłym miesiącu przestaję praktykować i przekazuję moją pacjenturę żłociowi.

Pacjent: — Stanowią zatem jakgdyby część posagu. (Le Rire)

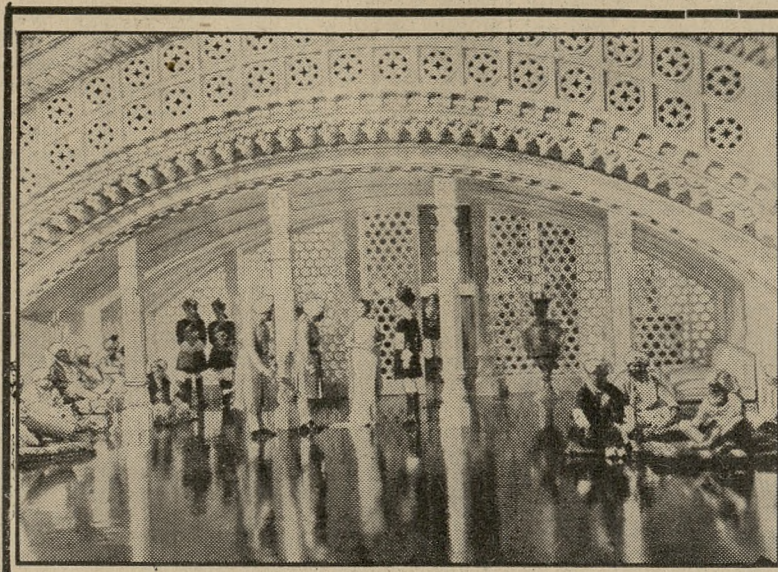
Chór Dana w Poznaniu

Chór Dana, najznakomitszy i najpopularniejszy, nie tylko w Polsce ale i zagranicą zespół revellersów polskich, którego każdorazowy występ w Poznaniu jest prawdziwą sensacją dla najszerszych sfer publiczności — po kilkumiesięcznej przerwie — przybywa do naszego miasta i wystąpi **jedyny raz w sobotę, dnia 7 września o godzinie 11 wieczorem w kinoteatrze „Słońce”.**

Chór Dana wykona tym razem wielki, popisowy program obejmujący 25 piosenek, między innymi szereg nowości w Poznaniu nigdy jeszcze nie wykonywanych, między innymi najnowsze przeboje z filmów dźwiękowych, które dopiero w jesieni lub zimą ujrzymy na naszych ekranach a do których muzykę skomponował sam **Władysław Dan** oraz prześliczną nastrojową piosenkę z operetki „Rose Marie”, granej obecnie w niebywałym powodzeniem w Teatrze Wielkim w Warszawie. Piosenkę tę oraz szereg innych nowych przebojów wykona ulubieniec wszystkich kobiet, najpopularniejszy piosenkarz polski **Mieczysław Fogg**. Stronę humorystyczną reprezentować będzie świetny satyryk i piosenkarz **A. Wysocki**, który między innymi wykona nową piosenkę p. t.: „Wacuś”.

Każdy występ Chóru Dana w Poznaniu to zgóry można przewidzieć wielki i zasłużony sukces — to zgóry **zapewniony komplet**. I tym razem będzie to samo. Wobec niebywałego powodzenia — uprasza się o wcześniejsze zakupywanie biletów, które po cenach najniższych **od 1 do 3 zł** są do nabycia wcześniej w składzie cygar p. Szrejbrovskiego, ul. Br. Pierackiego 20. Telefon 56-38.

zg 11 737

Scena z najwspanialszego filmu świata p. t.:

„BENGALI”

którego dawno oczekiwana premiera odbędzie się

jutro w piątek d. 6 września

w kinoteatrze

„Słońce”

ng 14281

Przywiązanie Anglików do swego parlamentu

Od sześciu już lat restaurowany jest gmach parlamentu angielskiego w Londynie. Jak się okazało, budynek ten zbudowany był z kruchego materiału. Wszystkie jego płaskorzeźby i posagi musza być odrestaurowane, aby całkowicie się nie rozpadły. Odnawia się też z wielkim nakładem pracy i kosztów rozmaite głowy i postacie na płaskorzeźbach, oraz fragmenty murów. Każdy jednak ułamek odpadłego muru przechowywane jest starannie i sprzedaje go po wysokich cenach. I okazuje się, że liczba amatorów na tego rodzaju „pamiątki” jest znacznie większa, aniżeli odlamki murów z budynku parlamentu, przeznaczone na sprzedaż.

Zgłaszają się tysiące ludzi, pragnących mieć „kawałek” parlamentu w swoim domu czy ogrodzie. Do tej pory, jak donosi „Daily Mail”, Amerykanie zakupili już całe części fasady, aby móc fragmenty te odbudować w ogrodach swych zbytkownych will i pałaców. W przedsiódkach domów bogatych bankierów angielskich spotkać już można często dużych rozmia- rów posagi, które nie przedstawiają specjalnej wartości artystycznej, i zajęły swe „miejsce honorowe”, dlatego tylko, że pochodzą z parlamentu angielskiego.

Za cenę 10-ciu gwinei można nabyć głowy królów, nadgrzyzione mocno zębem czasu i tak zmienione, że ich w wielu wypadkach nie można rozpoznać. Za tę samą cenę nabyć można również silnie uszkodzone głowy monarchii angielskich. Kawałek rynnny z parlamentu kosztuje pięć szylingów. Za tę samą cenę sprzedaje się ułamek gzymsu z okna.

S. F.

Nowy zawód

Konsultantka dietytyki w restauracji

W wielkiej popularnej restauracji londyńskiej Lyons'a na Piccadilly Corner pełni funkcję konsultantki w kwestjach dietytyki miss Janet Petrie, młoda, 24-letnia osóбка, która po ukończeniu medycyny przeszła specjalny 6-miesięczny kurs dietytyki w University College Hospital.

Jest to nowy rodzaj zawodu, w którym, jak wskazuje inicjatywa i przykład miss Petrie, kobiety mogą znaleźć wcale niezłą sytuację materialną. Miss Petrie zdobyła sobie zaufanie i powodzenie. Przeciętnie kilkaset osób dziennie zwraca się do niej z prośbą o poradę i wskazówki w sprawie diety. Jednym zależy na schudnięciu, drugim na przytyciu, jeszcze innym poprostu na ułożeniu zdrowego menu. Miss Petrie ma dla każdej i każdego dobrą radę i traf- ną wskazówkę.

Tym, którzy nie chcą tyć zaleca miss konsultantka diety, z której wylączone są gęste zupy, mleko, potrawy mączne i cukier. Miss Petrie jest zdecydowaną przeciwniczką pożywienia wyłącznie jaskiego. Jej zdaniem mięso i ryby winny wchodzić w skład przeciętnej diety. Dla zadowolonych ze swej wagi i nie pragnących żadnych odchyleń ani w jedną, ani w drugą stronę, zaleca miss Petrie następujący program dzienny: na śniadanie szklanka soku z owoców, gotowane jajko, toast z marmeladą, kawa lub herbata; lunch winien się składać z sałaty jarzynowej, ryby lub mięsa, sera, masła i owoców; obiad lekka zupa, przekąski, pieczyście z jarzynami, sery lub deser.

Miss Petrie otrzymuje pensję od zarządu restauracji Lyons'a, a porady udziela-

Silna burza przeszła nad Londynem i miastami portowymi w księstwie Kent, zalewając ulice miast. Aż po osie samochodów dochodziła woda na zalanych ulicach. Na zdjęciu widzimy, jak szofer samochodu przenosi jego właścicielkę na chodnik.

SPORT

Ku lepszemu przyszłości w piłkarstwie

(Dokończenie)

Jakież więc wyjście? Całkiem proste: mistrzostwa ligowe trwać winne od marca, z udziałem wszystkich drużyn równocześnie każdej niedzieli i każdego korzystnego (w środku tygodnia) położonego święta. Podkreślamy: obowiązkowo każdorazowo 10 zespołów równocześnie w walce. Dlaczego? Aby mistrzostwa skondensować, aby nie tracić raz zbudzonego zainteresowania widzów, aby lepiej i skuteczniej naświetlić na mistrzostwa zawodników, aby ich wola i siła na te krótko trwające mistrzostwa wyłączenie były nastawione, aby nie dawać czasu i sposobności do różnego rodzaju „pociągnięć taktycznych”, aby — wreszcie mistrzostwa skończyć najdalej w początkach lipca. Niech nas nie przeszkadza, że w marcu i kwietniu jeszcze tu i ówdzie śnieg leży na boiskach. U naszego zachodniego sąsiada oddawna nie stanowi to już przeszkody w rozgrywaniu mistrzostw.

W pierwszej (wiosennej) połowie sezonu sportowego krystalizuje się forma naszych zespołów, w tym okresie naogół nie rozgrywamy z przezornością spotkań reprezentacyjnych, zarządy będą mogły skoncentrować się w jednym kierunku, kluby z czoła tabeli będą mogli w drugiej połowie sezonu odnieść korzyści z wywalczonych sobie dobrej pozycji w tabeli i mistrzostwa spieniężyć swój zaszczytny tytuł, czy to wykorzystując zaproszenia zagraniczne zespoły do siebie. To jest ich dobre i zasłużone prawo! Tak jak sprawa stoi obecnie, mistrz i czołowe drużyny mają niewiele tylko z tytułu zaszczytów korzyści. Zdobywają tytuły i lokaty kiedy zima objęła już boiska w panowanie, rozpoczynają walkę kiedy ona jeszcze nie ustąpiła.

Dobre i piękne! Ale co z resztą sezonu? Mówiliśmy o „Mistrzu Polski” i o jednej lub dwóch drużynach z czoła tabeli. Ale przecież i te nie zdołają wykorzystać w pełni pozostałych miesięcy, a co dopiero na początek reszta ligowców?

Otoż po ukończonych, wyczerpujących fizycznie i nerwowo mistrzostwach, przedewszystkiem: spokój. Cały miesiąc bezwzględnie, dobrze zasłużonego i obowiązującego spokoju na wszystkich boiskach. Wakacje. A potem — zawody pucharowe, systemem pucharowym, dla drużyn ligowych i reprezentacji okręgowych. Drużyny ligowe znajdują sposobność do rehabilitacji po mistrzostwach, rozgrywki pucharowe reprezentacji okręgowych dadzą sposobność kapitanowi PZPN do poznania nowego, niezblazowanego materiału, do wyłowienia kandydatów na przyszłych reprezentantów, dadzą mu pogląd na przyszłą rzeczywistość reprezentacji Polski.

W naszych warunkach, gdzie zazwy-

czaj zwycięża gospodarz, trudno pomyśleć w przyszłych rozgrywkach o puchar Ligi o odpadnięciu z konkurencji po jednej rozgrywce w wylosowanej miejscowości. Przeto proponujemy — uwzględniając, że Liga od roku 1936 liczyć będzie 10 klubów: w pierwszej kolejce grać będą ze sobą (według tabeli ostatnich mistrzostw 7 i 8, 9 i 10 o prawo dalszego udziału w rozgrywkach; w drugiej kolejce 1 i 4, 2 i 5, 3 i 6 z tabeli oraz zwycięzcy z pierwszego kola ze sobą; w trzecim kole pozostają już tylko cztery drużyny, które na tych samych zasadach rozegrałyby półfinały i w końcu finał pucharu. Rozgrywki odbywałyby się każdy w każdym dwukrotnie w każdym kole. Przy równej ilości punktów (zwycęstw) i bramek, drugą rozgrywkę należałoby prowadzić aż do rozstrzygnięcia.

Przykładowo wyglądałoby to następująco:

I. kolo	II. kolo	III. kolo	finał	
1	4	1	1	
2	5	2	2	
3	6	3	3	
4	7	4	4	
5	8	5	5	
6	9	6	6	
7	10	7	7	
8		8	8	
9		9	9	
10		10	10	

Najlepsze drużyny, nawet spadające z ligi. (10 w tabeli) miały po dwa dodatkowe kasowe mecze, chociażby na „osłodę” dla. Zwycięzcy (przypuścimy zwycięzcy z tabeli) miałyby i brzość i moralną zająłoby za dobre wyniki sportowe i w mistrzostwie i w „pucharze”, o co ubiegać mogły się również drużyny z czoła tabeli, o ile w pucharze zrehabilitują się odpowiednimi wynikami. W 8 terminach puchar byłby rozegrany.

Z pucharem reprezentacji okręgowych, rozgrywanym równocześnie, możemy spróbować jako nowość w Polsce, a zagranicą już praktykowane gry na boiskach (w miastach) neutralnych i w każdej kolejce tylko po jednym spotkaniu?

Cieszyłbyśmy się, gdyby niniejszy artykuł wywołał dyskusję i przyczynił się do ożywienia piłkarstwa.

Przyszły rok jest rokiem Olimpiady. O ile zdecydujemy się na obeślanie jej, rozegranie mistrzostw prawdopodobnie stanie się iluzoryczne. Można by wtenczas wypróbować nasz projekt w odroczonym porządku: rozegrać wiosną 1936 r. puchar Ligi (według stanu tabeli z r. 1935, przyczem jednak nowokreowane „beniaminek” Ligi zastąpiłby spadający do klasy A).

EDMUND SZYC.

Kolarstwo

W VIII etapie biegu dookoła Rumunii z Doplitza do Bacau na dystansie 175 km. pierwsze miejsce zajął Rumun Tudose w czasie 7 g. 11:40 sek. Z Polaków Daniel zajął 5 miejsce, Lipiński 6, a Piotrowski 7. Wszyscy ci zawodnicy osiągnęli ten sam czas 7 g. 11:40.

W ogólnej klasyfikacji prowadzi w dalszym ciągu Rumun Mormocea przed Polakiem Danielem i Rumunem Tudose.

W klasyfikacji państw na pierwszym miejscu znajduje się Rumunia przed Polską i Turcją.

Ogółem zawodnicy przebyli dotychczas 1220 km.

Piłka nożna

Wyniki z niedzieli: O mistrzostwo klasy B: „Korona” II — „Szamotulski” K. S. 7:4 (3:3), „Poznań” — „HCP” II 1:3 (1:1), „Pentatlon” — „Admira” 4:1 (0:0), „Stella” Gniezno — „Blask” 3:0 (0:0), „Pogoń” — „KPW” II 7:2 (3:2), „Warta” II — „San” 3:5 (1:4), „Dyskobolja” Grodzisk — „Czarni” Poznań 1:1 (1:0), „Legia” II — „Polonia” Główna 1:1 (0:1), „Unia” II Kościan — „Sokół” I Leszno 6:2 (3:2), „Polonia” II Leszno — „Kościański K. S.” I 4:3 (1:2), „Polonia” I Kepno — „Ostrowski K. S.” II 3:6 (2:1), „Sparta” Poznań — „Cybina” 2:5 (2:1), „Poznań” — „HCP” II 1:3 (0:3), „Rawicki K. S.” — „Śremski K. S.” 2:1 (0:0).

O mistrzostwo klasy C: „Nielba” Wągrowiec — „Strzelec” Wronki 6:1 (2:1), „Sokół” Mogilno — „Sokół” Gniezno 6:3 (2:1), „Promień” Opalenica — „Odra” Zbąszyń 2:5 (1:4), „Polonia” Nowy Tomyśl — „Sokół” Opalenica 7:2 (5:1), „Sokół” Wolsztyn — „Dyskobolja” II Grodzisk 17:0 (6:0), „Sława” Poznań — „Legia” Środa 5:2 (1:1), „Stella” Zabikowo — „Sokół” Mosina 2:1 (1:0), „Pogoń” Śmigiel — „Kania” Gostyń 2:2 (0:2), „Wiktoria” Ostreszów — „Naprzód” Ostrow 6:3 (3:0), „Sokół” II Kepno — „Raszkowianka” Raszków 6:1 (2:0), „Strzelec” Wieruszów — „Polonia” II Kepno walkower dla strzelca z powodu nieprzybycia „Polonii” II, „Korona” III — „Pentatlon” II 8:3 (4:3), „Admira” II — „San” II 5:0 (2:0), „HCP” III — „Poznań” II 2:1 (1:1), „Sokół” Jeżyce — „Naprzód” Poznań 3:1 (1:1), „Sokół” Rawicz — „Czempiński K. S.” 6:0 (3:0), „Korona” Bukowiec

— „Czarni” Wolsztyn 4:1 (1:1).

O puchar juniorów p. Rotnickiego: „Legia” — „HCP” 0:3 (0:0), „Korona” — „Unia” 5:0 (2:0), „K. P. W.” — „Admira” 10:0 (5:0), „San” — „Orkan” Fabianów 7:1 (3:0).

Pływanie

Nowy fantastyczny rekord światowy ustanowił, jak donosi z Londynu, na zawodach treningowych Anglik Booker, który dystans 100 y ciałem przepłynął w fantastycznym wprost czasie 49.9 i tem samem pobił rekord Jonny Weissmuellera z roku 1927 o dwie sekundy. (Tel. wł.)

„Ostrowia” i „Astra” 254:211. Zawody rozegrane w Ostrowie przyniosły w poszczególnych konkurencjach następujące wyniki: 100 m. klas. 1. Nowak I (A) 1:30.6, 2. Bosiacki (O) 1:32, 100 m. dow. 1. Supera (O) 1:16.1, 2. Mieczników (A) 1:16.3, 100 m. wznak 1. Malecha (A) 1:35, 2. Mieczników (A) 1:43.5, 200 m. dow. 1. Szpera (O) 2:56.1, 2. Paś (O) 3:03.01, 200 m. kl. 1. Nowak (A) 3:25.6, 2. Budziński (A) 3:31, 3x100 m. 1. „Astra” 4:39, 2. „Ostrowia” 4:50.6, 5x50 m. dow. 1. „Ostrowia” 2:50, 2. „Astra” 3:08.9. W piłce wodnej „Ostrowia” pokonała „Astrę” 4:1.

Panie: 100 m. kl. 1. Gałęckówna (O) 1:49.9, 2. Misiakówna (O) 1:50, 100 m. wznak 1. Rosadzianka (A) 2:08, 2. Paśówna (O). 200 m. klas. 1. Gałęckówna (O) 4:05.7, 2. Misiakówna (O) 4:07, 3x100 mtr. zm. 1. „Ostrowia” 6:11.7, 2. „Astra” 7:06.2, 4x100 m. kl. 1. „Ostrowia” 8:01.1, 2. „Astra” 9:06. (os)

Różne

20-lecie „Stelli” Gniezno. W artykule o 20-leciu „Stelli” gnieźnieńskiej zaokrąślił się błąd drukarski, który niniejszem prostujemy, stwierdzając, że „śp.” Budzon cieszy się jak najlepszym zdrowiem.

Tennis

W turnieju o mistrzostwo Lwowa w finale Hebda zwyciężył Tłoczyński 6:2, 7:5, 6:1. Hebda był bardziej opanowany, podczas gdy Tłoczyński grał nerwowo. Jedynie w drugim secie Tłoczyński zdołał nawiązać walkę z przeciwnikiem a na-

PIWO KSIĄŻĘCE TUSKIE

OD 300 LAT

namy niepodzielnie w świecie smakoszy

wet przez pewien czas prowadził 5:3. U pań mistrzostwo zdobyła Somogyi, bijąc Lilpopównę 6:2, 6:3.

Na międzynarodowych mistrzostwach Ameryki Polak Frankie Parker (Pajkowski) natknął się w pierwszej rundzie od razu na pierwszą rakieta świata Perreyego i przegrał w trzech setach 4:6, 2:6, 0:6.

Sensacją pierwszego dnia była porażka Boussusa, który został wyeliminowany przez młodego i nieznanego Amerykanina Harmona 4:6, 6:3, 5:7, 1:6.

Hiszpan Maier wylosował swego rodaka Manuela Alonso, którego pokonał 6:1, 6:2, 8:6.

Warszawski Lawn Tennis Klub przegrał z Lwowskim K. T. 3:4 w półfinale drużynowych mistrzostw Polski.

W grze pojedynczej panów Hebda (Lw) pokonał Spychała 6:2, 6:3 i Małcużyńskiego 6:0, 6:4. Kończ II odniósł również zwycięstwo nad Małcużyńskim 6:4, 6:4, ale przegrał ze Spychałą 1:6, 6:4, 3:6.

W grze pojedynczej pań Lilpopówna (Warszawa) pokonała Orzechowską 6:3, 6:3.

W grze podwójnej pań para Spychała — Małcużyński wygrała z parą Stenzel — Kończ I 6:3, 7:5.

W grze mieszanej para lwowska Orzechowska — Hebda zwyciężyła parę Lilpopówna — Spychała 6:3, 2:6, 6:4.

korespondencja

z czytelnikami

— Gr. 10 — Lubasz. Ponieważ dług ciążył pierwotnie na całym majątku, przeto parcela, później odsprzedana, odpowiada również za ten dług i podlega subhastacji. Radzimy skomunikować się z wierzycielem, który prowadzi subhastę, by

zwolnić daną parcelę od współodpowiedzialności i o ile Pan to uzyska, należy wnieść przez adwokata do sądu subhastacyjnego o wyłączenie danej parceli z pod subhasty. (K)

— Konkiewicz — Strzelno. Ubezpieczenie jest obowiązkowe i przymusowe; obowiązek zgłoszenia pracownika do ubezpieczenia ciąży na pracodawcy. Zaniedbanie tego ustawowego obowiązku powoduje odpowiedzialność cywilną i karną. Odpowiedzialność cywilną ponosi pracodawca wówczas, gdy pracownik został pozabawiony świadczeń wskutek niezgłoszenia go do ubezpieczenia i nieopłacenia składek w terminie ustawowym. Zrzeczenie się przez pracownika odszkodowania, należnego mu od pracodawcy, nie może zwolnić pracodawcy od konsekwencji natury karnej, bez wyraźnej decyzji Zakładu. Przepisy natomiast, któryby wogóle zwalniały pracodawcę od tej odpowiedzialności, ustawa nie przewiduje. (K)

— „Morwa”. Wobec tego, że z małżeństwa tego wyszło potomstwo, które zmarło przed ojcem, dziedziczy matocha do 1/4 części całego spadku po ojcu i może testament w ciągu jednego roku zacząć. Poczynione wydatki na wykształcenie jej córki, pokryte zostały z dzierżawy, a poczynione nakłady przy budowie domu na gruncie macochy, uważa należy jako należące do masy spadkowej, które zaliczone być winny na część spadkową macochy. (K)

— „Powód”. O ile Pan odwołania nie wnieśli, staje się wyrok prawomocny i Pan zobowiązany jest zapłacić koszty przeciwnika, w wyroku ustalonych, inaczej bowiem grozi egzekucja. Pozwany ma prawo przybrać sobie adwokata, chociaż przy sądzie grodzkim przymus adwokata nie istnieje, a w razie wygrania procesu, sąd musi powodom nałożyć koszty przeciwnika. Prawo ubogich zwalnia powoda tylko od płacenia kosztów sądowych, nie zaś od kosztów procesowych strony przeciwnej. O ile powód nic nie posiada, to przeciwnik nie będzie mógł ich ścisnąć. Prawo ubogich, przynajmniej w pierwszej instancji, rozciąga się na wszystkie dalsze instancje. (K)

Serdeczne ofiary

na Pomnik Najśw. Serca P. Jezusa w Poznaniu
złożyli do dnia 31 sierpnia 1935 r.

411	Ze Skarbowy przy Pomniku	W. C. z. Poznań	8.50	M. Belearz, Lublin	—50
wybrano:		J. Kopnicki, Starachowice	14.00	L. Worzala, Świecie	3.00
14. 8. 35.	9.48	J. Adamczak, Granowo	2.00	Kl. Madrowa, Trzemeszno z	2.50
15. 8. 35.	10.11	W. Gorzeńska z wnukami,		prośba o błog.	
16. 8. 35.	15.39	Legów	10.00	T. Paniewiczowa, Działdo-	5.00
17. 8. 35.	22.95	M. Stasiak, Łódź	3.00	wo	
18. 8. 35.	19.53	O. St. Markiewicz, Żółkiew	2.00	K. Supińska, Siedlice	5.00
19. 8. 35.	28.12	W. Nowacki, Szczurówice z		Ks. J. Grabowski, Stabo-	1.50
20. 8. 35.	11.17	pr. o zdr. i błog. dla całej		szów	
21. 8. 35.	19.15	rodziny	5.00	J. W. Olejowa (nazw. nie-	5.00
i Marianna W. z pr. o zmi-		Ks. J. Jaworski, Dąbrowa		czytelne)	
łowanie 10 rubli w złocie	11.60	n/Cz. zebrane od Kolek	5.64	B. Bartosik, Starogród z pr.	1.50
i N. N. z prośbą o posadę	3.00	Różanicowych		od odnalezienie zguby	
dla córki	8.76	Wl. Grzegorzewski, Włocła-	2.00	F. Kasperski, Ostreszów z	6.00
23. 8. 35.	6.73	wiek		pr. o zdr. i w pewn. int.	5.00
24. 8. 35.	17.50	Al. Błaszczykowski, Skier-	5.00	St. Bocian, Ustrzyki Dolne	2.00
25. 8. 35.	15.06	niewice		Z. Rybińska, Lwów z podz.	2.00
26. 8. 35.	18.86	A. Solarczyk, Gorzewo	4.00	Nadlesnictwo Par. Mokwin	9.00
27. 8. 35.	9.34	W. Muszyński, Czersk-Pom.		A. Nowicka, Iwonice	2.00
28. 8. 35.	10.85	Ks. prob. F. Myśliński,		M. Wojciechowski, Inowro-	25.00
29. 8. 35.	20.32	Kleczków		claw	
30. 8. 35.	21.65	Z. Ziolkowska, Sambor	1.00	K. Lewandowicz, Gdynia	5.00
31. 8. 35.	5.65	N. Owikłńska, Dynów	2.00	B. i St. Kuczewscy, Toruń	1.00
St. Kulśówna, Poznań	3.00	Nadlesnictwo Państw. Kuty		Stefania S. (nazw. nieczyt.)	10.00
Biuro Parafii św. Marcina:		St. Raab, Nowy Sącz	5.00	K. Kalkstein, Grudziądz	2.50
N. N. z podz. za odebr. laski	2.00	K. Stochniol, Tarn. Góry	2.00	L. Rymiszewski, Międzychód	3.00
z pr. o dalsze		H. Zielińska, Żnin	3.00	M. Dobrowolska, Jasień	5.00
St. Pospieszalska z prośbą o	20.00	H. Misch, Chelmno	5.00	J. Woliński, Dąbie	2.00
błogosławieństwo		T. Muszyńska, Gostyń z po-	1.50	A. Mukułowska, Gzerniak	5.00
Nowakowa z podz. za odebr.	6.00	dziękowaniem za odebr. i		H. i J. Lipiński, Toruń	25.00
laski		z pr. o d. błog. dla domu		M. Portalska, Gostyń z po-	
B. Zapłotowa za odebr. l.	3.00	Z. Kamieńska, Konin	5.00	dziękowaniem za odebr. i	
A. P. z pr. o zdrowie	5.00	St. Wierzbicki, Burzenin	2.00	z pr. o dal. op. nad domem	5.00
R. Antoszewska z pr. o po-	5.00	J. Miłowska, Czerniejewo	20.00	Fr. Koterak, Obrona-Leśna	2.00
myślność dla drog. osoby	5.00	Cz. Łachowscy, Poznań	5.00		
razem:	41.00	W. Kurczewska, Swarzędz	2.00		
		A. Hukowska, Grajewo	2.00		
		A. Flicini, Krotoszyn	2.00		

Konto P. K. O. nr. 207 470. — Sekretariat św. Marcin 69 m. 17.

Staraniem Komitetu Budowy Pomnika odbywa się w każdy pierwszy piątek u O. O. Jezuitów msza św. o godz. 7-mej na intencję wszystkich żyjących i zmarłych ofiar wojen na Pomnik Najśw. Serca Pana Jezusa.

Ciągnięcie 3 proc. premjowej pożyczki inwestycyjnej

W drugim dniu ciążnienia 3 proc. premjowej pożyczki inwestycyjnej, wylosowano premje następujące: (1 liczba oznacza nr. serii, 2 nr. obligacji):

Po 2.000 zł — 59 5, 264 24, 343 24, 555 30, 1044 7, 1059 48, 1280 41, 1451 6, 1574 30, 1666 42, 1729 1, 2022 47, 2051 46, 2141 24, 2421 24, 2661 49, 2677 45, 2744 47, 2953 17, 3100 24, 3320 7, 3478 6, 3647 10, 3920 46, 4035 30, 4040 4, 4045 13, 4270 17, 4682 44, 5098 32, 5140 26, 5178 4, 5184 46, 5181 41,

5341 24, 5426 41, 5457 48, 5469 13, 5527 32, 6112 4, 6237 24, 6303 8, 6575 5, 6666 45, 6980 49, 6914 6, 7075 8, 7056 5, 7124 1, 7161 49, 7228 7, 7301 45, 7507 8, 7606 32, 7723 1, 8042 7, 8138 30, 8720 30, 8541 19, 8845 30, 8903 4, 8925 35, 9055 17, 9083 44, 9103 46, 9277 19, 9440 42, 9795 26, 10026 1, 10368 8, 10402 13, 10123 35, 10199 45, 10429 32, 10900 10, 10903 46, 10931 26, 11127 49, 11266 48, 11367 4, 11410 45, 11421 30, 11957 19, 12469 49, 12749 32, 13016 42, 13502 32, 13507 46, 13548 32, 13585 7, 13823 13, 14100 13, 14288 8, 14375 46, 14518 24, 15119 8, 15288 1, 15401 35, 15579 8, 15823 5, 15885 49, 16134 44, 16429 8, 16517 41, 16646 49, 16704 26, 16837 10, 17101 42,

17793 48, 17843 32, 17638 30, 17988 13, 1784232, 18151 19, 18155 32, 18315 19, 18361 41, 18392 46, 18827 48, 18864 8, 18875 46, 189 31 30, 18995 32, 19051 17, 19404 10, 19554 42, 19552 49, 19976 47, 19991 13, 20199 5, 20217 13, 20254 13, 20435 44, 20469 47, 20608 47, 21204 8, 21243 49, 21362 35, 21490 35, 21574 46, 21906 26, 22206 30, 22254 6, 22557 13, 22710 49, 22 817, 24 22994 24.

Po 1.000 zł — 12 18, 77 11, 271 27, 477 36, 675 11, 877 11, 1052 35, 1150 11, 1308 39, 1445 36, 1663 27, 1823 45, 1824 18, 2308 3, 2388 36, 2397 27, 2519 27, 2508 27, 2914 36, 2945 3, 3067 35, 3130 35, 3268 11, 3313 27, 3326 11, 3416 45, 3583 18, 3585 18, 3595 27, 3693 11, 3803 11, 3834 3, 4021 27, 4021 45, 4093 18, 4120 3, 4277 36, 4402 27, 4461 21, 4502 3, 4585 35, 4668 35, 4809 39, 4862 18, 5024 36, 5075 27, 5199 45, 5646 27, 5652 27, 5080 36, 5921 3, 5985 21, 6012 27, 6074 3, 6083 27, 6167 49, 6200 45, 6354 27, 6432 35, 6514 21, 6596 11, 6873 27, 7293 27, 7369 3, 7506 18, 7581 49, 7584 11, 7771 49, 7840 49, 7964 21, 7972 11, 8164 36, 8322 27, 8516 9, 8526 21, 8551 35, 8789 11, 8899 45, 9015 18, 9292 35, 9608 35, 9681 18, 9702 39, 9743 11, 9825 39, 9957 45, 10063 35, 10189 11, 10520 3, 10568 18, 10573 11, 10912 11, 10961 18, 11140 27, 11248 39, 11259 18, 11288 39, 11299 27, 11337 49, 11400 45, 11590 35, 11623 27, 11791 11, 11939 21, 11954 45, 12024 21, 12077 27, 12110 49, 12265 39, 12302 11, 12543 3, 12556 11, 12623 49, 12763 18, 12806 11, 12857 27, 13093 3, 13115 49, 13432 39, 13524 21, 13545 11, 13637 35, 13890 27, 13983 49, 14224 36, 14388 11, 14402 49, 15237 11, 15317 11, 15363 35, 16214 21, 16344 27, 16664 45, 16712 49,

Główne ciążnienie 33 Loterii rozpocznie się od 6 września, na które można nabyć jeszcze kilka ciążnień, w szczególności ko-
lekturze
JULJANA LANGERA
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 21 i Wielka 5
gdzie padła wygrana w I-szej klasie 10 000, w II-giej 20 000. ng 14 706

16754 39, 16985 11, 17043 27, 17196 45, 17352 49, 17846 36, 17948 21, 18028 21, 18061 11, 18090 35, 18350 11, 18461 49, 18630 27, 18760 36, 18871 35, 18936 36, 19023 36, 19282 39, 19347 45, 19408 11, 19436 18, 19456 3, 19622 3, 19700 39, 19947 3, 19950 27, 20008 39, 20107 11, 20143 39, 20157 49, 20414 11, 20955 39, 20998 21, 21185 21, 21231 3, 21264 18, 21557 45, 22098 36, 22119 27, 22185 27, 22422 21, 22457 36, 22528 45, 22545 45, 22607 49, 22795 21.

Zapisy do Kół Kobięcych LOPP, przyjmują Ośrodek Propagandy LOPP przy ul. 27 Grudnia 19 i Biuro Okręgu Wojewódzkiego LOPP, przy ul. Fredry nr. 3 m. 4 I. p.

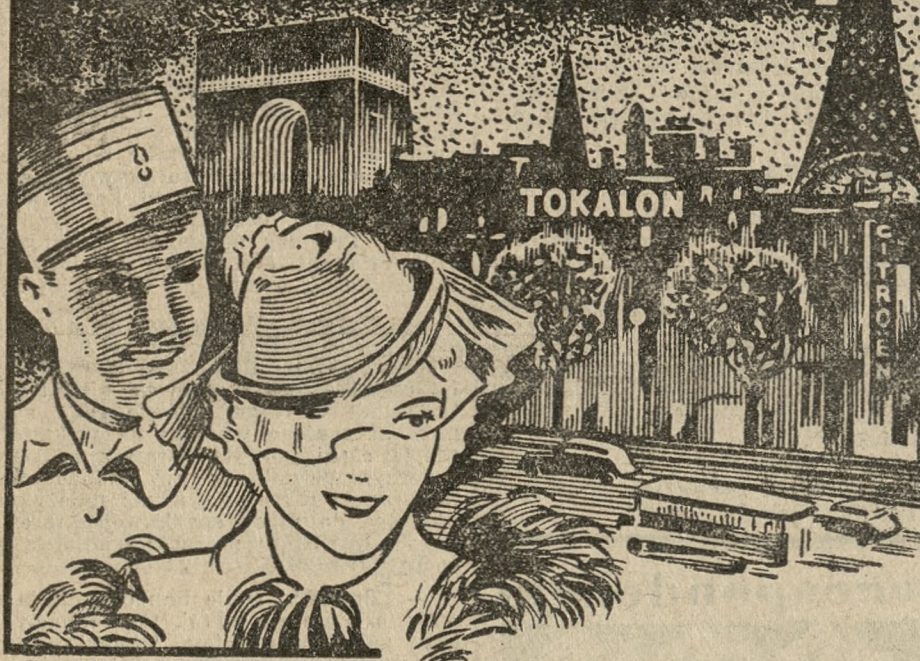
Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

ZWIEDZAJCIE POCIĄG-WYSTAWĘ

31 wagonów wytwórczości krajowej
Teren Targów Poznańskich
od 6 — 9 września.
Kasa czynna do godziny 21.
Ceny biletów: normalny 54 gr. — ulgowy 25 gr.

dg 3944

PARYŻ LANSUJE NOWY RODZAJ Pudru do Twarzy

SENSACJA SEZONU

Przyczynia się on do tego, że Puder Tokalon, spreparowany według oryginalnego francuskiego przepisu znakomitego paryskiego Pudru Tokalon, trzyma się pięciokrotnie dłużej, niż wszystkie inne pudry. Ani śladu polysku na nosie lub twarzy, nawet po wielogodzinnym tańcu w dusznej sali balowej, lub przebywaniu na wietrze i deszczu.

Przekonał się sama, jakim cudownym wynalazkiem jest „Podwójna Pianka Kremowa”. Jak całkowicie odmienny od wszystkich innych pudrów jest Puder Tokalon, ponieważ jest on jedynym pudrem, opartym na tajemnicy „Matowego Wyglądu”. Jeśli pragnie Pani mieć cudowną, fascynującą „matową cerę”, niech Pani kupi dziś jeszcze pudełko Pudru Tokalon.

Dr. Marjan Szenic

Specjalista chorób dziecięcych
przyjmuje obecnie
przed połud. od 12 — 1 po połud. od 4,30 — 6
ul. Działyńskich 9. I. — Telef. 29-82

Wróciłem Dr. R. E. Matuszewski

Wielkie Garbary 40 — tel. 14-80

Doświadczony kucharz (rki)

dobrze poleconego, który pracował w lecznicach, sanatoriach, większych pensjonatach lub tp., poszukuje się do **dużej lecznicy** w poznańskim.

Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego dg 3 943.

Zmniejszenie kosztów ogrzewania

umożliwione **wszystkopalącym kotłem uniwersalnym pat. „Höntscha”** do ogrzewania centralnych, wodnych i parowych.

Dzięki specjalnej konstrukcji, spala poza koksem i węglem również z dobrym skutkiem torf, miał drzewo, wióry, trociny i różne odpady, przyczem zapewnia długopalną ogień.

Höntschi & Ska Sp. z o.o.
Odewnia kotłów grzewalnych
Poznań - Rata e VI., tel. 37-92.

Szkło

okienne, ogrodowe, ornamentowe, dachowe, kit szklarski i t. p.

szkła wystawowe i lustra
obrazy i listwy na ramy

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.
Poznań, Woźna 15, tel. 28-63

Pg 4562

Rzuć Pan Okiem

na pierwszorzędne materiały maskie

Czołowych fabryk

największy wybór, 1000 deseni łatwa decyzja, gdyż klient nie jest ograniczony do jednego fabrykatu — często miernej jakości — lecz w naszym specjalnym składzie sukna napotyka obrymy wybór wszelkich najlepszych fabrykatów. Tylko wypróbowane gatunki. Wobec wielkiego obrotu najniższe ceny.

W. Świdrowski & S.

Specjalny skład sukna
Poznań — St. Rynek 55
Pg 55 68-36.25

Polecamy DO BUDOWLI

I-II Dźwigary, Żelazo
Żelazo do betonu
Gwoździe i śruby
Okucia do pieców i kuchni
Kuchnie westfalskie
Kotły do pralni
Piecze żelazne
Zamki i zawiasy do drzwi i okien
Okna lano-żelazne
Siatkę ocynkowaną na płoty

Ceny najtańsze.
Cenniki na żądanie.

T. Krzyżanowski

Spółka z ogr. odp.
w Poznaniu, ulica Szewska 16
Telefon nr. 30-38 i 36-90

ng 13 476

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-linowy milimetr 50 groszy

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo. i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Kamienice

nowa, czynszowa kupie w śródmieściu przy wplatce 40 000 zł lub więcej. Najchętniej wprost od właściciela. Oferty Kurjer Pozn. pod zg 39 071

Kamienice

centrum dochód ustawowy 15 500 sprzedam 100 000, wplaty 70 000. Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 39 242

Dom - Wille

solidnie zbudowana spiesznie sprzedam, wplaty 30 000. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 574

Kamienica

centrum, dochód 19 000, cena 130 tys. wplaty 60 000.

Willa

komfortowa, wplaty 16 000 reszta amortyzacja. Jasiński, Plac Wolności 6 — 15. telefon 22-43. zdg 39 600

Dom

trzymieszkaniowy w Junikowie, bez długu sprzedam tanio lub zamienię za dom bliżej Poznania najmniej 3 pokoje, kuchnia ewtl. łopace. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 734

Kupię

wille z ogrodem 2 mieszkaniowa w Poznaniu. Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 606

Dom

czynszowy, 3 piętrowy sprzedam Pośrednicy wykluczeni. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 609

Komfortowa

wille sprzedam, pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 510

Administrację

kamienicy przyjmie inżynier doświadczony administrator. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 504

Administrację

większego domu przyjmie w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 569

Idealna

połowa domu, składami centrum, dochód 3 500, cena 26 000. Informacji 3-5 Szwajcarska 14 — 4. zdg 39 787/8

Wille

nowa dwumieszkaniowa, spichrz, 2 morgi ogrodu przy dworcu w Swarzędzu sprzedam. Oferty „Par”, pod nr. 36.28. Pg 5569-36.28

Kamienice

komfortowa, mieszkaniowa trzypokojowa śródmieście, dochód ustawowy 12 000, cena 83 000 sprzedam „Informator”. Skarbowa 1. tel. 46-46. zdg 39 842

Zabudowanie

i 3 500 m² frontu za gotówkę do sprzedania. Koszyńska 18. zdg 39 786

Domek

nowy, amortyzacja blisko tramwaju kupię bez pośrednictwa — wplaty do 8 000, — ewentl. oddam 3 pokojowe mieszkaniowe centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 775

Kupię

nowoczesną kamienicę 95 000 gotówka oraz przejęcie amortyzacji. Oferty właścicieli Kurjer Poznański zdg 39 703

Kamienica

śródmieście, dochód 15 000, cena 105 000, wplaty 70 000. Zgłoszenia Ratajczaka 18 — 7. zdg 39 751

Kamienice

sprzedam nowoczesną 2, 3, 4 pokojowe, komfortowe mieszkaniowe, budowa 1914 roku dochód przeszło 11 000, cena 82 500 wszystko gotówka, poczetek Jęży. Oferty tylko kupujących Kurjer Pozn. zdg 39 889

Wille

2-3 mieszkaniowa, albo parcele, blisko centrum kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 39 684

Wille

komfortowa pięciopokojowa, — wplatą 10 000 sprzedam Dom Zielony, Wrocławska 22. zdg 39 717

2. PIENIĄDZ

15 000,—

włoży do dobrze prosperującego przedsiębiorstwa na procent lub jako współnik. Propozycje, za-
bezpieczenie (złoty w złocie) do Kurjera Poznańskiego zdg 39 619

2 000 zł

mam, proszę propozycje. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 519

Wspólnika

inteligentnego (6-10 000) do niezwykłego korzystnego interesu (objęcie składu konsygnacyjnego poważnej fabryki) — poszukuje spiesznie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 808

200,—

pożyczki na krótki czas poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 674

4. OSOBY

Skończył się urlop dni, powrotu nastąpić czas, zdobyte zdrowie zapas sił, zachować musi każdy z nas. Jaki uczynić o tem wiedzą swa rade wnet podaje

Webera podwieczorek

zjedz. On tylko sił dodaje! Cukiernia, Nowa 4. ng 14 367

Za

dnę mojego męża Leona Kandulskiego, Poznań, Zaczęło 4, — jako współnik. Propozycje, za-
bezpieczenie (złoty w złocie) do Kurjera Poznańskiego zdg 39 593

S. Ratajczak

Aleje Marcinkowskiego 20. Trwała ondułacja wykonuje się tylko najnowszymi aparatem

wiedeńskim Nam

również polecam mój system farbowania włosów

„Inecto”

zdg 39 816

Kilka szczęśliwych

czwartek poleca Kolektura Dipsa, Plac Wolności 11. Jutro ciążnienie! zdg 39 782

6. OZENKI

Poszukuje

niezależnej towarzyszkę życia, która posiada własne mieszkanie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 567

Ożenie

się. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 859

7. SPRZEDAŻE

Centralne ogrzewanie

dzieńcie pokojowe prawie nowe sprzedam. Znaczek. Zgłoszenia Surowiec, Margonin. zdg 39 479

Torby

piórcienne 1,30; 6,75
Torby skórzane 6,75
Teki piórc. od 3,50
Teki skórzane 3,50
polecane

Wiktor Czysty

Szkolna 11, naprzeciw Szpitala
Pg 4961-34.14

Psa

podhalańskiego owczarka dobrej stróża, dobre ręce oddam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 39 612

Torby szkolne
 skórzane 5,45, teki 0,80 wyrób własny, St. Czarnota. Pieraczk 14 764

Śliwińskiego
 meble. Zydowska. dg 3 886

Spowodu przeprowadzki
 najemniast na sprzedaż dobrze utożymany garnitur salony (w utożymy lub częściowo) składający się z kanapy w narożniku z obudowaniem (biało-niebieski) rypsy aksamiłny. 2 kanap. 4 krzesel wyścielanych. 4 foteli (gobelinowyjw). 2 stołów. lustra z konwoli i dywan (smyrna) 4x5. Maletność Deblina, stacja Lubosina. zdg 37 253

Ciężarówka
 konna 5 tonn, gumowe koła do użytku. Dom. Strzyżewice, p. Leseno. zdg 38 631

Kuchnię
 nowoczesna sprzedam. Składowa 11. m. 12. zdg 39 498

Tanio
 Biedermayer saloniki. Jadalnia, inne meble. Witt, Rawicz, Mielkiewicza 15. zdg 39 497

Pianino
 używane okazynie tanio sprzedam. Górczyńska 27. m. 2. zdg 39 525

Fuzje
 16 bezkurkowa sprzedam. Matejki 46. m. 2. zdg 39 529

Limuzyna
 5 osobowa w bardzo dobrym stanie, okazynie na sprzedaż. Strofiski, dentysta, Środa, Dąbrowskiego 24. zdg 39 544

Ogródek działkowy
 Wilda sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 563

Kolonjalke
 dobra z magłem i mieszkaniem sprzedam. Ul. Madalińskiego 13. zdg 39 602

Jadłodajnię
 gródmieściu świetny punkt sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 613

Białe
 żelazne łóżko dziecięce do sprzedania od 14-16. Jasna 1. m. 1. zdg 39 614

Szafy
 kanapy i różne meble sprzedam. Działyskich 2 — 7. zdg 39 509

Wózek
 spacerowy biały. Aleja Hetmańska 11/1. zdg 39 506

Psa
 młodego (szpic) sprzedam. „Helio”. Przecznicza 12. zdg 39 635

Skład owoców
 towaram lub bez, gródmieście. — Adres Kurjer Poznański zdg 39 668

Meble kuchenne
 wielkim wyborze poleca Skład fabryczny, Poznań. Półwiejska 22 podwórze. dg 39 57

Meble
 poleca najtaniej
K. Bakoś Stary Rynek 51
 zdg 39 301/2

Parkietowe posadzki
 dostarcza solidnie i fachowo znana firma
Koraszewski i Marweg
 Poznań. Plac Wolności 14a. dz 3239/40

Meble
 najtaniej poleca
Baranowski
 Poznań Podgórna 13 Pz 3227/8

Sprzedam
 skład towarów krótkich i piśmiennych, dobra okolica. Adres wskazuje Kurjer Poznański zdg 39 507/8

Jadalnie
 etylowe tanio. Stolarnia, Bukowska 9. zdg 39 834

Rowery
 nowe tanio. Kraszewskiego 8. Lądowia Akumulatorów. zdg 39 832

Singera
 damska tania. Szewska 11. mieszkani 4. zdg 39 819

Karoserje
 nowa. kryta sprzedam. Pyrek. Dąbrowskiego 81. zdg 39 813

Kolonjalke
 ładnem mieszkaniem, magłem sprzedam. Aleja Małopolska 8. zdg 39 865

Polowczyk
 1½ roczny szorstki włos. Wrocław 17. m. 4. zdg 39 864

Skład
 spożywczy na dogodnych warunkach sprzedam. Egzystencja pewna, centrum miasta. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 861

Tapczan
 zupełnie nowy sprzedam okazynie. Adres wskazuje Wacław Zarowski, ul. Strzelecka 31. m. 17. zdg 39 858

Przedsiębiorstwo
 zaprowadzone z powodu śmierci pracownictwa 300. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 39 856

Maszyna krawiecka
 Singera tanio. Staszica 12 — 6. zdg 39 725

Okazja
 krysztalowe duże lustro, kilka elektrycznych lamp korzystnie sprzedam. Pierackiego 14. m. 5. zdg 39 783

Zakład
 fryzjerski, centrum tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 39 778

Skład
 kolonialno — delikatesowy, mieszkaniem, dobrze prosperujący — dzierżawa 50. — wybierana towaram tanio sprzedam. Wędzickowski, Poznań, Piekary 11. zdg 39 785

Rasowy
 szpic do sprzedania. Ul. Górczyńska 7. m. 3. zdg 39 649

Kolonjalke
 przy ruchliwej ulicy sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 39 675

Pianino
 tanio. Dąbrowskiego 15. skład kapełusz. zdg 39 702

Samochód
 Fiat balony dobrym stanie 501 korzystnie sprzedam. Rubach, Śrem, Rynek. n 14 845

Samochód
 limuzyna, ekonomiczny. spowodu śmierci tanio sprzedam. Zgłoszenia Nowaczyk, Górna Wilda 30. ng 14 841

Motocykle
 News-Imperial 350 — News-Imperial 500 mało używane za pół ceny, sprda Nowaczyk, Górna Wilda 30. ng 14 842

Drogerje
 Poznań, dobrym biegu, 3 pokoje kuchnia sprzedam. obiecie 4000 zł. Sowiński. Poznań, Garnarska 2 zdg 39 694

Maszyna
 na swetry 16 — 80 szeroka. Stary Rynek 54. Woch. zdg 39 761

Cukiernia
 zaprowadzona z własną pracownią, przyległym mieszkaniem spowodu wyjazdu na sprzedaż. — Czynsz niski. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 653

Kawa
 świeżo palona ½ kg zł 2,20. — Bekter nast. Gośliński, 3 Maja nr. 5. dg 39 42

11. KUPNA

Rewolwerówka
 potrzebna od 25-35 mm. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 499

Skład
 towaram lub bez, dobrą położeni kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 526

Rower
 damski kupie, używany w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 592

Poszukuje
 dużej umywalni do przykrecenia do ściany. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 597

Kupie
 dywan (kilim) 2½x3 lub 3x4 m. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 615

Kupie
 prasę i przyrządy olejarskie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 39 618

Maszynę
 sjodlarską kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 511/2

Kupie domek
 z ogrodem w Poznaniu lub mieście powiatowem za 5-6 tys. — Pośrednictwo wykluczone. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 625/6

Kupie
 młynek do palenia kawy 10-funtowy, nowy lub używany. Oferty Oredownik, Poznań ng 14 774/5

Motor
 elektryczny, 1-1½ km., zmienne kupie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 817

Maszynę
 Singera kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 724

Underwood
 beznaganny kupie gotówka lub wynajme. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 718

Oberloch
 i maszynę na swetry nr. 6 lub 7/80 szeroka i nr. 8/80. Woch, Stary Rynek 54. zdg 39 763

Rower
 używany kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 883

Rzeźnictwo
 mieszkaniem w Poznaniu kupie. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdg 39 876

Magiel
 używany kupie. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 866

12. DO WYNAJECIA

Trzypokojowe
 komfort balkon 1. 10. 35. wynajme. Grodziska 25. Informacje portier domu zdg 39 682

7-pokojowe
 komfort. słoneczne. piece, korzystnie gospodarz. Wyspiańskiego 15 — 12. zdg 39 503

3 pokojowe
 komfortowe, willa nowa od 1. 10. pobliżu Rolnej. Tamże duża piwnica. Języcka 43. m. 9. zdg 39 131

Dwupokojowe
 wygodami Al. Hetmańska od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia Al. Hetmańska 3. m. 4. gospodarz. zdg 39 528

Jedno
 dwa i trzypokojowe mieszkania w Zabikowie do wdzierżawienia również tamże dom do sprzedania. Zgłoszenia Strzelecka 31. m. 21. od 12-1. zdg 39 536

„Be-Em-Es“
 zdg 38 668

Siedmiopokojowe
 czyste, komfort. centralne. Chelmońskiego 9. zdg 37 783

Pokój
 kuchnia. Chwaliszewo 9. m. 3. zdg 39 570

7 pokojowe
 komfortowe, słoneczne, II piętro Matejki 48. Informacje stróż. zdg 39 632

Kto
 pożycz 2 000. procent mieszkani, peryferje Poznania. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 554/5

Trzypokojowe
 łazienka Wilda zaraz wynajme. Piotra Wawrzyniaka 32 — 2. zdg 39 826

Trzypokojowe
 balkonem lub dwupokojowe balkonem I. piętro 1.10. Chwaliszewo 64 — 3. zdg 39 807

Szkolna
 6. I. m. 1. duży, czysty, telefon. łazienka zaraz. zdg 39 800

Trzypokojowe
 centrum
„Jur“
 Piekary 26. zdg 39 666

Mieszkanie
 4 pokoje gródmieście. Ratajczaka 10 „Centrum”. zdg 39 659

Dwupokojowe
 frontowe (Jeżyce) zamienie jednopokojowe kuchnia Wilda, centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 759

9 pokojowe
 komfortowe, centralne ogrzewanie. II ptr. tuż przy pl. Gwarnym od 1 października. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 748

Ładny
 pokój suterenu w willi dla samotnej osoby. Ul. Cybulskiego 16. Łazarz. zdg 39 744

Czteropokojowe
 komorne 94 zł. Ul. Szyperska 3 — m. 11. zdg 39 742

Trzypokojowe
 willa odda gospodarz. Klin 1. obok Grudzień 32 zdg 39 692

Trzypokojowe
 komfort. balkon, ogródek 1. 10. 35. wynajme. Grodziska 17. I. Informacje portier domu. zdg 39 683

Mieszkanie
 5-cio pokojowe, III piętro do wynajęcia. Zgłoszenia Gaede, św. Wojciech 29/30 od 3 do 4.30. zdg 39 710

Trzypokojowe
 łazienka, bezpodatkowe przy tramwaju. Górczyn. Zgoda 14. naprzeciwko Kościół. zdg 39 711

Do wynajęcia
 2 x 1 pokój i kuchnia, okolica 1a, miesiecznie 40 zł, rok zgóry tylko pewnym platnikom od 15. 9. — 1. 10. kilka 1 pokój z kuchnią. 2 pokoje, kuchnia zaraz lub od 1. 10. 3 pokoje, przyst. tramwajowy linia 6 — 3 ul. Grunwaldzka. Zgłoszenia piśmienne Kurjer Poznański zdg 39 772

Dwa
 pokoje, kuchnia wolne. Debiec, Jaśminowa 8. zdg 39 884

13. SZUKA MIESZK.

2-3 pokojowe
 mieszkania w centrum Jeżyce lub Łazarza szuka urzędnik na stanowisku. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 067

4
 lub 3 duże pokoje kuchnia wygodami I. II piętro okolica Most Teatralny — Park Wilsona poszukuje urzędnik Banku Rolnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 662

Poszukuje
 pokój próżnego, wprost od gospodarza, dam rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 639

Mieszkania
 4-5 pokojowe I. II ptr. gródmieściu od gospodarza, pewny platnik. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 535

Emerytka
 urzędniczą poszukuje dwupokojowe. Oferty cena Kurjer Poznański zdg 39 552

Urzędnicza
 etatowa poszukuje 2 pokoje z kuchnią, front, centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 556

3-4
 służbowy, łazienka, centrum. — Oferty Kurjer Poznański zdg 39 601

Dwupokojowego
 ewentl. bez kuchni okolica rynek Jeżycki poszukuje Kawiarnia. Dąbrowskiego 49. telef. 79-07 zdg 39 833

Pokoju
 kuchni poszukuje, rok zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 573

3-4 pokoi
 za miesiecznym czynszem, centrum Łazarza lub Jeżyce, do drugiego piętra. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 622

Pokoju
 kuchnia lub dużego pokoju, stały platnik, inwalida wojenny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 542/3

Małego
 pokoiku od gospodarza starsza samotna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 848

Mieszkania
 pokoju kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 516

Pokoju
 kuchni gródmieście od gospodarza urzędnik, stała posada. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 39 794

Mieszkania
 3-4 pokojowe, komfortowego pobliżu Opary poszukuje zaraz. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 779

3
 pokojowe, łazienka, gródmieście, Jeżyce, urzędnik bankowy etatowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 661

Trzypokojowego
 mieszkania poszukuje oficer zawodowy. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 669

Emeryt
 zapłaci za 2 pokoje, kuchnię w gródmieściu rok zgóry gospodarzowi. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 695

13. POKOJE UMEBL.

Pokój
 meski, elektryczność solidnemu panu. Fr. Ratajczaka 11a. 3 wejście. m. 69. zdg 32 169

Mickiewicza
 3. m. 6. komfortowy dwu. jednoosobowy. zdg 35 457

Niekrepujący
 światło elektryczne, balkon. Staszica 3. m. 8. zdg 38 923

Wygodami
 Kwiatowa 3 — 3 (utrzymaniem). zdg 35 590

Panu
 Jackowskiego 30. m. 3. zdg 39 437

Balkonowy
 Marji Magdaleny 1. m. 3. zdg 39 418

Pokój
 meblowany 1 ptr. światło elektr. Dąbrowskiego 63. m. 3. zdg 39 063

Pokoje
 wspólne, pożyteczne utrzymanie dobre. Romana Szymańskiego 1. m. 3. zdg 38 684

Niekrepujący
 obiady. Różana 23 — 4. zdg 39 195

Tanio
 Spokojna 27 — 3. zdg 39 343

Pokój
 front, balkon. Gasiorowskich 11. m. 6. zdg 39 462

Jedno-
 dwuosobowy. Śniadeckich 15. m. 3. zdg 39 541

Jedno-
 dwuosobowy, dobrem utrzymaniem. Ratajczaka 15. m. 3. zdg 39 577

Pokój
 Marcellego Mottego 8 — 7. (Zaraz). zdg 39 605

Frontowy
 łazienka, telefon. Skarbowa 7. m. 8. ne 14 743

Inteligentnym
 Grunwaldzka 13 — 10. zdg 39 607

Pokój
 używaniem kuchni. Półwiejska 5. m. 19. zdg 39 616

Centrum
 1-2 osobowy I ptr. balkon, telefon, uzupełnienie oddzielnego przedpokoju, utrzymanie, łazienka, pierwszorzędna rodzina kulturalna. Plac Działowy 7. m. 3. zdg 39 617

Bukowska
 9 — 4. zdg 39 623

Śniadeckich
 30 — 4. zdg 39 644

Pokój
 dla urzędnika lub emeryta ewtl. utrzymanie. Matejki 49. m. 4. zdg 39 633

Panom
 dwuosobowy. Plac Sapieżyński 5. m. 7. zdg 39 643

Jedno-
 dwuosobowy. Górna Wilda 17 — m. 5. zdg 39 642

Dwuosobowy
 frontowy, nąyskroś czyst, łazienka. Zupańskiego 19 — 12. zdg 39 846

Śródmieście
 Garnarska 2 — 8. zdg 39 837

Słowackiego
 37 słoneczny elektryczność. Plebańska. zdg 39 824

Słowackiego
 34 — 5. zdg 39 823

Dąbrowskiego
 33 — 8. zdg 39 822

Słowackiego
 39 — 10. zdg 39 821

Frontowy
 zaraz. Szewska 11. n. 4. zdg 39 818

Pokój
 niekrepujący pani. Miłyńska. — Adres Kurjer Poznański zdg 39 811

Pokój
 Pierackiego 19. m. 6. zdg 39 860

Umeblowany
 elektryczność, Szyperska 3. m. 11. zdg 39 737

Cieszkowskiego
 6 — 6. utrzymaniem — bez. zdg 39 732

Pokoik
 utrzymaniem — bez. Aleje Marcinkowskiego 8. m. 11. zdg 39 731

Panu
 Pocztowa 26 — 9. Pg 5570-56,81

Słoneczny
 elektryczność, Asnyka 4 — 6. zdg 39 797

Dwuosobowy
 Przemysłowa 34 — 6. zdg 39 795

Dwa
 frontowe, balkon. Działyskich 6. m. 9. zdg 39 793

Plac
 Działowy 8 — 8. zdg 39 792

Utrzymaniem
 bez. Szymańskiego 8 — 9. zdg 39 790

Nowomiejski
 6a — 25. mały zaraz. zdg 39 781

Niekrepujący
 Stroma 7 — 2. zdg 39 667

Pokój
 zaraz. Aleje Marcinkowskiego 26. m. 15. zdg 39 659

Pokój
 frontowy. Aleje Marcinkowskiego 17a. — 8. zdg 39 653

Ratajczaka
 26. pierwsze piętro. zdg 39 652

Dwuosobowy
 z utrzymaniem. Ratajczaka 33. m. 11. zdg 39 651

Spokojna
 25 — 5. zdg 39 673

Pokój
 słoneczny. 3 Maja 7. — 11. zdg 39 672

Ratajczaka
 27 — 5. zdg 39 698

Słowackiego
 35. m. 12. dwa. zdg 39 700

Działyskich
 2 — 8. pokój elegancki, utrzymaniem. zdg 39 701

Próżny
 duży, frontowy na biuro. Marcina 15 — 5. zdg 39 757

Jedno
 dwuosobowy. Dąbrowskiego 36. m. 8. zdg 39 750

Pokój
 na dwie inteligentne osoby zaraz. Skibińska, Przechylna 1. zdg 39 749

Utrzymaniem
 lub bez. 3 Maja 3a — 17. zdg 39 741

Balkonowy
 wygodami, piękny Matejki 3 — 3. zdg 39 676

Cieszkowskiego
 6 — 7, inteligent. zdg 39 709

Pokój
 balkonowy. Polna 21 — 3. zdg 39 712

Słoneczne
 wygodny utrzymaniem, bez. Koszaka 21 — 3. Wyspiańskiego. zdg 39 715

Pokój
 frontowy, używaniem kuchni. — Maleckiego 13 — 5. zdg 39 881

Mickiewicza
 34 — 5, utrzymaniem — bez, pianino. zdg 39 879

Matejki
 2 — 2. zdg 39 877

Komfortowy
 telefon. Działyskich 9. m. 8. Pg 5571-36,29

Małżeństwu
 Strzelecka 31 — 11. zdg 39 887

16. SZUKA POKOJU

Próżny
 poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 552

Przyjezdni
 poszukują 2 pokoje z niekrepującym wejściem 1 lub 2 piętro. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 545

2 próżne
 pokoje przy Śniadeckich, urzędnicza. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 39 575

Niekrepującego
 fortepianem, 40. — 2 osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 502

Poszukuje
 jedno lub dwupokojowe z kuchnią od zaraz, pewny platnik, emeryt. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 630

Czystego
 dobrze umeblowanego osobnem wejściem pobliżu Zamku, szuka pani zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 810

Szukam
 pokój u milej rodziny. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 39 664

Poszukuje
 od 1. 10. pierwszorzędny pokój z utrzymaniem całkowitem lub częściowem. Planty, Mickiewicza Jasna i okolica. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 39 658

Skromnie
 umeblowanego względnie wspólnego 10 złotych szuka pani. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 753

Małżeństwo
 poszukują umeblowanego pokoju gródmieściu, własna pościel. — Oferty ceną do Kurjera Pozn. ng 14 844

17. LOKALE

Potrzebna
 ubikacja na lokal fabryczny. — Oferty Kurjer Poznański zdg 39 518

Szukam
 małej ubikacji lub pokoju na pracowni blisko centrum. Oferty Kurjer Poznański zdg 39 820

programy radjowe

WARSZAWA
 Piątek, dnia 6 września.
 6,30 aud. poranna; 11,57 sygnał czasu; 12,03 dziennik pol.; 12,15 audycja dla szkół; 12,40 koncert; 13,25 chwila dla kobiet; 13,30 z rynku pracy; 15,15 giełda; 15,30 koncert; 16,00 pog. dla chorych; 16,15 koncert; 16,45 pog. przyrodnicza; 17,00 reportaż; 17,15 „Minuta poezji”; 17,20 koncert; 17,50 poradnik sportowy; 18,00 koncert chóru mieszanego; 18,30 pogadanka aktualna; 18,45 muzyka lekka; 19,00 „Skryżnika rolnicza”; 19,10 zapowiedź programu; 19,20 koncert reklamowy; 19,35 sport; 19,50 aktualny monolog; 20,00 muzyka lekka; 21,00 dziennik wiecz.; 21,10 „Obrazki z Polski współczesnej”; 21,15 koncert symfoniczny; 22,30 szkic literacki; 22,45 koncert.

POZNAN
 Piątek, dnia 6 września.
 Poznań — 6,30 aud. por. z Warsz.; 6,50 program; 11,57 — 13,35 z Warszawy i Krakowa; 13,35 melodie operetkowe, piosenki żołnierskie i utwory charakterystyczne z płyt — w programie Lehar, Kowalski, Szygiński. Kłose, Wlast, Dan i in.; 14,30 przerwa; 15,15 giełda; 15,25 do 18,30 tr. z Warszawy, Lwowa i Katowic; 18,30 skryżnik techniczny; 18,40 życie artystyczne i kulturalne Poznania; 18,45 płyty; 19,00 skryżnika rolnicza; 19,10 program; 19,20 koncert reklamo-

ZAGRANICZNE
 Piątek, dnia 6 września.
 Radio-Paris — 20,00 muzyka

PROPONUJEMY „LAMPOWICZOM“ na piątek:
 18,25 Wiedeń: „Walkiria”, opera Wagnera. 19,00 Kolonia (455,9): Koncert rozrywkowy; w programie Weber, Grieg i Puccini. 19,45 Hilversum (501,5): Koncert symfoniczny; Weber: Uwertura. Beethoven: Symfonia nr. 1. Delibes: „Sylvia”, muzyka baletowa. 20,00 Praga: Koncert muzyki współczesnej. 21,00 Heilsberg (291): Utwory Jana Chrystiana Bacha. 21,15 Warszawa: Schubert: Symfonia nr. 5. Beethoven: Koncert fortepianowy B-dur. Debussy: Mala suita.

wy: 19,35 sport; 19,40 do 23,30 tr. z Warszawy.

Giordano, Schuberta i Falla. Kalundborg i Kopenhaga — 20,00 muzyka symfoniczna. Oslo — 18,00 koncert skrzypcowy; 19,45 muzyka na akordeonie; 21,05 pieśni węgierskie Brahmsa. Budapest — 20,15 recital skrzypcowy Schneiderhahna; 21,10 płyty. Beromünster — 20,15 pieśni górali alpejskich; 21,10 „Torreador” op. Adama. Sztutgart — 19,30 krótkie utwory na skrzypce i fortepian; 21,00 audycja ludowa z Berlina; 22,30 arje i muzyka operowa; 0-02 „Hans Heiling” op. Marschnera. Wiedeń — 18,00 „Walkiria”, dramat muzyczny Wagnera. Praga — 11,00 muzyka z Koszyc; 12,50 koncert z Mor. Ostrawy; 15,00 koncert z Koszyc; 16,30 reportaż z Koszyc; 17,00 recital wiolonczelowy Berka; 17,20 spiskie pieśni ludowe; 19,25 pieśni ludowe na chr. solistów i orkiestrę; 20,00 koncert symfoniczny z sali Smetany; Kolonia 19,00 muzyka operowa; 21,00 muzyka ze świata z udziałem solistów (tenor i skrzypce). Rzym 20,40 audycja wesola. Monachium 21,00 muzyka symfoniczna (fantastyczna symfonia Berlioz). 22,30 sktet Schuberta op. 166. 23,30 ze Sztutgartu. Lipsk 21,00 wieczór serenad. Bukareszt 20,15 śpiew. 20,30 koncert. 22,00 — 01 płyty. Medolan 20,40 komedia „Gwiaździsta z Sewilli”. Hilversum 19,45 muzyka symfoniczna Webera i Beethovena oraz Delibesa. Wrocław 19,00 muzyka operetkowa. 21,00 muzyka nordyjska. 22,30 ze Sztutgartu. Królewiec 21,00 uroczysty koncert z okazji dwusetnej rocznicy Bacha

Malarzowi
blacharzowi, elektrykomsterowi
wynajmę tanio warsztat (ewtl.
biuro) przy dworcu autobusowym
Wskaże Kurjer Poznański
zdg 39 802

Poszukuje
suchej składnicy. Zgłosz. Kurjer
Poznański zdg 39 681

18. DZIERŻAWY

Szope
z boczną na magazyny, warsztaty
itp. wydzierżawia. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 409

Rolnik
zawodowy poszukuje dzierżawy
400-700 mórg dobrej ziemi. Oferty
Kurjer Poznański zdg 39 548

Poszukuje
dzierżawy 200-400 mórg od zaraz
z inwentarzem lub bez. Agenci
wykluczeni. Jan Hoffmann, plac
św. Anny, Grodzisk. zdg 39 562

Szukam
placu na skład węgla. Oferty
Kurjer Poznański zdg 39 855

22. ZGUBY

Foxterjer
mały, czarno-biały zagał, oddać
Półwiejska 25. m. 10. zdg 39 854

23. ROZMAITE

Żona
bezrobotnego prosi szlachetne oso-
by o ofiarowanie starej bielizny
dla niemowlęcia. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 088

Fartuszeki
szkolne,
wszelką
bieliznę,
pończoszki
wyprawy dla
gospodarek
i gimnazja-
stów

poleca Fabryka Bielizny
J. Schubert,
Poznań.

Stary Rynek 76
Czerwony dom naprzeciw odwa-
chu. Pz 4957-31.35

Gospodynie
Tanie artykuły żywnościowe i do
ubrania dostarcza bezpośrednio
od producentów. Samopomoc, Po-
znań, Chwaliszewo 72. - 6.
zdg 39 539/40

40 gr.
manicure, czernienie. Maszta-
larska 1/2, m. 6. zdg 39 844

TEATRY

Poznań, czwartek, 5. 9.

TEATR POLSKI — Dziś
„Judasza z Kariothu” — go-
ścienny występ Ludwika
Solskiego.

Piątek, 6. 9. „Judasza z
Kariothu”, gość. występ
Ludwika Solskiego.

TEATR NARODOWY. Dziś
o godz. 16 „Cudowny ru-
bin”; o godz. 20 „Chata
za wsią”.

TEATR LETNI w Zoologu:
Dziś i dni następne o go-
dzinie 20-tej „Zegajnicie
nam”.

KINA

Poznań, czwartek, 5. 9.

APOLLO: Franciszka Gaal
jako Ilonka w filmie „Pa-
pryka”.

CORSO: „Szatański cow-
boy”.

GONG: „Morderca”.

GWIAZDA: „Antek Polic-
majster”.

METROPOLIS: „Nie chce
wiedzieć, kim jesteś”.

OSWIATOWE T. C. L. —
„Tajemnica małej Schir-
lej” oraz film naukowy
„Abisynja”.

RENAISSANCE: „W si-
dłach bandyty” i „Czar-
na perla”.

SŁONCE: „Mała mateczka”.

SPINKS: „Piękna Maryjka
Przybłęda”.

ŚWIT: „Kleopatra”.

TECZA — ŁAZARZ: „Cór-
ka generała Pankratowa”.

TECZA — WILDA: „Córka
generała Pankratowa”.

WILSONA: „Sprytna dziew-
czyna”.

Swędenie

oraz wyrzuty skórne usuwa Krem
Lain-Age (z kognikiem). — Nie-
szkodliwy kosmetyk. usuwający
wady naskórka. n 8297

Futra

modernizuje, naprawia Pracownia
kubnierska Pietrzak, Piekary 22.
zdg 39 809

Znana

wróźbiarka Adarelli
przepowiada z cyfr kart reki.
Przyjmuje 10 rano do 9 wieczór.
Podgórze 13. mieszkanie 10. front
zdg 39 654

Fotografie

różnych legitymacji wykona ta-
nio Foto-Express św. Marcina 6.
zdg 39 687

Która firma

dostarcza lub wyrabia pokrywy
przyciskowe z włosia koniowego
lub ogonów wołowych dla olejar-
ni. Oferty do Kurjera Poznań-
skiego ng 14 851

24. NAUKA

Paryżanka

nauczycielka udziela dobrej lekc-
ji francuskiego. A. Noel, Jasna
6/7 — 6. zdg 38 558

Kursy Handlowe Preissa
Skarbowska 11 — Nowy kurs
1 października
zdg 39 139

Prof.

rutynowany pedagog przygotowa-
nie do matury, innych egzaminów
ze wszystkich przedmiotów gim-
nazjalnych, gwarantuje wyniki.
Mielżyńskiego 5. m. 6. zdg 39 406

Przyjmę

uczniów do dobrego domu na stan-
cję. Opiekę rodzicielską (for-
tepiant na miejscu). Adres wskaże
Kurjer Poznański zdg 39 492

Kursy

kroju — szycia. Nowak, kierow-
nik, Wrocławska 33. dg 3652

Niemieckiego

zakres handlowy udzielam. Oferty
Kurjer Poznański zdg 38 542

Kto

udzieli dwóm gimnazjum lekc-
ji języka francuskiego, niemiec-
kiego i łaciny w okolicy ulicy
Gostoroga? Zgłoszenia Kurjer
Poznański zdg 39 704

Kto

udzieli lekcji języka polskiego.
Oferty Kurjer Poznański zdg 39 690

Korepetytor

potrzebny do 2 dzieci, VI po-
wszechna i II gimnazjalna. Jan-
naszek, Puszczykowo, Poznańska
50. zdg 39 656

25. MUZYKA

Wielkopolska

Szkoła Muzyczna
Ratajczaka 36, filia Focha 47.
Prospekty bezpłatnie. zdg 33 790

J. Skotarkówna

b. nauczycielka Państw. Konser-
watorium dyplom państwowy u-
dziela lekcji gry na fortepianie
i teorii. Kursy przygotowawcze.
Zgłoszenia ul. Staszka 5, m. 7.
zdg 38 999

Lekcji

gry na fortepianie udziela dyplomo-
wana nauczycielka. Aleja Mar-
cinowska 1, m. 8 (dom na-
roźnikowy). zdg 38 482

Szkoła Muzyczna

Chopina
prawa państwowa przyjmują wpły-
s uczniów do klas: fortepian
skrzypiec, śpiewu solowego, wio-
lonczeli wraz z całokształtem teorii
muzyki. Zgłoszenia 27 Grudnia
19. zdg 38 765/6

26. SZUFA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszu-
kujących posady w tej rubryce
obliczamy po jednej trzeciej cenie
drobnych.

Osoba

inteligentna poszukuje posady go-
spodyni gotowaniem, hodowla
drobni na majątek, samotnej o-
soby, probostwo, okolica obojet-
na. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 372

Wdówka

młoda, inteligentna, samotna, do-
bra kumpowa, zna książkowość,
przyjmuje zajęcia. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 774

Rządca gosp.

żonaty, lat 40, z dłuższą prakty-
ką w postępowych intensywnych
i znanych majątkach w Poznaniu,
skłonił z ukończoną szkołą rolni-
czą w Niemczech, rzutki, ener-
giczny i zamilowany w swym za-
wodzie, zna dokładnie uprawę
ciężkiej ziemi, buraków cukr.
oraz hodowlę inwentarza zarodo-
wego, prima referencje, ostatnio
3 1/2 roku na majątku 3 600 mórg
ciężkiej ziemi w Poznaniu,
przyjmuje stałą, samodzielną po-
sadę od 1. 10. br. lub później.
Łaskawe oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 39 773

Pisarz gosp.-szofer

kawaler, lat 25, szkoła rolnicza
i praktyka samochodowa, z do-
breimi świadectwami i polecenia-
mi poszukuje posady od zaraz
lub później, miejscowość obojet-
na. Łaskawe zgłoszenia uprasza
się kierować do: J. Janyszek,
Biniew, pow. Ostrowo (Wlkp.)
zdg 39 872

10 tysięcy

gwarancji złoży rutynowany ku-
piec, dzielny organizator za od-
powiednią posadę, wszelkimi
przyjmie odpowiednie przedsta-
wicielstwo. Łaskawe oferty u-
prasza Kurjer Poznański
zdg 39 827

Szukam

posady z gotowaniem. Oferty
Kurjer Poznański zdg 39 862

Szofer

z kilkoletnią praktyką poszukuje
posady od 15. 11. 35. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 39 853

Posługaczka

poszukuje posady. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 39 852

Dziewczyna

samodzielną szuka posady od za-
raz lub 15. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 39 735

Wiejska

samodzielną gotowaniem, dobre-
mi świadectwami i poleceniami —
szuka posady w lepszym dom.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 796

Fryzjerka - kursistka

dobrą siłą z wodną i trwałą szu-
ka posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 39 789

Służąca

poszukuje posady do wszystkiego.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 665

Szukam

posady z gotowaniem, kochająca
dzieci. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 671

Młoda

gospośia szuka posady do samot-
nej osoby. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 39 746

Pielęgniarka

przyjmuje posadę do niemowlęcia.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 745

Pokoju

wykwalifikowana z dobrem pra-
sowaniem, pierwszorzędna obsłu-
ga, przyjmie posadę od 15. 9. 35.
najchętniej w cukrowni lub w
większym majątku. Łask. zgłosz.
do Kurjera Pozn. dg 3941

Ekspedjentka

nauczająca do każdej branży, szu-
ka posady. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 39 680

Chłopak

lat 16, szkoła wydziałowa poszu-
kuje jakiegokolwiek zajęcia od
zaraz lub 15 b. m. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 39 678

Wóźnica

z dobrem połączeniem poszukuje
pracy zaraz? Oferty Kurjer Po-
znański zdg 39 706

Posługaczka

uczniwa poszukuje posady. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdg 39 708

Elektromechanik

zna wszelkie naprawy, obsługuje
centralnego ogrzewania, poszu-
kuje posady stróża lub wóźnego. —
Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 39 762

Poszukuje

posady na większy majątek: za-
wodowy rolnik, długoletnia prakty-
ka, poważne referencje, złoży
większą kaucję. Zgłoszenia Ku-
rjer Poznański zdg 39 334

Kelner

kaucja, pierwszorzędna siła, przy-
stojny, rzetelny, lat 25, bez na-
łogów, poszukuje posady, miej-
scowość obojetna. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 144

Pielęgniarka

z wykształceniem względnie jako
wychowawczyni dzieci przyjmie
posadę. Oferty uprasza Kur-
jer Poznański zdg 39 230

Rządca - administrator

lat 50, żonaty, bezdzietny, 30 lat
praktyki, samodzielnymi etanowi-
skach, długoletnimi świadectwa-
mi. Pobieram 200 miesięcznej
emerytury, poszukuje pracy na
większym lub mniejszym majątku,
bez pensji, tylko za deputat.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 35 376

Młody

nauczyciel szuka jakiegokolwiek
posady. Łask. oferty Kurjer Po-
znański zdg 39 216

Pisarz

gospodarczy, kawaler, lat 33,
długoletnia praktyka, znam książ-
kowość szukam posady zaraz lub
później. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 572

Fryzjer

damsko - męski, pierwszorzędna
siła żelazkowa, poszukuje po-
sady od 15. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański ng 14 763

Posługi

praniem zaraz lub 15 szukam. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 276

Gospodyni

inteligentna dobrze polecona
przyjmuje posadę samodzielną
prowadzenia dworu. Zgłoszenia
Kurjer Poznański zdg 38 594

Praczą

bardzo czysta 250 dziennie szuka
prania. Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 637

Gospośia

szuka posady do lepszego domu
od zaraz. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 39 641

Cukiernik

młodszy z kartą rzemieślniczą, —
obeznany z obsługą gości, złoży
kaucję poszukuje posady. Zgło-
szenia do Kurjera Poznańskiego
zdg 39 163

Uczniwa

posługaczka poszukuje 3 razy ty-
godniu posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 501

Służąca

z gotowaniem do samotnej osoby
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 535

Wychowawczyni

kochająca dzieci, znająca kra-
wiewczyznę i robotkę, szuka po-
sady od 15. 9. lub 1. 10. Oferty Ku-
rjer Poznański zdg 39 538

Chłopiec

do posyłek, sierota, szuka posady.
Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 549

Panienska

lat 18, inteligentna z porządnej
rodziny szuka jakiegokolwiek po-
sady, najchętniej w składzie. —
Oferty Kurjer Pozn. zdg 39 550

Kucharka

wiejska, starsza, prasowaniem
sztywnej bielizny poszukuje po-
sady do dwóch osób. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 561

Krawcowa

pierwszorzędna dobrem krojem
szuka posady domach. Oferty
Kurjer Poznański zdg 39 564

Dziewczyna

młodsza z prowincji z samodzielną
gotowaniem szuka posady
od 15. 9. 35 najchętniej u samot-
nych państwa. Zgłoszenia. Gór-
na Włda 24. m. 1. zdg 39 581

Maszynistka

ze stenografią szuka posady. —
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 39 582

Dziewczyna

z samodzielną gotowaniem i
prowadzeniem domu szuka po-
sady najchętniej u samotnej osoby.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 584

Panienska

do dzieci lub do wszelkich prac
domowych, znająca dobrze szycie
poszukuje posady. Oferty Kurjer
Poznański zdg 39 585

Trzytętniej nauki

krawieckiej poszukuje inteligent-
panienka. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 39 586

Ogrodnik

pisarz podwózkowy, kawaler, lat
35, szuka posady od zaraz lub
później. Zgłoszenia Kurjer Po-
znański zdg 39 589

Dziewczyna

dobremi świadectwami poszukuje
posady. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdg 39 590

Dziewczyna

poszukuje posady bez gotowania.
Oferty Kurjer Poznański
zdg 39 595

Wychowawczyni

swoją uczniwa i dobrą polecam.
W. Tomaszewska, Matejki 50,
tel. 66-SS. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 3939/40

Pokoju

lub dzieci, znam pranie, czerowa-
nie, chętnie wyjadę zaraz później
szuka posady. Oferty Kurjer Po-
znański zdg 39 513

Inżynier

mechanik długoletnim doświad-
czeniem technicznym admini-
stracyjnym przyjmie dozor technicz-
ny, reorganizację, badanie ren-
towności Poznaniu lub okolicy.
Zgłoszenia Kurjer Poznański
zdg 39 505

Panienska

inteligentna, sierota poszukuje
posady do dziecka lub do pomocy
w składzie. Oferty Kurjer Pozn.
zdg 39 568

Ogrodnik

lat 40, zna usługę pałacową, do-
breimi poleceniami szuka posady
zaraz lub 1 października. Wincen-
ty Wysocki, Górowo, poczta Ży-
dowo, pow. Gniezno. zdg 39 629